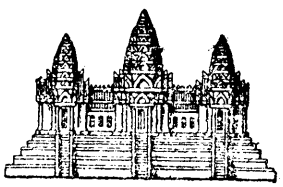

ព្រះ
ត្រៃបិដកភាសាបាលី
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបសារខ្លះ
អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន តេរសមភាគ
១០៦

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥១២

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស តេរសមោ ភាគោ

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(១) យោ សញ្ញោជនំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច យោ សញ្ញោជនោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៣) សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច យោ សញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញោជនំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនោ អកុសលោ ច យោ សញ្ញោជនោ អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ឌេរសមភាគ

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(១) នោសញ្ញោជនកុសលធម៌ (កុសលធម៌មិនមែនជាសញ្ញោជនៈ) អាស្រ័យ នូវនោសញ្ញោជនកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣) សញ្ញោជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នោសញ្ញោជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សញ្ញោជនអកុសលធម៌ក្តី នោសញ្ញោជនអកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔) ហេតុយា ន‌វ អារម្មណេ ន‌វ អធិបតិ-
យេ ន‌វ អវិគតេ ន‌វ ។

(๕) នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា ន‌វ ន-
វិប្បយុត្តេ ន‌វ ។

សហជាតវារេបិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារេ
បដិច្ចវារសទិសា វិត្ថារេតព្វា ។

បញ្ហាវារេ

(๖) សញ្ញោជនោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញោជនស្ស
អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๗) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ន‌វ អធិបតិ-
យេ ន‌វ អវិគតេ ន‌វ ។

(๘) នហេតុយា ន‌វ នអារម្មណេ ន‌វ ។

(๙) ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ។

(๑๐) នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន‌វ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ កណេតព្ពំ ។

(๘) ក្នុងអហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

(๙) ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ច-វារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๖) សញ្ញោជនអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗) ក្នុងអហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๘) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๙) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๐) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលបណ្ឌិតចាប់ហើយ យ៉ាងណា (សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីចាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๑) នោ សញ្ញោជនំ អញ្ញាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោសញ្ញោជនោ អញ្ញាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๒) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវេបិ បញ្ញាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

สญฺโญชนิยทุกกุสลตฺติกํ

បដិច្ចវារោ

(๑๓) សញ្ញោជនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសញ្ញោជនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសញ្ញោជនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๔) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ ។

យថា ចូឡន្តរទុកេ លោកិយលោកុត្តរទុកកមនំ ឯវំ ឥមម្បិ ញាតព្ពំ ។ សហជាតវេបិ បញ្ញាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិប្ចវារ:

(១១) នោសញ្ញោជនអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវនោសញ្ញោជន-
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(១២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។
ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី ក្នុងបញ្ញាវារ:ក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារ:តែ ១ ។

ចប់ សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិក: ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិក:

បដិប្ចវារ:

(១៣) សញ្ញោជនិយកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍
ដល់សញ្ញោជន:) អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អសញ្ញោជនិយកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវអ-
សញ្ញោជនិយកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(១៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារ: ២ ។

ដំណើរនៃលោកិយលោកុត្តរទុក: ក្នុងចូឡន្តរទុក: យ៉ាងណា
សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិក:នេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹង យ៉ាងនោះដែរ ។
សហជាតវារ:ក្តី បញ្ញាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារេ

(๑๕) សញ្ញោជនិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោ-
ជនិយោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
(๑๖) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារេ

(๑๗) សញ្ញោជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អសញ្ញោជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អសញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា អសញ្ញោជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា អសញ្ញោជនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ច អសញ្ញោជនិយោ
អព្យាកតោ ច ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សញ្ញោជនិយំ អព្យាកតញ្ច អសញ្ញោជនិយំ អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ
ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បដិប្ចវារៈ

[๑๕] សញ្ញោជនិយអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយ-
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[๑๖] កុន្នហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ๑ កុន្នអារម្មណប្បច្ចយ មាន
វារៈ๑ កុន្នអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๑ ។

កុន្នសហជាតវារៈក្តី កុន្នបញ្ហាវារៈក្តី កុន្នបច្ចយាទិអស់ មានវារៈតែ๑ ។

បដិប្ចវារៈ

[๑๗] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អសញ្ញោជនិយអ-
ព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោជ-
និយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ សញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ក្តី អសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអសញ្ញោ-
ជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ សញ្ញោជនិយ-
អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ផង នូវអសញ្ញោ-
ជនិយអព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๑๘) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

ចិត្តុប្បាទក្ខណេ លោភសហគតលោភុត្តរចិត្តសមង្គិនោ សមាបត្តិភវេ ។ បេ ។ សម្បយុត្តភវេ វិត្ថារេតព្ពា ។

បញ្ហាវារោ

(๑๙) សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ សញ្ញោជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ អសញ្ញោជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๒๐) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា ចត្តារិ អវិគតេ សត្ត ។

(๒๑) សញ្ញោជនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ សញ្ញោជនិយស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

[๑๘] កុំ.ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុំ.អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុំ.អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុំ.អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បេ ។ សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈ កុំ.ចូឡន្តរទុកៈដែរ ឯសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[๑๙] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

[๖๐] កុំ.ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុំ.អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុំ.អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុំ.អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។

[๖๑] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(๒๒) នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត ។

(๒๓) ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

(๒๔) នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោម-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ គណិតំ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๒๕) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ កុសលោ ឯកេ ខន្ធេ
ហេតុប្បច្ចយា ។

(๒๖) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគ-
តេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកេ បញ្ញាវេ សត្ត ឯកំ ។

(๖๒) កុដ្ឋនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។

(๖๓) កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๔) កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុដ្ឋកុសលត្តិកៈ ដែលលោកចាប់ហើយ យ៉ាងណា ជម្រះនេះ បណ្ឌិត ត្រូវចាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๖๕) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសញ្ញោជនៈ) អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសញ្ញោជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๖) កុដ្ឋហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

កុដ្ឋបច្ច័យទាំងអស់ កុដ្ឋសហជាតវារៈក្តី កុដ្ឋបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិប្បស្សទ្ធិវារៈ

(๒๗) សញ្ញោជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឯកក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ លោភុប្បច្ចយា ។

(๒๘) សញ្ញោជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឯកក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(๒๙) លោភុយា តីណិ អារម្មណេ បញ្ច អធិ-បតិយា ឯកំ អវិគតេ បញ្ច ។

(๓๐) សញ្ញោជនសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឯកក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ឯលោភុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ១ន្ទ្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ។

(๓๑) ឯលោភុយា ទ្វេ ឯអធិបតិយា បញ្ច ឯ-ប្បវេណេ បញ្ច ។ បេ ។ ឯកម្មេ តីណិ ។ បេ ។ ឯវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๗) សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អកុសលធម៌ ប្រកបដោយសញ្ញោជនៈ) អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អកុសលធម៌ ប្រកបដោយសញ្ញោជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๘) សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๒๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(๓๐) សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ។

(๓๑) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

បញ្ហាវារោ

(๓๒) សញ្ញោជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញោជនសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๓) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ នវ សញ្ញោជនសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ សញ្ញោជនសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ នវ ។បេ។ សហជាតេ បញ្ច ។បេ។ ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ ។បេ។ បក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច ។

បដិច្ចវារោ

(๓๔) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ អញ្ញកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ អញ្ញកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๓๕) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សត្តត្ត ឯកំ ។

បញ្ហាវារៈ

(๓๒) សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនវិប្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ សញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញោជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។បេ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។បេ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๔) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសញ្ញោជនវិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

สญฺเญาชนิสญฺเญาชนิยทุกกุสลตฺติกํ

ปฏิจฺจวาโร

(๓๖) สญฺเญาชนิยาเยว โข สญฺเญาชนา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ สญฺเญาชนิโยเยว โข สญฺเญาชนา กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๓๗) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อนนฺตเร ฯเปฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

ปฏิจฺจวาโร

(๓๘) สญฺเญาชนาเยว สญฺเญาชนิยา อกุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ สญฺเญาชนาเยว สญฺเญาชนิโย จ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๓๙) เหตุยา น อารมฺมเณ น อธิปติยา น อนนฺตเร น ฯ

(๔๐) น เหตุยา ตีณิ น อธิปติยา น น-ปุเรชาเต น น ปจฺฉาชาเต น น อาเสวเน น น-กมฺเม ตีณิ น วิปากาหาเร น น วิปฺปยุตฺเต น ฯ

สเหโตนสเหโตนิยทุกกุสลติกะ

ปฏิจฺจวาร:

(๓๖) กุสลธมฺมา สเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อารมฺมณปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สหชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อญฺญมญฺญปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อุปนิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปุเรชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปจฺฉาชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาเสวนปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ กมฺมปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปากปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาหารปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อินฺทฺริยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ฌานปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ มคฺคปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อวิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ

ปฏิโลมวาร:

(๓๗) อเหตุกนิยา:ปน กุสลธมฺมา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อารมฺมณปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อนนฺตรปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมนนฺตรปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สหชาตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อญฺญมญฺญปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นิสฺสยปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อุปนิสฺสยปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปุเรชาตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปจฺฉาชาตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาเสวนปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ กมฺมปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปากปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาหารปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อินฺทฺริยปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ฌานปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ มคฺคปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมฺปยุตฺตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปฺปยุตฺตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อตฺถิปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นตฺถิปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิคตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อวิคตปจฺจยา อเหตุกนิยา:ปน นเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ

ปฏิจฺจวาร:

(๓๘) อกุสลธมฺมา สเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อารมฺมณปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สหชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อญฺญมญฺญปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อุปนิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปุเรชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปจฺฉาชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาเสวนปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ กมฺมปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปากปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาหารปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อินฺทฺริยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ฌานปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ มคฺคปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อวิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ

ปฏิโลมวาร:

(๓๙) นเหตุกนิยา:ปน กุสลธมฺมา สเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อารมฺมณปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สหชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อญฺญมญฺญปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อุปนิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปุเรชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปจฺฉาชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาเสวนปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ กมฺมปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปากปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาหารปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อินฺทฺริยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ฌานปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ มคฺคปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อวิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ

ปฏิจฺจวาร:

(๔๐) นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อารมฺมณปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมนนฺตรปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สหชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อญฺญมญฺญปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อุปนิสฺสยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปุเรชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ปจฺฉาชาตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาเสวนปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ กมฺมปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปากปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อาหารปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อินฺทฺริยปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ ฌานปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ มคฺคปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ สมฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิปฺปยุตฺตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นตฺถิปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ วิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ อวิคตปจฺจยา นเหตุกนิยา:ปน สเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ นเหตุกนิยา:ปน อเหตุกนิยา:ปน นตฺถิ

សហជាតវារេបិ សម្បយុត្តវារេបិ បដិច្ចវារ-
សទិសា ។

បញ្ហាវារោ

(๔๑) សញ្ញោជនោ ចេវ សញ្ញោជនិយោ ច អកុ-
សលោ ធម្មោ សញ្ញោជនស្ស ចេវ សញ្ញោជនិយស្ស ច
អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๔๒) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ន អធិប-
តិយា ន អនន្តរេ ន ។

(๔๓) ន ហេតុយា ន ន អារម្មណេ ន ។

(๔๔) ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណេ តីណិ ។

(๔๕) ន ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមបច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ តថាតំ វរំ តថោតព្ពំ ។

បដិច្ចវារោ

(๔๖) សញ្ញោជនិយេ ខន្ធេ ច សញ្ញោជនំ អញ្ញ-
តរំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនិយោ ចេវ ខោ ច សញ្ញោ-
ជនោ អញ្ញតរោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(๘๑) *អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនិយៈផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។*

(๘๒) *ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។*

(๘๓) *ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។*

(๘๔) *ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។*

(๘๕) *ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។*

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី របស់បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកចប់ហើយ យ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិត គប្បីកាប់ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๘๖) *អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនិយៈផង ជានោសញ្ញោជនៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនិយៈផង ជានោសញ្ញោជនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។*

สญฺโญชนสญฺโญชนสมฺปยุตฺตทุกกุสลตฺติกะ:

(๔๗) เหตุยา ฯกฺขณ อารมฺมเณ ฯกฺขณ อวิคเต ฯกฺขณ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สตฺต ฯกฺขณ ฯ

สญฺโญชนสญฺโญชนิยทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สญฺโญชนสญฺโญชนสมฺปยุตฺตทุกกุสลตฺติกํ

ปฏิปฺปสฺสทฺธิยา

(๔๘) สญฺโญชนญฺเจว สญฺโญชนสมฺปยุตฺตญฺจ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สญฺโญชเนว สญฺโญชนสมฺปยุตฺโต อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๔๙) สญฺโญชนสมฺปยุตฺตญฺเจว เนว สญฺโญชนญฺจ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สญฺโญชนสมฺปยุตฺเต เนว สญฺโญชเน อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๕๐) เหตุยา น อารมฺมเณ น อธิปติยา น อวิคเต น ฯ

(๕๑) น เหตุยา ตีณิ น อธิปติยา น น อนนฺตเร น น สมนนฺตเร น น สหชาเต น น อญฺญมญฺเญ น น นิสฺสเย น น อุปนิสฺสเย น น ปุเรชาเต น น ปจฺฉาชาเต น น อาเสวเน น น กมฺเม ตีณิ น วิปากเค น น อาหาเร น น อินฺทฺริเย น น ฌาเน น น มคฺเค น น สมฺปยุตฺเต น น วิปฺปยุตฺเต น น

(๘๗) កុន្នហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុន្នអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុន្នអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។

កុន្នបច្ចយទាំងអស់ កុន្នសហជាតវារៈក្តី កុន្នបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

ចប់ សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๘๘) អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។

(๘๙) អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង ជានោសញ្ញោជនៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង ជានោសញ្ញោជនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๙๐) កុន្នហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្ននិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុន្នវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុន្នអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

សហេវ ឯកុប្បាទេ សហ ឯកនិរោធេ បដិច្ច-
សមុប្បាទនយេ ទស្សិតា ។

បញ្ហាវារោ

[៥២] សញ្ញោជនោ ធម្មោ សញ្ញោជនស្ស ធម្មស្ស សញ្ញោជន-
សម្បយុត្តកុសលស្ស ធម្មស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុម្ហិ ច-
យេន ចយោ ។

[៥៣] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិប-
តិយា ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[៥៤] នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណេ ទ្វេ នអ-
ធិបតិយា ទ្វេ ។

[៥៥] ហេតុម្ហិ ច នអារម្មណេ តីណិ ។

[៥៦] នហេតុយា អារម្មណេ ទ្វេ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមបច្ចនីយម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ គណិតំ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥៦] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនៈផង ជាសញ្ញោជនសម្បយុត្តផង ដោយហេតុប្បច្ចយៈ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ។

[៥៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ។

[៥៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។

[៥៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយៈ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ យ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

สญฺญาวิปลฺลาสวคฺคสฺส ทุติยสุตฺตนฺตปกาสนียตฺถกถา

ปริตฺตปาฬิวณฺณนา

[๘๗] สญฺญาวิปลฺลาสาติ สญฺญาวิปลฺลาสา จิตฺตวิปลฺลาสา ทิฏฺฐิวิปลฺลาสา ๆ สญฺญาวิปลฺลาสาติ อนิจฺเจ นิจฺจนฺติ สญฺญาวิปลฺลาสา ทุกฺเข สุขนฺติ สญฺญาวิปลฺลาสา อนตฺตนิ อตฺตาติ สญฺญาวิปลฺลาสา อสุภาย สุภนฺติ สญฺญาวิปลฺลาสา จิตฺตวิปลฺลาสาติ อนิจฺเจ นิจฺจนฺติ จิตฺตวิปลฺลาสา ทุกฺเข สุขนฺติ จิตฺตวิปลฺลาสา อนตฺตนิ อตฺตาติ จิตฺตวิปลฺลาสา อสุภาย สุภนฺติ จิตฺตวิปลฺลาสา ทิฏฺฐิวิปลฺลาสาติ อนิจฺเจ นิจฺจนฺติ ทิฏฺฐิวิปลฺลาสา ทุกฺเข สุขนฺติ ทิฏฺฐิวิปลฺลาสา อนตฺตนิ อตฺตาติ ทิฏฺฐิวิปลฺลาสา อสุภาย สุภนฺติ ทิฏฺฐิวิปลฺลาสา ๆ

[๘๘] โหตุ นตฺถิ อารมฺมณา นตฺถิ อวิคตา นตฺถิ ๆ ยถา ปุคฺคลปญฺญตฺติยา โลกิยโลกุตฺตร-ทุกสงฺคหิตา สมาปตฺติภาเวปิ ปญฺญาภาเวปิ สพฺพตฺถ ปริยาปนฺนาติ ๆ

[๘๙] สญฺญาวิปลฺลาสาติ สญฺญาวิปลฺลาสา อกุสลา ธมฺมา สญฺญาวิปลฺลาสาติ สญฺญาวิปลฺลาสสฺส สญฺญาวิปลฺลาสา อกุสลสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณาปฺปจฺจยตาย ปจฺจยา ๆ

សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនីយទុកកុសលត្តិក:

បដិប្ចវារ:

(๕๗) កុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាសញ្ញោជនីយ: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាសញ្ញោជនីយ: ទើបកើតឡើង៎ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាអសញ្ញោជនីយ: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាអសញ្ញោជនីយ: ទើបកើតឡើង៎ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๕๘) ក្នុង៎ហេតុប្បច្ច័យ មាន៎វារ: ๒ ក្នុង៎អារម្មណប្បច្ច័យ មាន៎វារ: ๒ ក្នុង៎អវិគតប្បច្ច័យ មាន៎វារ: ๒ ។

(សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនីយទុកកុសលត្តិក:) ដូចគ្នា នឹង៎លោកិយលោកុត្តរទុក: ក្នុង៎បច្ចុប្បន្នរទុក:ដែរ យ៉ាង៎ណា សហជាត៎វារ:ក្តី បញ្ហា៎វារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់អន្ទឹ យ៉ាង៎នោះផង៎ចុះ ។

បញ្ហា៎វារ:

(๕๙) អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាសញ្ញោជនីយ: ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៎ជាសញ្ញោជនីយ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๖๐) អារម្មណោ ฯลฯ สหชาตំ ฯลฯ ๗

បដិច្ចវារោ

(๖๑) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ សញ្ញោជនិយំ អញ្ញ-
កញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញោជនិ-
យោ អញ្ញកោ ឯកេ្ខ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្បច្ចយា ។
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញោជនិយំ អញ្ញកតំ ធម្មំ
បដិច្ច សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ អសញ្ញោជនិយោ អញ្ញ-
កោ ឯកេ្ខ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្បច្ចយា សញ្ញោជន-
វិប្បយុត្តំ អសញ្ញោជនិយំ អញ្ញកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញោជនិយោ អញ្ញកោ
ឯកេ្ខ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្បច្ចយា សញ្ញោជនវិប្បយុត្ត-
អសញ្ញោជនិយំ អញ្ញកតំ ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនវិប្ប-
យុត្តោ សញ្ញោជនិយោ អញ្ញកោ ច សញ្ញោជន-
វិប្បយុត្តោ អសញ្ញោជនិយោ អញ្ញកោ ច ឯកេ្ខ
ឧប្បជ្ជន្តិ មោតុប្បច្ចយា ។ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ សញ្ញោ-
ជនិយំ អញ្ញកតញ្ច សញ្ញោជនវិប្បយុត្តំ អសញ្ញោជ-
និយំ អញ្ញកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ-
សញ្ញោជនិយោ អញ្ញកោ ឯកេ្ខ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ
មោតុប្បច្ចយា ។

[៦០] កុសលារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ១ កុសលបច្ចយតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិប្ចវារៈ

[៦១] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈក្តី អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញាជនិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๖๒) ហោតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-បតិយា បញ្ច តកម្មេ បញ្ច វិបាកេ បញ្ច អវិ-តកតេ បញ្ច ។

(๖๓) នហោតុយា ឯកំ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា ទ្វេ នបុរេជាតេ ចត្តារិ នបច្ឆាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នតកម្មេ ឯកំ នវិបាកេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ

បដិច្ចវារសទិសា

បញ្ហាវារោ

(๖๔) សញ្ញោជនវិប្បយុត្តោ សញ្ញោជនិយោ អញ្ញ-តរោ នម្មោ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តស្ស សញ្ញោជនិ-យស្ស អញ្ញតរស្ស នម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។

(๖๕) ហោតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ តីណិ អធិ-បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ចត្តារិ អវិតតេ សត្ត ។

(๖๖) នហោតុយា សត្ត នអារម្មណេ សត្ត ។

(๖๗) ហោតុប្បច្ចយោ នអារម្មណេ ចត្តារិ ។

សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

(๖๒) កុឝលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុឝលវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុឝលអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

(๖๓) កុឝលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ កុឝលអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ កុឝលកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុឝលវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(๖๔) អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៑ជាសញ្ញោជនិយៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង៑ជាសញ្ញោជនិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๕) កុឝលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុឝលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๗ ។

(๖๖) កុឝលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๗ កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានមានវារៈ ๗ ។

(๖๗) កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៩) ឆហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ចនីយានុលោមម្បិ គណិតំ វវំ កណោតព្ពំ ។

សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សញ្ញោជនគោជ្ឈកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៦៩) នោ កន្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោកន្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៧០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៧១) កន្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កន្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោកន្តោ អកុសលោ ធម្មោ

(៦៨) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ សញ្ញោជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៦៩) កុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមែនជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(៧១) កុសលធម៌ ជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជា
គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មិនមែន
ជាគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ អកុសលំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច កន្តោ អកុសលោ ច នោកន្តោ អកុសលោ ច ឆឌ្ឍោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោកន្តំ អកុសលំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច នោកន្តោ អកុសលោ ឆឌ្ឍោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៧២) ហេតុយា ៣ អារម្មណេ ៣ អវិគតេ ៣ ។

(៧៣) ន ហេតុយា ឯកំ ន អធិបតិយា ៣ ន ឧបុ-វេជាតេ ៣ ន ឧបច្ចាជាតេ ៣ ន នអាសេវនេ ៣ ន ន-កម្មេ តីណិ ន វិបាកេ ៣ ន វិប្បយុត្តេ ៣ ។

សហជាតភាវេបិ ។បេ។ សមប្បយុត្តភាវេបិ

បដិច្ចភាវសទិសា វិត្ថារេតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

(៧៤) កន្តោ អកុសលោ ឆឌ្ឍោ កន្ធស្ស អ-កុសលស្ស ឆឌ្ឍស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៥) ហេតុយា ៣ អារម្មណេ ៣ អធិបតិ-យា ៣ អវិគតេ ៣ ។

(៧៦) ន ហេតុយា ៣ ន នអារម្មណេ ៣ ។

គន្ធទុកកុសលត្តិក:

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជាគន្ធ:ក្តី អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ធ:ក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ធ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ធ: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ធ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

(๗๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

សហជាតវារ:ក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារ:ក្តី ដូចគ្នានឹង

បដិច្ចវារ:ដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារ:

(๗๔) អកុសលធម៌ ជាគន្ធ: ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្ធ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

(๗๖) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

(๗๗) ហោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណោ ឧវ ។

(๗๘) ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឧវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ចនីយានុលោមម្បិ តណាំ ឯវំ កាតព្ពំ ។

បដិច្ចវារោ

(๗๙) ឯកំ ខន្ធំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឯកក្ខន្ធោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๘๐) ហោតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

គន្ធទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ធនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๘๑) កន្ធនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ អកន្ធនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកន្ធនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๘๒) ហោតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។

(๗๗) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๘) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែលសេរចប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๗๙) អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាគន្ធៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាគន្ធៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

ចប់ គន្ធទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๘๑) កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
កុសលធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌
មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๒ ។

លោកិយលោកុត្តរកមនសនិសំ

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ វិត្តារេតព្ពា ។

បដិប្បវិរោ

(๘๓) កន្ធនិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๘๔) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិប្បវិរោ

(๘๕) កន្ធនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ អកន្ធនិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អកន្ធនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កន្ធនិយំ អព្យាកតញ្ច អកន្ធនិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(គន្ថនិយទុកកុសលត្តិក:នេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្ត-
គមន:ដែរ សហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បី
ឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារ:

(៨៣) អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី ក្នុងបញ្ហាវារ:ក្តី មានវារ:តែ ១ ។

បដិច្ចវារ:

(៨៥) អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារ: ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ: អាស្រ័យ នូវ
អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថ:ផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
ប្រយោជន៍ដល់គន្ថ:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๖) ខោតុយោ បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ បញ្ច ។

ខោតិយ ខោតុត្តរតមនសនិសំ

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ វិត្តោវេតញ្ច ។

គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๘๗) គន្ថវិប្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច គន្ថ-វិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ខោតុ-ប្បច្ចយា ។

(๘๘) ខោតុយោ ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๘๙) គន្ថសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច គន្ថសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ខោ-តុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๙๐) ខោតុយោ ឆ អារម្មណោ ឆ អធិបតិយា បញ្ច អវិគតេ ឆ ។

(๘๖) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ๙ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ ๒ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ ๙ ។

(គន្ថនិយ្យាទុកកុសលត្តិកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរគមនៈដែរ សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីទ្បើពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ គន្ថនិយ្យាទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថនិយ្យាទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๘๗) កុសលធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។

(๘๘) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ๑ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ ๑ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ ๑ ។

កុសលបច្ចយាទាំងអស់ កុសលសហជាតវារៈក្តី កុសលបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๘๙) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ ។

(๙๐) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ๖ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ ๖ កុសលអធិបតិប្បច្ចយា មានវារៈ ๙ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ ๖ ។

(๙๑) ឆហេតុយា ឯកំ ឆអធិបតិយា ឆ ឆម្ប-
យោគេ ឆ ។បេ។ ឆកម្មេ ឆត្តារិ ឆវិប្បយុត្តេ ឆ
។បេ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្តារេតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

(๙๒) កន្ធសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឆម្ហោ កន្ធ-
សម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ឆម្ហស្ស ហេតុម្ហច្ចយេ ឆ
ឋម្ហយោ ។

(๙๓) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឆវ អធិបតិយា
ឆវ អនន្តរេ ឆវ សមនន្តរេ ឆ ឧបនិស្សយេ ឆវ
អាសេវនេ ឆវ កម្មេ ឆត្តារិ ឋត្តេ ឆត្តារិ សម្បយុត្តេ
ឆ អវិគតេ ឆ ។

បដិច្ចវារោ

(๙๔) កន្ធវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ឆម្ហំ បដិច្ច កន្ធ-
វិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ឆម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្ហ-
ច្ចយា ។

(๙๕) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគ-
តេ ឯកំ ។

គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

(๙๑) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។បេ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារផងចុះ ។

បច្ចយវារៈ

(๙๒) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យបេ មានវារៈ ๔ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

បដិច្ចវារៈ

(๙๔) អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ធម្មសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គណ្ឋគណ្ឋនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៩៦) កន្ធនិយញ្ហេវ ខោបនាហំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោយេវ ខោបនាហំ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៩៧) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៩៨) កន្ធញ្ហេវ កន្ធនិយញ្ច អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធោយេវ កន្ធនិយោ ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កន្ធនិយញ្ហេវ ខោបនាហំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កន្ធនិយោយេវ ខោបនាហំ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ក្នុងបច្ចយវារៈអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ ឥន្ទ្រិយយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឥន្ទ្រិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[๙๖] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយមិនមែនទាំងជាឥន្ទ្រិយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយ និងមិនមែនជាឥន្ទ្រិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[๙๗] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

[๙๘] អកុសលធម៌ ជាឥន្ទ្រិយផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឥន្ទ្រិយផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយផង មិនមែនជាឥន្ទ្រិយផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឥន្ទ្រិយផង មិនមែនជាឥន្ទ្រិយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[๙๙] ខោតុយោ ន អារម្មណោ ន អធិប-
តិយោ ន អវិគតោ ន ។

[๑๐๐] ន ខោតុយោ ฯ เปฯ ន អធិបតិយោ ន ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ
បដិច្ចភាវសទិសោ វត្តព្ពោ ។

បញ្ហាវារោ

[๑๐๑] តន្តោ ចេវ តន្តនិយោ ច អកុសលោ ន ខ្ហោ
តន្តសត្តោ ចេវ តន្តនិយសត្តោ ច អកុសលសត្តោ ន ខ្ហសត្តោ
ខោតុបច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๐๒] ខោតុយោ ន អារម្មណោ ន អធិប-
តិយោ ន អវិគតោ ន ។

[๑๐๓] ន ខោតុយោ ន ន អារម្មណោ ន ។

[๑๐๔] ខោតុបច្ចយោ ន អារម្មណោ ន ។

[๑๐๕] ន ខោតុបច្ចយោ អារម្មណោ ន ។

[๙๙] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

[๑๐๐] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[๑๐๑] អកុសលធម៌ ជាគន្ធៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្ធៈផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๐๒] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

[๑๐๓] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

[๑๐๔] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๐๕] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោម-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមបច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ គណិតំ វារំ កណោតព្ពំ ។

បដិច្ចវារោ

(១០៦) កន្តនីយេ្យ នោចកន្តំ អព្យាកតំ ឆប្បិ
បដិច្ច កន្តនីយោ ចេវ នោចកន្តោ អព្យាកតោ ឆម្ហោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា ។

(១០៧) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(១០៨) កន្តេ្យ កន្តសម្បយុត្តេ្យ អកុសលំ
ឆប្បិ បដិច្ច កន្តោ ចេវ កន្តសម្បយុត្តោ ច អកុសលោ
ឆម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា ។

(១០៩) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឆ អវិគតេ
ឆ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កឍកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๐๖) អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង មិនមែនជា
គន្ធៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង មិនមែន
ជាគន្ធៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๑๐๗) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ๑ ។

ចប់ គន្ធគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ធគន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๐๘) អកុសលធម៌ ជាគន្ធៈផង ប្រកបដោយគន្ធៈផង អា-
ស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្ធៈផង ប្រកបដោយគន្ធៈផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๑๐๙) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មាន
វារៈ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ។

(๑๑๐) ยสฺมิญฺจ สมเย อิทฺธิวิธาภิญฺญาจิตฺตสมงฺคิสฺส ปุคฺคลสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณสหคตา ปญฺญา อุปฺปชฺชติ ตสฺมิญฺจ สมเย ตสฺส ปุคฺคลสฺส ตสฺสา ปญฺญาย สมฺปยุตฺตกา ธมฺมา โหนฺติ ขนฺธา ฯเปฯ อายตนา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตกา โหนฺติ ปญฺญินฺทฺริยญฺจ ปญฺญาพลญฺจ ปญฺญาสตฺถญฺจ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนญฺจ ปญฺญาผรณตา จ ปญฺญาผรณา จ ปญฺญาผรณิตตฺตญฺจ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตฺตญฺจ ปญฺญาคติ จ ปญฺญาวสี จ ปญฺญาวิภูตา จ ปญฺญาวิภูตตฺตญฺจ สมฺมาทิฏฺฐิ จ สมฺมาสงฺกปฺโป จ สมฺมาวายาโม จ สมฺมาสติ จ สมฺมาสมาธิ จ ตสฺมิญฺจ สมเย อวิกฺเขปา จ อวิกฺขิตฺตตา จ อวิกฺขิตฺตตฺตญฺจ สมถา จ สมถนิมิตฺตญฺจ สมถปฺปฏิลาภา จ สมถปฺปฏิลาภนิมิตฺตญฺจ สมถสฺส จ วิปสฺสนาย จ ปฏิปทา อนุวตฺตนา จ ปฏิปตฺติ จ ปฏิปชฺชนา จ ตสฺมิญฺจ สมเย ตสฺส ปุคฺคลสฺส ตสฺสา ปญฺญาย สมฺปยุตฺตกา ธมฺมา โหนฺติ ขนฺธา ฯเปฯ อายตนา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตกา โหนฺติ ปญฺญินฺทฺริยญฺจ ปญฺญาพลญฺจ ปญฺญาสตฺถญฺจ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนญฺจ ปญฺญาผรณตา จ ปญฺญาผรณา จ ปญฺญาผรณิตตฺตญฺจ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตฺตญฺจ ปญฺญาคติ จ ปญฺญาวสี จ ปญฺญาวิภูตา จ ปญฺญาวิภูตตฺตญฺจ สมฺมาทิฏฺฐิ จ สมฺมาสงฺกปฺโป จ สมฺมาวายาโม จ สมฺมาสติ จ สมฺมาสมาธิ จ ตสฺมิญฺจ สมเย อวิกฺเขปา จ อวิกฺขิตฺตตา จ อวิกฺขิตฺตตฺตญฺจ สมถา จ สมถนิมิตฺตญฺจ สมถปฺปฏิลาภา จ สมถปฺปฏิลาภนิมิตฺตญฺจ สมถสฺส จ วิปสฺสนาย จ ปฏิปทา อนุวตฺตนา จ ปฏิปตฺติ จ ปฏิปชฺชนา จ ตสฺมิญฺจ สมเย ตสฺส ปุคฺคลสฺส ตสฺสา ปญฺญาย สมฺปยุตฺตกา ธมฺมา โหนฺติ ขนฺธา ฯเปฯ อายตนา ฯเปฯ สมฺปยุตฺตกา โหนฺติ ปญฺญินฺทฺริยญฺจ ปญฺญาพลญฺจ ปญฺญาสตฺถญฺจ ปญฺญาปาสาโท ปญฺญาอาโลโก ปญฺญาปชฺโชโต ปญฺญารตนญฺจ ปญฺญาผรณตา จ ปญฺญาผรณา จ ปญฺญาผรณิตตฺตญฺจ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตา จ ปญฺญาวิปฺผารวนฺตตฺตญฺจ ปญฺญาคติ จ ปญฺญาวสี จ ปญฺญาวิภูตา จ ปญฺญาวิภูตตฺตญฺจ สมฺมาทิฏฺฐิ จ สมฺมาสงฺกปฺโป จ สมฺมาวายาโม จ สมฺมาสติ จ สมฺมาสมาธิ จ ตสฺมิญฺจ สมเย อวิกฺเขปา จ อวิกฺขิตฺตตา จ อวิกฺขิตฺตตฺตญฺจ สมถา จ สมถนิมิตฺตญฺจ สมถปฺปฏิลาภา จ สมถปฺปฏิลาภนิมิตฺตญฺจ สมถสฺส จ วิปสฺสนาย จ ปฏิปทา อนุวตฺตนา จ ปฏิปตฺติ จ ปฏิปชฺชนา จ

ปญฺหาวาโร

(๑๑๑) กตฺถจิ เจว กตฺถสมฺปยุตฺตญฺจ อกุสลเหตุ จ อกุสลเหตุสมฺปยุตฺตญฺจ กตฺถสฺส เจว กตฺถสมฺปยุตฺตสฺส จ อกุสลสฺส ธมฺมสฺส เหตุปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๑๑๒) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อวิคเต ฯเปฯ ฯ

(๑๑๓) นเหตุยา ฯเปฯ นอารมฺมเณ ฯเปฯ ฯ

(๑๑๔) เหตุปฺปจฺจยา นอารมฺมเณ ฯเปฯ ฯ

(๑๑๕) นเหตุปฺปจฺจยา อารมฺมเณ ฯเปฯ ฯ

ยถา กุสลตฺติเกน ปญฺหาวารสฺส อนุโลเม-
มฺปิ ปจฺจนียมฺปิ อนุโลมปจฺจนียมฺปิ
ปจฺจนียานุโลมมฺปิ กณฺหิตพฺพํ ฯ

(๑๑๐) កុឝ្ឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝ្ឝលបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๑๑๑) អកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាគន្ថសម្បយុត្តផង ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាគន្ថៈផង ជាគន្ថសម្បយុត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๑๒) កុឝ្ឝហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុឝ្ឝអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុឝ្ឝអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๑๑๓) កុឝ្ឝនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុឝ្ឝនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๑๑๔) កុឝ្ឝនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๑๕) កុឝ្ឝអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុឝ្ឝកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពាប់ហើយ យ៉ាឝណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពាប់យ៉ាឝនោះដែរ ។

ចប់ គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារេ

(๑๑๖) គន្ធវិប្បយុត្តំ គន្ធនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច គន្ធវិប្បយុត្តោ គន្ធនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ គន្ធវិប្បយុត្តំ អគន្ធនិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច គន្ធវិប្បយុត្តោ អគន្ធនិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๑๗) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ ។បេ។ បញ្ញវារេបិ

សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារេ

(๑๑๘) គន្ធវិប្បយុត្តំ គន្ធនិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច គន្ធវិប្បយុត្តោ គន្ធនិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๑๙) ហេតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិក:

បដិបក្ខវារ:

(๑๑๖) កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๑๗) កង្ខហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ កង្ខអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๔ កង្ខអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ ។

សហជាតវារ:ក្តី ។បេ។ បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់បទទាំងអស់ផងចុះ ។

បដិបក្ខវារ:

(๑๑๘) អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធ: និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๑๙) កង្ខហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កង្ខអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ។ កង្ខបច្ច័យទាំងអស់ កង្ខសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានវារ:តែ ๑ ។

ปฏิจจวาเร

(๑๒๐) กุสลวิปากาพยากตา ธัมมา ปฏิจจ กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อุปปัชชันติ เหตุปัจจยา ฯ กุสลวิปากาพยากตา อขันธา อกุสลวิปากาพยากตา ขันธา ปฏิจจ กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อุปปัชชันติ เหตุปัจจยา ตีณิ ฯ กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อกุสลวิปากาพยากเต กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อกุสลวิปากาพยากเต ธัมเม ปฏิจจ กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อกุสลวิปากาพยากเต ขันธา อุปปัชชันติ เหตุปัจจยา ฯ

(๑๒๑) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ เทฺว วิปากาย ปญฺจ อวิคเต ปญฺจ ฯ

สหชาตวาเรปิ ฯเปฯ สมฺปยุตฺตวาเรปิ

ปฏิจฺจวารสทิสา วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ปญฺหาวาเร

(๑๒๒) กุสลวิปากาพยากตา ขันธา อกุสลวิปากาพยากตสฺส ขันธสฺส กุสลวิปากาพยากตสฺส ขันธสฺส อกุสลวิปากาพยากตสฺส ธัมมสฺส เหตุปัจจเยน ปจฺจยา ฯ

បដិច្ចវារៈ

[๑๔๐] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๔๑] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ សហជាតវារៈក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[๑๔๒] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ជាហេតុប្បច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

កុសលវិប្បយុត្តា អកុសលនិយោ អព្យាកតោ ឯកច្ចោ ឯកច្ច-
វិប្បយុត្តស្ស អកុសលនិយស្ស អព្យាកតស្ស ឯកច្ចស្ស
ខោភុបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๑๒๓) ខោភុយា ចត្តារិ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតិយា ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ សត្ត ។

(๑๒๔) ឧខោភុយា សត្ត ឧអារម្មណេ សត្ត ។

(๑๒๕) ខោភុបច្ចុយា ឧអារម្មណេ ចត្តារិ ។

(๑๒๖) ឧខោភុបច្ចុយា អារម្មណេ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចាភិរស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមបច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ តណាំ ឃវំ តណោតព្ពំ ។

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។
គន្ថគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឯឃគោច្ឆកម្បិ យោគគោច្ឆកម្បិ
អាសវគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកសទិសំ ។

អនាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ ជាបច្ច័យ
នៃអនាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ធៈ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ធៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៦៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[១៦៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់
ហើយ យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ គន្ធគោជកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ទុយគោជកៈក្តី ឆោគគោជកៈក្តី ដូចអាសវគោជកទុកកុសលត្តិកៈដែរ ។

ឆឝវារណោទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๒๗) ឆឝវារណំ កុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោឆឝ-
វារណោ កុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๒๘) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាវេ ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๒๙) ឆឝវារណំ អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆឝវារណោ
អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឆឝវារណំ
អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោឆឝវារណោ អកុសលោ
ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឆឝវារណំ អកុសលំ
ឆម្មំ បដិច្ច ឆឝវារណោ អកុសលោ ច ឆោឆឝវារណោ
អកុសលោ ច ឆម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๓๐) ហេតុយា ឆវ អារម្មណោ ឆវ ។

(๑๓๑) ឆឝវារណំ អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆឝវា-
រណោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហេតុប្បច្ចយា
វិចិកិច្ឆាឆឝវារណំ ភុន្ទុក្ខឆឝវារណំ បដិច្ច អវិជ្ជាឆឝវារណំ ។

ឯរណទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារ:

[๑๒๗] កុសលធម៌ ជានោនីវរណ: អារម្មណ៍ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๒๘] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានវារ:តែ ๑ ។

បដិច្ចវារ:

[๑๒๙] អកុសលធម៌ ជានីវរណ: អារម្មណ៍ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជានោ-នីវរណ: អារម្មណ៍ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជានីវរណ:ក្តី ជានោនីវរណ:ក្តី អារម្មណ៍ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๓๐] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

[๑๓๑] អកុសលធម៌ ជានីវរណ: អារម្មណ៍ នូវអកុសល-ធម៌ ជានីវរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ អវិជ្ជា-នីវរណ: អារម្មណ៍ នូវវិចិកិច្ឆានីវរណ: និងខុទ្ធច្ចនីវរណ: ។

នោនីវរណំ អកុសលំ ឧម្មុ បដិច្ច នីវរណោ អកុ-
សលោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆា-
សហគតោ ទុច្ចុច្ចសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច អវិជ្ជានីវរ-
ណំ ។ នីវរណំ អកុសលញ្ច នោនីវរណំ អកុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ អកុសលោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆានីវរណញ្ច ទុច្ចុច្ចនីវរណញ្ច
សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អវិជ្ជានីវរណំ ។

(๑๓๒) ឧហេតុយា តីណិ ឧអនិទស្សនោ ឧប
ឧបុវេជ្ជាតេ ឧវ ។បេ។ ឧវិប្បយុត្តេ ឧវ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ សព្វត្ថ ឧវ ។

បញ្ហាវារោ

(๑๓๓) នីវរណោ អកុសលោ ឧម្មោ នីវរ-
ណាសម្ប អកុសលសម្ប ឧម្មសម្ប ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๑๓๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ ឧវ អធិ-
បតិយា ឧវ អវិគតេ ឧវ ។

(๑๓๕) ឧហេតុយា ឧវ ឧអារម្មណោ ឧវ ។

អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោនីវរណៈ: ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ អវិជ្ជានីវរណៈ: អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង នូវអកុសលធម៌ ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អវិជ្ជានីវរណៈ: ការស្រ័យ នូវវិចិកិច្ឆានីវរណៈផង នូវឧទ្ធច្ចនីវរណៈផង នូវពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ។

(๑๓๒) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๓ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ។បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានវារៈ: ๙ ។

បញ្ហាវារៈ:

(๑๓๓) អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ: ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๓๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ។

(๑๓๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ: ๙ ។

(๑๓๖) เหตุปจฺจยา ฉอารมฺมเณ ตีณิ ๆ

(๑๓๗) นเหตุปจฺจยา อารมฺมเณ ฉ ๆ

ยถา กุสลตฺติเก ปญฺหาวารสฺส อนุโลมมฺปิ ปจฺจนียมฺปิ อนุโลมปจฺจนียมฺปิ ปจฺจนียานุโลมมฺปิ คณิตํ ฯ

ปฏิจฺจวาเร

(๑๓๘) นเหตุยา ติวิรณา ธมฺมา ปฏิจฺจ นเหตุยา ติวิรณา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๑๓๙) เหตุยา ติวิรณา ขนฺธา อารมฺมเณ ติวิรณา ขนฺธา อาทิกเร ติวิรณา ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ ติกา ฯ

ติวิรณทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ติวิรณนิยทุกกุสลตฺติก์

ปฏิจฺจวาเร

(๑๔๐) ติวิรณิยา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ ติวิรณิยา กุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๑๓๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๓๗) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពន់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๓๘) អព្យាកតធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោនីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๓๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

ចប់ នីវរណទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារៈ

(๑๔๐) កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

อนิวรณิยํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนิวรณิโย กุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๑๔๑) เหตุยา ทฺเว อารมฺมเณ ทฺเว อธิปติยา ทฺเว ฯ

สหชาตปจฺจเยน ปญฺหาวาเรปิ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๑๔๒) อนิวรณิยํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนิวรณิโย อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๑๔๓) เหตุยา ฉกฺกํ อารมฺมเณ ฉกฺกํ อธิปติยา ฉกฺกํ ฯ

สหชาตปจฺจเยน ปญฺหาวาเรปิ สพฺพตฺถ ฉกฺกํ ฯ

ปฏิจฺจวาโร

(๑๔๔) อนิวรณิยํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนิวรณิโย อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ อนิวรณิยํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนิวรณิโย อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ อนิวรณิยํ อพฺยากตญฺจ อนิวรณิยญฺจ อพฺยากตญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนิวรณิโย อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๔๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๑๔๒) អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๔๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๔๔) អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๔๕) ហោតុយោ បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ វិចារោ បញ្ច អវិតក្កោ បញ្ច ។

សហជាតភាវេ បញ្ញាភាវេ វិត្តរាគញ្ច ។

នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๔๖) នីវរណាវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๔๗) ហោតុយោ ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិក្កោ ឯកំ ។

សហជាតភាវេ បញ្ញាភាវេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๔๘) នីវរណសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណសម្បយុត្តោ អកុសលោ ក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๔๙) ហោតុយោ ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិក្កោ ឯកំ

សហជាតភាវេ បញ្ញាភាវេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ติกะ ๑ ในนวกนิทเทส

[๑๔๕] ในเหตุปัจจัย มีวาร ๕ ในอารัมมณปัจจัย มีวาร ๒ ในวิปากปัจจัย มีวาร ๕ ในอาเสวนปัจจัย มีวาร ๕ ในสหชาตปัจจัย มีวาร ๕ ในอัญญมัญญปัจจัย มีวาร ๕ ในนิสสยปัจจัย มีวาร ๕ ในอุปนิสสยปัจจัย มีวาร ๕ ในปุเรชาตปัจจัย มีวาร ๕ ในอาเสวนปัจจัย มีวาร ๕ ในกัมมปัจจัย มีวาร ๕ ในวิปากปัจจัย มีวาร ๕ ในอาหารปัจจัย มีวาร ๕ ในอินทริยปัจจัย มีวาร ๕ ในฌานปัจจัย มีวาร ๕ ในมัคคปัจจัย มีวาร ๕ ในสัมปยุตตปัจจัย มีวาร ๕ ในวิปปยุตตปัจจัย มีวาร ๕ ในอัตถิปัจจัย มีวาร ๕ ในนัตถิปัจจัย มีวาร ๕ ในวิคตปัจจัย มีวาร ๕ ในอวิคตปัจจัย มีวาร ๕ ในสหชาตปัจจัย ในอัญญมัญญปัจจัย ในนิสสยปัจจัย ในสัมปยุตตปัจจัย ในอัตถิปัจจัย ในอวิคตปัจจัย มีวาร ๕ ๆ

ในปัจจัยที่เหลือ ในสหชาตวาร ในปัญหาวาร มีนัยดังกล่าวแล้วในหนหลังนั่นแล ๆ

จบ ติกะ ๑ ในนวกนิทเทส ๆ

ติกะ ๒ ในนวกนิทเทส

ปฏิจจวาร

[๑๔๖] กุศลธรรม เป็นเหตุสัมปยุตต์ อาศัย ซึ่งกุศลธรรม เป็นเหตุสัมปยุตต์ เพราะเหตุปัจจัย ๆ

[๑๔๗] ในเหตุปัจจัย มีวาร ๑ ในอารัมมณปัจจัย มีวาร ๑ ในอาเสวนปัจจัย มีวาร ๑ ในอวิคตปัจจัย มีวาร ๑ ๆ

ในปัจจัยที่เหลือ ในสหชาตวาร ในปัญหาวาร มีวาร ๑ ๆ

ปฏิจจวาร

[๑๔๘] อกุศลธรรม เป็นเหตุสัมปยุตต์ อาศัย ซึ่งอกุศลธรรม เป็นเหตุสัมปยุตต์ เพราะเหตุปัจจัย ๆ

[๑๔๙] ในเหตุปัจจัย มีวาร ๑ ในอารัมมณปัจจัย มีวาร ๑ ในอาเสวนปัจจัย มีวาร ๑ ในอวิคตปัจจัย มีวาร ๑ ๆ

ในปัจจัยที่เหลือ ในสหชาตวาร ในปัญหาวาร มีวาร ๑ ๆ

បដិច្ចវារោ

(๑๕๐) នីវរណាវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ចិត្តំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ចិត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๕๑) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញត្តេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๕๒) នីវរណិយេ ធម្មេ បដិច្ច នីវរណំ កុសលំ ចិត្តំ បដិច្ច នីវរណិយោ ចេវ នោ ច នីវរណោ កុសលោ ចិត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๕๓) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញត្តេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๕๐) អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๕๑) កង់ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កង់អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

កង់បច្ច័យទាំងអស់ កង់សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បណ្ឌិ នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណានីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๕๒) កុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๕๓) កង់ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កង់អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

កង់បច្ច័យទាំងអស់ កង់សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๕๔) នីវរណោ ច្ចេវ នីវរណិយញ្ច អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ ចេវ នីវរណិយោ ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នីវរណិយញ្ចេវ នោ ច នីវរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណិយោ ចេវ នោ ច នីវរណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๕๕) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។បេ។ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ទ្វេ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๕๖) នីវរណិយេ ច្ចេវ នោ ច នីវរណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណិយោ ចេវ នោ ច នីវរណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๕๗) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๕๔) អកុសលធម្មំ ជានីវរណំ:ផង ជានីវរណិយំ:ផង អារម្មណំ
ស្រ័យ នូវអកុសលធម្ម ជានីវរណ:ផង ជានីវរណិយ:ផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម្ម ជានីវរណិយ:
ផង ជានោនីវរណ:ផង អារម្មណំស្រ័យ នូវអកុសលធម្ម ជានីវរណិយ:ផង
ជានោនីវរណ:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๕๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។បេ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ៩ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๕๖) អនាគតធម្មំ ជានីវរណិយ:ផង ជានោនីវរណ:ផង
អារម្មណំស្រ័យ នូវអនាគតធម្ម ជានីវរណិយ:ផង ជានោនីវរណ:ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๕๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បរិ នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๕๘) នីវរណោ ធម្មោ នីវរណសម្បយុត្តោ ធម្មោ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណោ ចេវ នីវរណសម្បយុត្តោ ច
អកុសលោ ច ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๕๙) ហេតុយា ទស អារម្មណេ ទស អវិគតេ ទស ។
សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ទស ។

នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๖๐) នីវរណាវិប្បយុត្តំ នីវរណិយំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ នីវរណិយោ កុសលោ
ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នីវរណាវិប្បយុត្តំ
អនីវរណិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ
អនីវរណិយោ កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

(๑๖๑) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។
សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

ធីរិណធីរិណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[๑๕๘] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๕๙] កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

កង្ខាបច្ច័យតាំងអស់ កង្ខាសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈដូច ๙ ។

ចប់ ធីរិណធីរិណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ធីរិណវិប្បយុត្តធីរិណាយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[๑๖๐] កុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๑๖๑] កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផង ចុះ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๖๒) នីវរណាវិប្បយុត្តំ នីវរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ នីវរណិយោ អព្យាកតោ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នីវរណាវិប្បយុត្តំ អនីវរណិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ អនីវរណិយោ អព្យាកតោ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នីវរណាវិប្បយុត្តំ នីវរណិយំ អព្យាកតញ្ច អនីវរណាវិប្បយុត្តំ អនីវរណិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នីវរណាវិប្បយុត្តោ នីវរណិយោ អព្យាកតោ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๖๓) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ វិបាកេ បញ្ច ។

សហជាតេ ឯវមេវ បញ្ហាវារេបិ សង្គហំ វិត្ថារេតព្វំ ។

នីវរណាវិប្បយុត្តំនីវរណិយំ ទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

នីវរណាទោចួតកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរមត្ថមញ្ជុសាយំ

បដិច្ចវារោ

(๑๖๔) នោបរាមាសំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោបរាមាសោ កុសលោ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๖๒) អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជាអនីវរណិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๖๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ នីវរណគោជ្ឈកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๖๔) កុសលធម៌ ជាអោបរាមាសៈ (មិនស្អាបអង្អែល) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๖๕) ហោតុយា ฯลฯ អារម្មណោ ฯลฯ អវិ-គតេ ฯลฯ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ฯลฯ ។

បដិប្ចវារោ

(๑๖๖) បភមាសំ អកុសលំ ឆប្បំ បដិច្ច នោ-បភមាសោ អកុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្ប-ច្ចយា ។ នោបភមាសំ អកុសលំ ឆប្បំ បដិច្ច នោ-បភមាសោ អកុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បច្ច-យា តីណិ ។ បភមាសំ អកុសលញ្ច នោបភមាសំ អកុសលញ្ច ឆប្បំ បដិច្ច នោបភមាសោ អកុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๖๗) ហោតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

(๑๖๘) ឆហោតុយា ฯลฯ ឆអធិបតិយា បញ្ច ឆបុរេជាតេ បញ្ច ឆបច្ឆាជាតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិប្បយោគេតញ្ច ។

បច្ឆាវារោ

(๑๖๙) នោបភមាសោ អកុសលោ ឆន្នោ នោ-បភមាសស្ស អកុសលស្ស ឆន្នស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๖๕] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈដែរ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

[๑๖๖] អកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបច្ចយាសវារៈ (ស្មើបទដែលសួរ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោបច-ច្ចយាសវារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបច្ចយាសវារៈផង នូវអកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๑๗๖] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ។

[๑๖๘] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[๑๖๙] អកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជានោបច្ចយាសវារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๗๐) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឆ អជ្ឈត្តិយា ឆ អនជ្ឈត្តិយា ឆ អវិគតេ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាភាវស្ស អនុលោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមម្បច្ចនីយម្បិ បច្ចនីយានុលោមម្បិ តណិតំ ឯវំ តណេតព្ពំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๗๑) នោបភមាសំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោបភមាសោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๗๒) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បរមាសទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๗๓) បរមដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរមដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អបរមដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អបរមដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๗๐) កុដ្ឋហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ៣ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ៩ កុដ្ឋអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអនន្តរប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋសមនន្តរប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋសហជាតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋឧបនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋបុរេជាតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអាសេវនប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋកម្មប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋវិបាកប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអាហារប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋឥន្ទ្រិយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋឈានប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋមគ្គប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋសម្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋវិប្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអត្ថិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋនត្ថិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុដ្ឋកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ យ៉ាងណា (បទនេះ បណ្ឌិត) គប្បីពន្យល់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๗๑) អព្យាកតធម៌ ជានោបច្ចយាសៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោបច្ចយាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។

(๑๗๒) កុដ្ឋហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๑ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๑ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๑ ។

កុដ្ឋបច្ចយៈទាំងអស់ កុដ្ឋសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បច្ចយវារៈ ។

បរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๗๓) កុសលធម៌ ជាបច្ចយុប្បន្នៈ (ដែលបច្ចយធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាបច្ចយុប្បន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។ កុសលធម៌ ជាអបច្ចយុប្បន្នៈ (ដែលបច្ចយធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអបច្ចយុប្បន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។

(๑๗๔) ហោតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អតីតេ ទ្វេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិត្តារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារោ

(๑๗๕) បភមដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បភមដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๗๖) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๗๗) បភមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បភបដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ អបភមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អបភមដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๑๗๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๗๕) អកុសលធម៌ ដែលបកមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលបកមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๗๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๗๗) អនាគតធម៌ ដែលបកមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអនាគតធម៌ ដែលបកមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតធម៌ ដែលបកមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអនាគតធម៌ ដែលបកមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

បភមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច អបភមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច ឆម្បិ បដិច្ច បភមដ្ឋោ អព្យាកតោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๗๘) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បភមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បភមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๗๙) បភមាសវិប្បយុត្តំ កុសលំ ឆម្បិ បដិច្ច បភមាសវិប្បយុត្តោ កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๑๘๐ ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๘๑) បភមាសសម្បយុត្តំ អកុសលំ ឆម្បិ បដិច្ច បភមាសសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អព្យាកតធម៌ ដែលបពាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបពាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបពាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(១៧៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បពាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(១៧៩) កុសលធម៌ ជាបពាមាសវិប្បយុត្ត (ច្រាសចាកបពាមាសធម៌) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាបពាមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(១៨០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(១៨១) អកុសលធម៌ ជាបពាមាសសម្បយុត្ត (ប្រកបដោយបពាមាសធម៌) អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបពាមាសសម្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๘๒) ហោតុយា ខ្ទ អារម្មណោ ខ្ទ សព្វត្ត ខ្ទ អវិគតេ ខ្ទ ។

(๑๘๓) ឧហោតុយា ឯកំ ឧអធិបតិយា ខ្ទ សព្វត្ត ខ្ទ ។បេ។ ឧវិប្បយុត្តេ ខ្ទ ។

សហាជាតវារោបិ សម្បយុត្តវារោបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បញ្ញាវារោ

(๑๘๔) បរមាសសម្បយុត្តោ អកុសលោ ឧម្នោ បរមាសសម្បយុត្តស្ស អកុសលស្ស ឧប្ប្នស្ស ហោ-តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๘๕) ហោតុយា ខ្ទ អារម្មណោ ចត្តារិ អធិ-បតិយា ចត្តារិ បដ្ឋលិ ច អក្ខលិ ច អារម្មណាធិ-បតិ អនន្តរេ ខ្ទ សមាជាតេ ខ្ទ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ ខ្ទ កម្មេ ខ្ទ អាហារេ ខ្ទ ។បេ។ មគ្គេ ខ្ទ ។បេ។

បដិច្ចវារោ

(๑๘๖) បរមាសវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ឧម្នំ បដិច្ច បរមាសវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ឧម្នោ ឧប្ប្នន្តិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๘๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ គ្រប់បទទាំងអស់ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

(๑๘๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានមានវារៈ ๒ គ្រប់បទទាំងអស់ មានវារៈ ๒ ។បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារដចំពុះ ។

បច្ចយវារៈ

(๑๘๔) អកុសលធម៌ ជាបច្ចយមាសសម្បយុត្ត ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាបច្ចយមាសសម្បយុត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๘๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ត្រង់កណ្តាលក្តី ត្រង់ខាងចុងក្តី ជាអារម្មណាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។បេ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។បេ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๘๖) អតីតធម៌ ជាបច្ចយមាសវិប្បយុត្ត អាស្រ័យនូវអតីត-ធម៌ ជាបច្ចយមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๙๗) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๘๘) បរាមដ្ឋញ្ចេវ នោចបរាមាសំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๑๘๙) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๑๙๐) បរាមាសញ្ចេវ បរាមដ្ឋញ្ច អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ នោចបរាមាសោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

(๑๘๗) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

ចប់ បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិប្បវារៈ

(๑๘๘) កុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ។

(๑๘๙) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិប្បវារៈ

(๑๙๐) អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។

បរាមដ្ឋញ្ហេវ ខោចបរាមាសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ ខោចបរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ បរាមាសញ្ហេវ-បរាមដ្ឋញ្ហ អកុសលញ្ហ បរាមដ្ឋញ្ហេវ ខោចបរាមាសំ អកុសលញ្ហ ធម្មំ បដិច្ច បរាមដ្ឋោចេវ ខោចបរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ ។

(១៩១) ហេតុយា បញ្ហ អារម្មណេ បញ្ហ អវិគតេ បញ្ហ ។

សហជាតវារោ

(១៩២) បរាមដ្ឋោចេវ ខោចបរាមាសោ អកុសលោ ធម្មោ បរាមដ្ឋសម្បយុត្តេវ ខោចបរាមាសសម្បយុត្ត អកុសលសម្បយុត្ត ធម្មសម្បយុត្ត ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៩៣) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឧទ្ធ អធិបតិយា ឧទ្ធ អវិគតេ បញ្ហ ។

អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាស: ផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាស:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិន មែនជាបរាមាស:ផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាស:ផង ដែល បរាមាស:ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវ ហើយផង មិនមែនជាបរាមាស:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

(១៩១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(១៩២) អកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិន មែនជាបរាមាស:ផង ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាស.ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១៩៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

យញ្ច កុសលត្តិកេ បញ្ហាកវារស្ស អនុលោ-
មម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ គណិតំ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

បដិច្ចវារោ

(១៩៤) បរមដ្ឋញ្ចេវ នោចបរមាសំ អព្យាកតំ
ធម្មំ បដិច្ច បរមដ្ឋោចេវ នោចបរមាសោ អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(១៩៥) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាកវារេបិ សត្តសុ ឯកំ ។

បរមាសបរមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរមាសវិប្ផយុត្តបរមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(១៩៦) បរមាសវិប្ផយុត្តំ បរមដ្ឋំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច បរមាសវិប្ផយុត្តោ បរមដ្ឋោ កុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងបរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๙๔) *អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។*

(๑๙๕) *ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។*

ក្នុងបច្ច័យទាំងឧស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ๑ ។

ចប់ បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๙๖) *កុសលធម៌ ជ្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជ្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។*

បរមាសវិប្បយុត្តំ អបរាមដ្ឋំ កុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច
បរមាសវិប្បយុត្តោ អបរាមដ្ឋោ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។

(๑๙๗) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកតិកសទិសំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្វា ។

បដិច្ចវារេ

(๑๙๘) បរមាសវិប្បយុត្តំ បរាមដ្ឋំ អកុសលំ ឆន្ទំ
បដិច្ច បរមាសវិប្បយុត្តោ បរាមដ្ឋោ អកុសលោ
ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារេ

(๑๙๙) បរមាសវិប្បយុត្តំ បរាមដ្ឋំ អព្យាកតំ
ឆន្ទំ បដិច្ច បរមាសវិប្បយុត្តោ បរាមដ្ឋោ អព្យា-
កតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។

កុសលធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๑๙๗) កុង្ហហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុង្ហអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុង្ហអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុង្ហអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុង្ហអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

ពាក្យនេះ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๙๘) អកុសលធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ គ្រប់បទទាំងអស់ ។

បដិច្ចវារៈ

(๑๙๙) អព្យាកតធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ។ អព្យាកតធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រោសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

បភមាសវិប្បយុត្តំ អបភមដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បភមាសវិប្បយុត្តោ អបភមដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ បភមាសវិប្បយុត្តំ-បភមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច បភមាសវិប្បយុត្តំ អបភមដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បភមាសវិប្បយុត្តោ បភ-មដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๒๐๐) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-គតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកតិកសទិសំ ។

សហជាតញ្ហេបិ បញ្ហកញ្ហេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បភមាសវិប្បយុត្តបភមដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បភមាសសោដ្ឋកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

สารมฺมณทุกกุสลตฺติกํ

បដិបាដិ

(๒๐๑) សារម្មណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្ម-ណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា . . . ។ យថា សប្បច្ចយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

อตีตกตธมฺเม ปจฺจยา ปจฺจยุปฺปนฺนธมฺมา ដែលបច្ចុប្បន្នធម៌ពាល់ត្រូវហើយ *อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย* នូវអតីតធម៌ *ปจฺจยา ปจฺจยุปฺปนฺนธมฺมา* ដែលបច្ចុប្បន្នធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអតីតធម៌ *ปจฺจยา ปจฺจยุปฺปนฺนธมฺมา* ដែលបច្ចុប្បន្នធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๐๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(ពាក្យនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។

สหชาตวาโร ក្តី *ปญฺหาวาโร* ក្តី *ปณฺฑิเตน* គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ បរាមាសតោដ្ឋកទុកកុសលត្តិកៈ ។

สารมฺมณทุกกุสลตฺติกะ

បដិច្ចវារៈ

(๒๐๑) កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអាទ្វើដោយអារម្មណ៍(๑) *อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย* នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអាទ្វើដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ។ *อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย* នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ យ៉ាងណា (បទនេះ) *ปณฺฑิเตน* គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។

๑ គឺកុសលក្នុងភូមិ ๔ អកុសលវិបាកក្នុងភូមិ ๔ និងកិរិយាក្នុងភូមិ ๓ ។

បដិច្ចវារោ

(๒๐๒) សារម្មណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ... ។

យថា សប្បច្ចយំ អកុសលំ ឯវំ តាតម្បិ ។

បដិច្ចវារោ

(๒๐๓) សារម្មណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អនារម្មណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សារម្មណំ អព្យាកតញ្ច អនារម្មណំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សារម្មណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๒๐๔) ហេតុយា ន អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា បញ្ច ។ បេ ។ អញ្ញមញ្ញេ ន បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ ។ បេ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๐๒) អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ។

អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យយ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បី ឆ្លើយយ៉ាងនេះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๐๓) អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទឿដោយអារម្មណ៍ផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๒๐๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។ បេ ។

(๒๐๕) ธเมาตุยา ธา ธอารมฺณา ตีณิ ธ-
อธิปติยา ธา ฯเปฯ ธกมฺเม ทฺเว ธวิปาเก
ปญฺ ธอหาเร ฯกํ ธสญฺญุเย ฯกํ ธฌาเธ
ทฺเว ธมคฺเค ธา ธสมฺปยุตฺเต ตีณิ ธวิปฺปยุตฺเต
ทฺเว ธโนธตฺติยา ทฺเว ธโนวิกเต ทฺเว ฯ

ปจฺจยาวาโร

(๒๐๖) สารมฺณา อพฺยากเตา ธมฺเม สา-
รมฺณาสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน
ปจฺจโย ตีณิ ฯ

(๒๐๗) สารมฺณา อพฺยากเตา ธมฺเม สา-
รมฺณาสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺณาปจฺจ-
เยน ปจฺจโย ฯ อธารมฺณา อพฺยากเตา ธมฺเม
สารมฺณาสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺณาปจฺจ-
เยน ปจฺจโย ทฺเว ฯ

(๒๐๘) สารมฺณา อพฺยากเตา ธมฺเม สา-
รมฺณาสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน
ปจฺจโย อารมฺณาธิปติ สหชาตาธิปติ ตีณิ ฯ

(๒๐๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ-វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๐๖) អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๒๐๗) អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្ប-ច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(๒๐๘) អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអធិ-បតិប្បច្ច័យ ឲ្យានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

អនារម្មណោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ សារម្មណសស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។

(๒๐๙) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ ទ្វេ អធិបតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ ។ បេ ។ សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ បេ ។

សារម្មណទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បិត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๒๑๐) ចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោចិត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ កុសលោ ឆន្ទោ

អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្ត
ទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណា-
ធិបតិ ។

(๒๐๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ១
។បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ๖ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ๒ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។បេ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ។បេ។

ចប់ សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ ។

បិត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๑๐) កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសល-
ធម៌ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌
មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត

อุปฺปชฺชติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจตสิกา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตา กุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชติ เหตุสมฺปยุตฺตา เจตสิกา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตา กุสลา จ เจตสิกา กุสลา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ จิตฺตา กุสลา เจตสิกา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตา กุสลา จ เจตสิกา กุสลา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชติ เหตุสมฺปยุตฺตา ฯ

(๒๑๑) เหตุยา ปญฺห อารมฺมเณ ปญฺห สมฺปยุตฺเต ปญฺห อวิคเต ปญฺห ฯ

(๒๑๒) อนนฺตรา ปญฺห สมนนฺตรา ปญฺห สหชาตา ปญฺห อญฺญมญฺญา ปญฺห นิสฺสยา ปญฺห อุปนิสฺสยา ปญฺห ปุเรชาตา ปญฺห ปจฺฉาชาตา ปญฺห อาเสวนา ปญฺห กมฺมา ปญฺห วิปากา ปญฺห อาหารา ปญฺห อินฺทฺริยา ปญฺห ฌานา ปญฺห มคฺคา ปญฺห สมฺปยุตฺเต ปญฺห วิปฺปยุตฺเต ปญฺห ฯ

สหชาตวเสน ปจฺจยา ปจฺจนียานุโลมา ฯ

ปจฺจนียานุโลมวาโร

(๒๑๓) เจตสิกา กุสลา ธมฺมา เจตสิกสฺส กุสลสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจยเยน ปจฺจยา... เจตสิกา กุสลา ธมฺมา จิตฺตสฺส กุสลสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจยเยน ปจฺจยา... เจตสิกา กุสลา ธมฺมา

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាចិត្តក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๑๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងបច្ច័យចំឯអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ។

(๒๑๒) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បច្ចនីយៈ

(๒๑๓) កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ

ចិត្តស្ស អកុសលស្ស ច នោចិត្តស្ស អកុសលស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ(๑) ។

(๒๑๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា ទ្វេ អវិគតេ បញ្ច ។

(๒๑๕) ឯហេតុយា ទ្វេ ឯអារម្មណេ ទ្វេ ។

(๒๑๖) ហេតុប្បច្ចយា ឯអារម្មណេ តីណិ ។

(๒๑๗) ឯហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ។

យថា អកុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ បច្ចនីយានុលោមម្បិ តថាតំ ឯវំ តត្ថោតព្ពំ ។

បដិច្ចវារេ

(๒๑๘) ចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នោចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ... នោចិត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តោ អកុសលោ ធម្មោ

---

๑. ម. នោចិត្តោ កុសលោ ធម្មោ ចិត្តស្ស កុសលស្ស ច នោចិត្តស្ស កុសលស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ឥមេ ចាហ ឧត្តិ ។

កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាចិត្តផង នៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๑๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๒๑๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

(๒๑๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๑๗) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ ដែលលោកពាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๑๘) អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . អកុសលធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត

อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ... เนวจิตฺตํ อกุสลํ นจิตฺตา วิปฺปยุตฺโต นจิตฺตสมุฏฺฐานา จ เนวจิตฺตา อกุสลา จ นจิตฺตสมุฏฺฐานา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ เนวจิตฺตานญฺจ อกุสลานญฺจ นจิตฺตานญฺจ ธมฺมา ปฏิจฺจ เนวจิตฺตา อกุสลา นธมฺมา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ... ฯ

(๒๑๙) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ ปญฺจ อวิคเต ปญฺจ ฯ

จิตฺตยุตฺตกุสลสงฺขิตฺตํ นเหตุยาปิ การเยตฺวา ฯ

สหชาตาทิเปปิ ปญฺหาวาเรปิ วิตฺถาเรตฺวา ฯ

ปฏิจฺจวาโร

(๒๒๐) จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ เนวจิตฺตานญฺจ นจิตฺตานญฺจ อพฺยากตานญฺจ ธมฺมา ปฏิจฺจ เนวจิตฺตา อพฺยากตา นธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ เนวจิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ เนวจิตฺตานญฺจ อพฺยากตานญฺจ ธมฺมา ปฏิจฺจ เนวจิตฺตา อพฺยากตา นธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา เนวจิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ นจิตฺตานญฺจ อพฺยากตานญฺจ ธมฺมา ปฏิจฺจ เนวจิตฺตา อพฺยากตา นธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย... อกุสลธรรม ชื่อว่าจิตตกี อกุสลธรรม มิใช่จิตตกี อาศัย ซึ่งอกุสลธรรม มิใช่จิต ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ฯ อกุสลธรรม มิใช่จิต อาศัย ซึ่งอกุสลธรรม ชื่อว่าจิตตกี ซึ่งอกุสลธรรม มิใช่จิตตกี ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ... ฯ

(๒๑๙) ในเหตุปัจจัย มีวาระ ๕ ในอารัมมณปัจจัย มีวาระ ๕ ในอธิปติปัจจัย มีวาระ ๕ ฯ

วาระว่าด้วยจิตตทุกกุสลตฺติกะ จบ

สหชาตวาระ

(๒๒๐) อนาคตธรรม มิใช่จิต อาศัย ซึ่งอนาคตธรรม ชื่อว่าจิต ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ฯ อนาคตธรรม มิใช่จิต อาศัย ซึ่งอนาคตธรรม มิใช่จิต ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย อนาคตธรรม ชื่อว่าจิต อาศัย ซึ่งอนาคตธรรม มิใช่จิต ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย อนาคตธรรม ชื่อว่าจิตตกี อนาคตธรรม มิใช่จิตตกี อาศัย ซึ่งอนาคตธรรม มิใช่จิต ธรรมเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ฯ

ចិត្តំ អព្យាកតញ្ច នោចិត្តំ អព្យាកតញ្ច ឆប្ផំ បដិច្ច នោចិត្តោ អព្យាកតោ ឆន្នោ ទុប្បដ្ឋតិ មោតុប្បច្ចយា ។

(๒๒๑) មោតុយា បញ្ច អារម្មណា បញ្ច វិញ្ញាណេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

(๒๒๒) ឆមោតុយោ បញ្ច ឆអារម្មណា តីណិ ឆអធិបតិយា បញ្ច ។ បេ ។ ឆអត្ថេ តីណិ ឆវិញ្ញាណេ បញ្ច ឆអាហារេ ទ្វេ ឆឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឆឈានេ បញ្ច ឆមគ្គេ បញ្ច ឆសម្បយុត្តេ តីណិ ឆវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សមាជាតភូហេតុ សម្បយុត្តភូហេតុ វិត្ថារេតព្វា ។

បច្ចយវារោ

(๒๒๓) នោចិត្តោ អព្យាកតោ ឆន្នោ នោចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតសម្បយុត្តំ ឆម្មសម្បយុត្តំ មោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបេ សេសធម្មេ វិត្ថារេតព្វំ ។

(๒๒๔) មោតុយោ តីណិ អារម្មណេ ឆវ អធិបតិយោ ឆវ អនន្តរេ ឆវ ។ បេ ។

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចិត្តផង នូវ
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๒๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๙ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ។

(๒๒๒) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๓ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๑ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๙ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យមានវារៈ ๙ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๒๓) អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

វារៈនេះមានសេចក្តីប្រែហើយគ្មានទំនិចិត្តទុកកុំសាលត្តិកៈដែរ
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๒๒๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។បេ។

សហជាតេ បញ្ហ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឆ
កម្មេ តីណិ វិបាកេ បញ្ហ វិប្បយុត្តេ បញ្ហ អត្ថិយា
បញ្ហ នត្ថិយា ឆ ។

បិត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(២២៥) ចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ កុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ ច អចេតសិកោ កុសលោ ច ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចេតសិកំ កុសលញ្ច អចេតសិកំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ កុសលោ ឆន្នោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២២៦) ហេតុយា បញ្ហ អារម្មណេ បញ្ហ អធិបតិយា បញ្ហ អនន្តរេ បញ្ហ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិក:

ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

ចប់ ចិត្តទុកកុសលត្តិក: ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារៈ:

(๒๒๕) កុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាចេតសិកក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិកផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๒๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

(๒๒๗) ឯអធិបតិយា បញ្ច ឯបុរេជាតេ បញ្ច ฯ បេ ฯ ឯ កម្មេ តីណិ ឯវិចារេ បញ្ច ឯវិប្ប-យុត្តេ បញ្ច ฯ

សហជាតភាវនិ វិត្ថារេតព្ពំ ฯ

បញ្ហាវារោ

(๒๒๘) ហេតុសហេតុកោ ក្ខុសលោ ឯម្ហោ ហេតុ-សហេតុកស្ស ក្ខុសលស្ស ឯម្ហស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ฯ

(๒๒๙) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯវ ฯ អ-ធិបតិយា ឯវ អាធិបតិ តីណិ សហជាតាធិបតិ មជ្ឈិ-មេសុ តីសុ មជ្ឈេលោមិតោយេវ បញ្ច សហជាតាធិ-បតិ ฯ អនន្តរេ ឯវ ฯ បេ ฯ សហជាតេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ ឯវ អាសេវនេ ឯវ កម្មេ តីណិ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច ឯត្ថិយា ឯវ ฯ

(๒๒๗) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๒๘) កុសលធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๒๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ គឺ មានវារៈ ๓ ក្នុងបទភាជនីយដើម ជាបានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងវារៈ ๓ ជាបទកណ្ឌាល គឺ បញ្ហាជាមដ្ឋលោមិកៈតែម្យ៉ាង ជាបានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

បដិច្ចវារោ

(๒๓๐) ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេ-
តសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិ-
កោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ចេតសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
អកុសលោ ច អចេតសិកោ អកុសលោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ចេតសិកំ អកុសលញ្ច អចេត-
សិកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๒๓๑) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-
បតេ បញ្ច ។

យថា កុសលនយំ ឯវំ នហេតុប្បច្ចយម្បិ កាតព្ពំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារ:

(๒๓๐) អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មិនមែន ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជាចេតសិកក្តី អកុសលធម៌ មិនមែន ជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុ-សលធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๓๑) កុង្គហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុង្គអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ កុង្គអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

កុសលន័យ យ៉ាងណា នហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារេ

(๒๓๒ ចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចេ-
តសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អចេតសិកោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចេត-
សិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ អព្យាកតោ
ច អចេតសិកោ អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ អចេតសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អចេតសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា តីណិ ។ ចេតសិកំ អព្យាកតញ្ច
អចេតសិកំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចេតសិកោ
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๒๓๓) ហេតុយា ៦ អារម្មណេ ៦ អធិបតិ-
យា ៦ វិបាកេ ៦ អវិគតេ ៦ ។

(๒๓๔) ៦ហេតុយា ៦ ៦អារម្មណេ តីណិ
៦អធិបតិយា ៦ សព្ពេ ការតញ្ច ៦ការេ ច ឆន្ទា
៦វិបាកេ ៦ ៦អាហារេ ឯកំ ៦ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ

បដិច្ចវារៈ

(๒๓๒) អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិកក្តី អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិកផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๒๓๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๒๓๔) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ វារៈទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

ឧឈ្ចាឧេ ឯ ឧមក្តេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧ-
វិប្បយុត្តេ ឯ ។បេ។

សមាជាតភវាធិ វិគ្គារេតព្ពំ ។

បញ្ហាវារោ

(២៣៥) ចេតសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ចេ-
តសិកស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៣៦) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឧវ អធិ-
បតិយា ឧវ សមាជាតាធិបតិ អនន្តរេ ឧវ ។បេ។
សមាជាតេ ឧវ អញ្ញមញ្ញេ ឧវ និស្សយេ ឧវ ឧប-
និស្សយេ ឧវ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឧវ
កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឧវ អាហារេ ឧវ ឥន្ទ្រិយេ
ឧវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ឧវ ។បេ។

ចេតសិកទុកសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ក្នុងឈានប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។

សហជាតវារៈ ជាទាំងដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๓๕) អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ចយៈ ។

(๒๓๖) ក្នុងហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ចានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាក-ប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

បិដ្ឋសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๒๓๗) ចិត្តសម្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្ត-
សម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ខន្ធេ បដិច្ច ហេតុបច្ចយា ។

(๒๓๘) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๒๓๙) ចិត្តសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសម្បយុត្តោ អកុសលោ ធម្មោ ខន្ធេ បដិច្ច
ហេតុបច្ចយា ។

(๒๔๐) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๒๔๑) ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ខន្ធេ បដិច្ច
ហេតុបច្ចយា ចិត្តសម្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ
បដិច្ច ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ខន្ធេ បដិច្ច

បិដ្ឋសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๓๗) កុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๓๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๓๙) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๔๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๔๑) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង

เหตุปฺปฏิจฺจา จิตฺตสมฺปยุตฺตํ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ตโย ขนฺธา หทยวตฺถุสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จิตฺตสมฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จิตฺตสมฺปยุตฺตา อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ จิตฺตสมฺปยุตฺตา จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ จิตฺตสมฺปยุตฺตา จ จิตฺตวิปฺปยุตฺตา จ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ; អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ជ្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៤២) ខោតុយា ន អារម្មណា តីណិ អធិ-បតិយា បញ្ច អញ្ញមញ្ញ ន បុរេជាតេ ឯកំ អាសេ-វនេ ឯកំ កម្ម ន វិបាកេ ន អត្ថិតេ ន ។

(២៤៣) នខោតុយា ន នអារម្មណា តីណិ នអធិបតិយា ន ។បេ។ នបុរេជាតេ ន ។បេ។ នកម្ម ទ្វេ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ ន-ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ ន នសម្ប-យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។បេ។

សហជាតភាវនិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

បញ្ហាវារោ

(២៤៤) ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ នម្ហោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស នម្ហស្ស ខោតុប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(២៤៥) ចិត្តសម្បយុត្តោ អព្យាកតោ នម្ហោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស នម្ហស្ស អារម្មណា-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ នម្ហោ ចិត្តសម្បយុត្តស្ស អព្យាកតស្ស នម្ហស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๖๔๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(๖๔๗) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។បេ។

សហជាតវារៈ ជាខាងដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๖๔๔) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๖๔๙) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ច្រាសចាកចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๒๔๖) មោតុយា តីណិ អារម្មណោ ទ្វេ អនិ-
បតិយា ចត្តារិ អារម្មណាធិបតិ អនន្តរេ ឯកំ
សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ សត្ត
ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ
អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ
អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ
តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។បេ។

បិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិប្បវិភាគេ

(๒๔๗) បិត្តសំសដ្ឋំ កុសលំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច បិត្ត-
សំសដ្ឋោ កុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្ប-
ជ្ជយា ។

(๒๔๘) មោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនិ-
តតេ ឯកំ ។

សហជាតាតិវេបិ បច្ឆាជាតាវេបិ សព្ពត្ត ឯកំ ។

បិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

(๒๔๖) កុសលធម្មា ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម្មា ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ដោយដល់អារម្មណាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។បេ។

ចប់ បិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

បិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๔๗) កុសលធម្មា ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម្មា ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๔๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

បដិច្ចវារោ

(២៤៩) ចិត្តសំសដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយោ ។

(២៥០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(២៥១) ចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា តីណិ ។ ឆោចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឆោចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្ប-ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យា-កតញ្ច ឆោចិត្តសំសដ្ឋំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា តីណិ ។

(២៥២) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ តីណិ អតីតេ ឆ ។

បដិច្ចវារៈ

(២៤៩) អកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៥០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(២៥១) អព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(២៥២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ยถา จิตฺตสมฺปยุตฺตทุกมภาวกตสงฺคหิตา ฯ

สหชาตาทิเภทา ปญฺญาทิเภทา วิตฺถารโต ฯ

จิตฺตสมุฏฺฐานทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จิตฺตสมุฏฺฐานทุกกุสลตฺติกํ

ปฏิปฺปกาโร

(๒๕๓) จิตฺตสมุฏฺฐานํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺต-
สมุฏฺฐาโน กุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา
จิตฺตสมุฏฺฐานํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ โนจิตฺตสมุฏฺฐา-
โน กุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา
จิตฺตสมุฏฺฐานํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐาโน
กุสโล จ โนจิตฺตสมุฏฺฐาโน กุสโล จ
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ โนจิตฺตสมุฏฺฐานํ
กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐาโน กุสโล
ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ จิตฺตสมุฏฺฐานํ
กุสลญฺจ โนจิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ ธมฺมํ ป-
ฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐาโน กุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ
เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๒๕๔) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ ปญฺจ
สตฺต ปญฺจ อาธิปเต ปญฺจ ฯ

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

(ភវៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចិត្តសម្បយុត្តទុកអព្យាកតវែរ ។

សហជាតភវៈក្តី បញ្ហាភវៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៤៥៣) កុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត ទើបកើតខ្លឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនតាំងខ្លឹងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត ទើបកើតខ្លឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្តក្តី កុសលធម៌ មិនតាំងខ្លឹងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត ទើបកើតខ្លឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនតាំងខ្លឹងដោយចិត្ត ទើបកើតខ្លឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ តាំងខ្លឹងដោយចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនតាំងខ្លឹងដោយចិត្តផង ទើបកើតខ្លឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៥៤) កង់ហេតុប្បច្ច័យ មានភវៈ ៥ កង់អារម្មណប្បច្ច័យ មានភវៈ ៥ កង់បទតាំងពួរ មានភវៈ ៥ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានភវៈ ៥ ។

(๒๕๕) ឧអធិបតិយា បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ។បេ។ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ បញ្ច ។បេ។ ឧវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតវារនិ រិត្តាវេតព្ពំ ។

បញ្ហាវារោ

(๒๕๖) ចិត្តសមុដ្ឋានោ កុសលោ ឧម្មោ ចិត្ត-សមុដ្ឋានស្ស កុសលស្ស ឧម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๕๗) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ ឧ អធិ-បតិយា ឧ អនន្តរេ ឧ សមនន្តរេ ឧ សហជា-តេ បញ្ច ។បេ។ ឧបនិស្សយេ ឧ អាសេវនេ ឧ កម្មេ តីណិ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈា-នេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច ។បេ។

បដិច្ចវារោ

(๒๕๘) ចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ឧម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧោចិត្តសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ឧម្មំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

(๒๕๕) កុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអនន្តរូបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๒๕๖) កុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអនន្តរូបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๒๕๗) កុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ តាំងខ្លួនដោយចិត្ត ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយសហជាតអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអញ្ញមញ្ញអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយបុរេជាតអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយបច្ឆាជាតអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអាសេវនអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយកម្មអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិបាកអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអាហារអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឥន្ទ្រិយអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយឈានអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយមគ្គអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយសម្បយុត្តអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអត្ថិអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយនត្ថិវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយវិគតអវិគតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោយអវិគត

เหตุปจฺจยา ฯ จิตฺตสมุฏฺฐานํ อกุสลญฺจ เนว-จิตฺตสมุฏฺฐานํ อกุสลญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานา อกุสลา ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๒๕๙) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ ปญฺจ อวิคเต ปญฺจ ฯ

ยถา กุสลสทิสํ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน นิสฺสยวเสน ฯ

ปฏิจฺจวาโร

(๒๖๐) จิตฺตสมุฏฺฐานํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานา อพฺยากตา ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ เนวจิตฺตสมุฏฺฐานํ อพฺยากตญฺจ ธมฺมญฺจ ปฏิจฺจ เนวจิตฺตสมุฏฺฐานา อพฺยากตา ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อพฺยากตญฺจ เนวจิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อพฺยากตญฺจ ธมฺมญฺจ ปฏิจฺจ เนวจิตฺตสมุฏฺฐานา อพฺยากตา ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๒๖๑) เหตุยา ฉ อารมฺมเณ ฉ อธิปติยา ปญฺจ สมฺปยุตฺเต ฉ ปุเรชาเต ปญฺจ อาเสวเน ปญฺจ ฯเปฯ อวิคเต ฉ ฯ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនតាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๕๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(បណ្ឌិត គប្បីសំដែងអកុសល) ឲ្យដូចជាកុសលចុះ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๖๐) អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๒๖๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងបកតូបនិស្សយ មានវារៈ ๙ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๒๖๒) ឧទោតុយា ឯ ឧអារម្មណោ ឯ ឧ-
អធិបតិយា ឯ ។បេ។ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ
ឯ ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯ
ឧមគ្គេ ឯ ឧសម្បយុត្តេ ឯ ឧវិប្បយុត្តេ ឯ ឧោ-
ឧត្តិយា ឯ ឧោវិគតេ ឯ ។

សមាឧតកភេបិ សម្បយុត្តកភេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បញ្ហាវារោ

(๒๖๓) ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ឧម្មោ
ចិត្តសមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ឧម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๒๖๔) ចិត្តសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ឧម្មោ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(๒๖๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯ អធិបតិ-
យា ឯ អនន្តរេ ឯ សមនន្តរេ ឯ បុរេជាតេ ឯ បច្ឆា-
ជាតេ ឯ អាសេវនេ ឯ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឯ ។

(๒๖๒) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្ម-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនអាហារប្ប-ច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๖ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារដូចគ្នុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๖๓) អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យា-កតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๒๖๔) អព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃអព្យា-កតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๒๖๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

អហោវេ ន‌ វ ចិត្តសម្បដ្ឋានម្បលំ នោចិត្តសម្បដ្ឋានស្ស កាពន្ធិន្ទ្រោវេ អហោវេ តាតន្ទ្រោ នោចិត្តសម្បដ្ឋានោ ចិត្តសម្បដ្ឋានស្ស កាពន្ធិន្ទ្រោវេ អហោវេ ឃដនេ មជ្ឈ កាពន្ធិន្ទ្រោវេ អហោវេ ។ ឥន្ទ្រិយេ ន‌ វ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ឯកំ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ ន‌ វ អត្ថិយា ន‌ វ នត្ថិយា ន‌ វ វិគតេ ន‌ វ អវិគតេ ន‌ វ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស អនុលោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមម្បច្ចនីយម្បិ បច្ចនីយានុលោមម្បិ តណិតំ ឯវំ តណោតព្ពំ ។

ចិត្តសម្បដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តសហភូទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๒๖๖) ចិត្តសហភុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោតុប្បច្ចយោ ចិត្តសហភុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច នោចិត្តសហភូ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោតុប្បច្ចយោ ចិត្តសហភុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ កុសលោ ច នោចិត្តសហភូ កុសលោ ច ធម្មោ

กัมมปัจจัย มีวาระ ๙ ได้ความว่า ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ ในกุศลจิตดวงที่สองเป็นต้นไป ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลจิตดวงที่หนึ่งโดยกัมมปัจจัย ฯลฯ

อนุโลมกัมมปัจจนียะ ปัจจนียกัมมปัจจนียะ ปัจจนียานุโลมกัมมปัจจนียะ ในปัจจัยวาระแห่งกุศลจิตตติกะ ที่ท่านกล่าวไว้แล้วอย่างไร ก็พึงกล่าวอย่างนั้นเหมือนกัน ฯ

จบ จิตตสหภุทุกกุสลตติกะ ฯ

จิตตสหภุทุกกุสลตติกะ

ปฏิจจวาระ

[๖๖๖] กุศลธรรม เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิก อาศัย กุศลธรรม เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิก จึงเกิดขึ้นได้ เพราะเหตุปัจจัย กุศลธรรม ไม่เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิก อาศัย อัพยากตธรรม เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิก จึงเกิดขึ้นได้ เพราะเหตุปัจจัย กุศลธรรม เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิกก็ดี กุศลธรรม ไม่เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิกก็ดี อาศัย อัพยากตธรรม เกิดขึ้นพร้อมด้วยเจตสิก

ខុប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ឆោចិត្តសហភុំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ កុសលោ ឆន្ធោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភុំ កុសលញ្ច ឆោចិត្តសហភុំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ អកុសលោ ឆន្ធោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(២៦៧) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតេ បញ្ច ។

សមាជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិត្ថារេតព្វោ ។

បដិច្ចវារោ

(២៦៨) ចិត្តសហភុំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ អកុសលោ ឆន្ធោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។ ឆោចិត្តសហភុំ អកុសលំ(១) ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ អកុសលោ ឆន្ធោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ចិត្តសហភុំ អកុសលញ្ច ឆោចិត្តសហភុំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសហភូ អកុសលោ ឆន្ធោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

---

១ ប. កុសលំ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៦៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(៦៦៨) អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๖๙) เหตุยา ปญฺห อารมฺมณา ปญฺห อนา-
คเต ปญฺห ฯ

สหชาตภเวน ปญฺหา ภเวน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ปฏิจฺจวาเร

(๒๗๐) จิตฺตสหภุ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ
จิตฺตสหภู อพฺยากเต ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺป-
จฺจยา ตีณิ ฯ เจจิตฺตสหภุ อพฺยากตํ ธมฺมํ
ปฏิจฺจ เจจิตฺตสหภู อพฺยากเต ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ
เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๒๗๑) เหตุยา ๓ อารมฺมณา ๓ อนาคเต ๓ ฯ

ยถา เจตสิกทุกมฺหิ ตีณิ คมนา
เอวเมว ตีณิ คมนา กาตพฺพา ฯ

สหชาตภเวน ปญฺหา ภเวน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

จิตฺตสหภุทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จิตฺตานุปริวตฺติทุกกุสลตฺติกํ

ปฏิจฺจวาเร

(๒๗๒) จิตฺตานุปริวตฺตึ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตานุป-
ริวตฺตี กุสลา ขนฺเธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๒๖๙) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๗๐) អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๒๗๑) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

ដំណើរវារៈ ๓ យ៉ាង មានចេតសិកទុកៈជាមូល យ៉ាងណា ដំណើរវារៈទាំង ๓ នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសហភុទុកកុសលត្តិកៈ ។

បិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๗๒) កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។

នោចិត្តានុបរិវត្តី កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តានុបរិវត្តី កុសលញ្ច នោចិត្តានុបរិវត្តិំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៧៣) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អតីតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិត្តារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារោ

(២៧៤) ចិត្តានុបរិវត្តី អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី អកុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ នោចិត្តានុបរិវត្តិំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី អកុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តានុបរិវត្តិំ អកុសលញ្ច នោចិត្តានុបរិវត្តិំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តានុបរិវត្តី អកុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៧៥) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អតីតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិត្តារេតព្ពា ។

កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๗๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๗๔) រកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๗๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ปฏิจฺจวาเร

(๒๗๖) จิตฺตาสมฺปยุตฺตา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตา-สมฺปยุตฺตา อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๒๗๗) เหตุยา นว อารมฺมเณ นว อาเสวเน นว ฯ

ยถา เจตสิกาสงฺขตสทิสํ ฯ

สหชาตาทิเกปิ ปญฺหาเกปิ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

จิตฺตาสมฺปยุตฺตาสงฺขตกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตกุสลตฺติกํ

ปฏิจฺจวาเร

(๒๗๘) จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตาสงฺขตา กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

បដិច្ចវារៈ

(๒๗๖) អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๗๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចេតសិកទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๗๘) កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តក្តី កុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ធោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំ-
សដ្ឋសមុដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ កុសលញ្ច ធោចិត្តសំសដ្ឋ-
សមុដ្ឋានំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋា-
នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៧៩) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អវិ-
គតេ បញ្ច ។

យថា មហន្តរទុកេ ចេតសិកទុកកុសល-
លសធិសំ តត្ថកាវ បញ្ហា ។
សហជាតភវេបិ បញ្ហាភវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារោ

(២៨០) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ធោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋស-
មុដ្ឋានំ អកុសលញ្ច ធោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានំ អកុ-
សលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើង ដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។

(២៧៩) ក្នុងហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ហាតាំងប៉ុណ្ណេះឯង (បណ្ឌិត គប្បីសំដែង) ឲ្យដូចគ្នានឹង

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ ក្នុងមហន្តរទុកៈផងចុះ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(២៨០) អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។

(๒๘๑) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมณา ปญฺจ อาทิ-
กเต ปญฺจ ฯ

เจตสิกทุกกุสลสทิสํ ฯ

สหชาตาทิเก ปญฺจาทิเก วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ปฏิปฺปกฺขเก

(๒๘๒) จิตฺตสมุฏฺฐานํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐาโน อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ โน จิตฺตสมุฏฺฐานํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ โน จิตฺตสมุฏฺฐาโน อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อพฺยากตญฺจ โน จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อพฺยากตญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐาโน อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๒๘๓) เหตุยา ฉ อารมฺมณา ฉ อธิป-
ติยา ฉ ฯ เป ฯ ปุเรชาเต ปญฺจ อาเสวเน ปญฺจ
กมฺเม ฉ ฯ เป ฯ อวิคเต ฉ ฯ

(๒๘๑) กุสลเหตุปจฺจโย มานวาระ:๕ กุสลอารมฺมณปจฺจโย มานวาระ:๕ กุสลอาเสวนปจฺจโย มานวาระ:๕ ฯ

(ทุกนเย) ปฏิจฺจวาเรปิ สพฺพปเทสุ ปญฺหาวาเรปิ สพฺพปเทสุ สหชาตวาระ:ก็ดี ปญฺหาวาระ:ก็ดี ปณฺฑิตชนพึงทราบโดยนัยนี้เถิด ฯ

ปฏิจฺจวาระ:

(๒๘๒) อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา เหตุปจฺจโย มานวาระ:๓ ฯ อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา อารมฺมณปจฺจโย มานวาระ:๓ ฯ อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา อนนฺตรปจฺจโย มานวาระ:๓ ฯ อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา สมนนฺตรปจฺจโย มานวาระ:๓ ฯ อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมา อตีตาปิ อนาคตาปิ ปจฺจุปฺปนฺนาปิ ธมฺเม อารพฺภ จิตฺตสฺส อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว อุปฺปาทา ธมฺมานญฺเญว ปวตฺตา ธมฺมานญฺเญว นิโรธา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา ธมฺมานญฺเญว วิคมา ธมฺมานญฺเญว นิรุชฺฌนา

(๒๘๓) กุสลเหตุปจฺจโย มานวาระ:๙ กุสลอารมฺมณปจฺจโย มานวาระ:๙ กุสลอธิปติปจฺจโย มานวาระ:๙ ฯเปฯ กุสลปุเรชาตปจฺจโย มานวาระ:๕ กุสลอาเสวนปจฺจโย มานวาระ:๕ กุสลกมฺมปจฺจโย มานวาระ:๙ ฯเปฯ กุสลอวิคตปจฺจโย มานวาระ:๙ ฯ

(๒๘๔) ឧបោសុយា ន៎ ឧអារម្មណោ តីណិ ។បេ។ ឧភ្លុ ឧត្តរិ ឧវិបាកេ ន៎ ឧអាហារេ ឯកំ ឧន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯ ឧមគ្គេ ន៎ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឯ ឧោឧនត្តិយោ តីណិ ឧោវិតតេ តីណិ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្តារេតព្វា ។

បញ្ហាវារោ

(๒๘๕) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានោ អព្យាកតោ ឧម្ហោ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានស្ស អព្យាកតស្ស ឧម្មស្ស ហោតុម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๘๖) ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ ន៎ អធិបតិយា ន៎ ឯត្ត ឧសុ សហជាតាធិបតិ អនន្តរេ ន៎ សមនន្ត ន៎ បុរេជាតេ តីណិ បច្ចាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ន៎ កម្ម តីណិ វិបាកេ ន៎ អាហារេ ន៎ ឥន្ទ្រិយេ ន៎ ឈានេ តីណិ

(៤៨៤) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារដចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(៤៨៥) អព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងខ្លីនដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងខ្លីនដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៨៦) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងនវារៈទាំង ៦ នោះ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបទេសាំនឆ្ពន មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

จิตฺตสมฺปยุตฺตทุกกุสลติกํ

ปฏิปาฏิ

(๒๙๐) จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา กุสลา จ ธมฺมา
ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺปยุตฺตา ธมฺมา กุสลา จ ขนฺธา
อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ เอเกจิตฺตสมฺปยุต-
ตสมุฏฺฐานา กุสลา จ ธมฺมา ปฏิจฺจ จิตฺตสมฺ-
ปยุตฺตสมุฏฺฐานา กุสลา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្ប-យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๒๘๗) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๒๘๘) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๘๙) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកពន្យល់ហើយ យ៉ាងណា (វារៈនេះ) បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๙๐) កុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្ជឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្ជឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតខ្ជឹង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ ច្រ-ឡូកច្រឡំតាំងខ្ជឹងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិន ច្រឡូកច្រឡំ មិនតាំងខ្ជឹង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតខ្ជឹង

ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ ក្កុសលញ្ច ធោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ ក្កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ ក្កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៩១) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អធិ-បតេ បញ្ច ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ ឯវមេវ ន្តិ ។

បដិច្ចវារោ

(២៩២) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ អក្កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ អក្កុស-លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ធោ-ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ អក្កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ អក្កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ អក្កុសលញ្ច ធោចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុំ អក្កុ-សលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភូ អក្កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៩៣) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ បញ្ច អធិ-បតេ បញ្ច ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๙๑) កុសលធម៌ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๙๒) អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្តអាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំមិនតាំងឡើងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๙๓) កុសលធម៌ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

สหาชาตาภาเวปิ ปญฺหาภาเวปิ วิตฺถารเตสญฺจ ฯ

ปฏิจฺจวาเร

(๒๙๔) จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานิ สหาชาตา อญฺญมญฺญปจฺจยา ฯเปฯ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานิ สหาชาตา อญฺญมญฺญปจฺจยา ฯเปฯ อุปฺปชฺชติ โหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๒๙๕) โหตุยา ๓ อารมฺมเณ ๓ อาเสวเน ๓ กมฺเม ๓ วิปาเก ๓ อาหาเร ๓ อินฺทฺริเย ๓ ฌาเน ๓ มคฺเค ๓ สมฺปยุตฺเต ๓ วิปฺปยุตฺเต ๓ อตฺถิยา ๓ นตฺถิยา ๓ วิคเต ๓ อวิคเต ๓ อารมฺมณาธิปติยา ๓ สหชาตาธิปติยา ๓ อญฺญมญฺญาธิปติยา ๓ นิสฺสยปจฺจยสทิสานิ ฯ

จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานนฺตรอนนฺตรสมนนฺตรอญฺญมญฺญนิสฺสยสทิสานิ ฯ

สหาชาตาภาเวปิ ปญฺหาภาเวปิ วิตฺถารเตสญฺจ ฯ

จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺกกุสลตฺติกํ

ปฏิจฺจวาเร

(๒๙๖) จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺกา กุสลา ขนฺธา อญฺญมญฺญปจฺจยา ฯเปฯ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺโก กุสโล ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ โหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ เอเตน จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺกา กุสลา ขนฺธา อญฺญมญฺญปจฺจยา ฯเปฯ จิตฺตสมาธิสมฺปยุตฺตานุปริวิตกฺโก กุสโล ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិត្តទុកកុសលត្តិកៈ

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๙๔) *អព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្លួនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្លួនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតខ្លួន ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។*

(๒๙๕) *ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។*

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហភុទុកកុសលត្តិកៈ ។

សំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๒๙๖) *កុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្លួនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្លួនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតខ្លួន ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ កុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងខ្លួនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំមិនតាំងខ្លួនមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតខ្លួន*

ហេតុប្បច្ចយា ។ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី កុ-
សលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី កុសលញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(២៩៧) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-
បតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិគ្គាវេតព្ពា ។

បដិប្បវាវោ

(២៩៨) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(២៩៩) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិ-
បតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ វិគ្គាវេតព្ពា ។

បដិប្បវាវោ

(៣០០) ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី អព្យាក-
តំ ធម្មំ បដិច្ច ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តី អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅ តាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅ តាមចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនច្រឡូកច្រឡំមិនតាំងឡើងមិនប្រព្រឹត្តទៅ តាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๙๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๒๙๘) អកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាម ចិត្ត អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាម ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๒๙๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๐๐) អព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ច្រឡូកច្រឡំតាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๐๑) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឆ អវិ-
គតេ ឆ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានធុកអព្យាកតសទិសំ ។
សហជាតវិភង្គេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អដ្ឋុត្តិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๓๐๒) អដ្ឋត្តិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពា-
ហិរេ កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
ពាហិរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរេ កុសលោ
ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិ-
កោ កុសលោ ច ពាហិរេ កុសលោ ច ឆន្ធោ
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋត្តិកំ កុសលញ្ច
ពាហិរំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរេ កុសលោ
ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๓๐๓) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អវិ-
គតេ បញ្ច ។

(๓๐๑) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មាន
មានវារៈ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រៀបលក្ខានធិប្បត្តិសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

អដ្ឋកថាទុកកុសលត្តិកៈ

បដិប្បវារៈ

(๓๐๒) កុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាង
ក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ ខាងក្រៅ
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
កុសលធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ កុសលធម៌ ខាងក្នុងក្តី កុសលធម៌ ខាងក្រៅក្តី
អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។
កុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ខាងក្នុងផង នូវកុសល-
ធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๓๐๓) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មាន
វារៈ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๕ ។

ចិត្តទុកសធិសំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារោ

(៣០៤) អដ្ឋត្តិំសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ពាហិរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិំសា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ពាហិរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិំសា អកុសលោ ច ពាហិរោ អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អដ្ឋត្តិំសំ អកុសលញ្ច ពាហិរំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣០៥) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អធិបតេ បញ្ច ។

ចិត្តទុកសធិសំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុក:ដែរ ។

សហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារ:

(៣០៤) អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ខាងក្នុងក្តី អកុសលធម៌ ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ខាងក្នុងផង នូវអកុសលធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-ប្បច្ច័យ ។

(៣០៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:៥ ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុក:ដែរ ។

សហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

(๓๐๖) អដ្ឋត្តិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋ-ត្តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ពាហិរំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិ-រោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អដ្ឋត្តិកំ អព្យាកតញ្ច ពាហិរំ អព្យា-កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្តិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๓๐๗) ហេតុយា ន អារម្មណេ បញ្ច អធិ-បតិយា បញ្ច ។បេ។ អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច បុរេជាតេ បញ្ច អាសេវនេ បញ្ច អវិគតេ ន ។

(๓๐๘) នហេតុយា ន នអារម្មណេ ន ន-អធិបតិយា ន ។បេ។ នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ ន៨ន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ បញ្ច នមគ្គេ ន នសម្បយុត្តេ ន នវិប្បយុត្តេ បញ្ច នោនត្ថិយា ន នោវិគតេ ន ។

សមាធានភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๐๖) អតីតកតធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវអតីតកតធម៌ ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ អតីតកតធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យ នូវអតីតកតធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ អតីតកតធម៌ ខាងក្នុង អាស្រ័យ នូវអតីតកតធម៌ ខាងក្នុងផង នូវអតីតកតធម៌ ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๓๐๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។បេ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๓๐๘) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បច្ចយវារោ

[๓๐๙] ពាហិរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ពាហិរស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๓๑๐] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ សម្បយុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ។ ពាហិរោ អព្យាកតោ ធម្មោ ពាហិរស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ នវ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ។ បេ ។

អព្យាកតទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បញ្ហាវារៈ

(៣០៩) អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣១០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ គឺ អដ្ឋត្តិកធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃពាហិរធម៌ ក្នុងកាលជាទីប្រព្រឹត្តទៅ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងកាលជាគណ្ហាល ក្នុងធម៌ទាំង ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ បានដល់អារម្មណបុរេជាត ១ វត្ថុបុរេជាត ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យមានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ ដោយកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ បានដល់កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ទាំង ៣ (គឺ កុសលធម៌ អកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌) ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ គឺ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ទាំង ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។

ចប់ អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

๒ปาទาទุกกุสลត្តិកំ

បដិប្ចវារោ

(๓๑๑) ឆោ๒ចាធា កុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោ๒-ចាធា កុសលោ ឆម្មោ ๒ុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๓๑๒) ហោតុយា ฝกំ អារម្មណោ ฝกំ អវិ-គតេ ฝกំ ។

សហាជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្វត្ថ ฝกំ ។

បដិប្ចវារោ

(๓๑๓) ឆោ๒ចាធា អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោ-๒ចាធា អកុសលោ ឆម្មោ ๒ុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๓๑๔) ហោតុយា ฝกំ អារម្មណោ ฝกំ អវិគតេ ฝกំ។

សហាជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្វត្ថ ฝกំ ។

បដិប្ចវារោ

(๓๑๕) ๒ចាធា អព្យាកតំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោ-๒ចាធា អព្យាកតោ ឆម្មោ ๒ុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-យា ។ ឆោ๒ចាធា អព្យាកតំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោ-๒ចាធា អព្យាកតោ ឆម្មោ ๒ុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-យា ឆោ๒ចាធា អព្យាកតំ ឆម្មំ បដិច្ច ๒ចាធា អព្យាកតោ ឆម្មោ ๒ុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា

ឧបាទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣១១) កុសលធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣១២) កង្ខ៍ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខ៍អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខ៍អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ ៧ បទ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣១៣) អកុសលធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣១៤) កង្ខ៍ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខ៍អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខ៍អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ ៧ បទ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣១៥) អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

នោឧបាទា អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទា អព្យាកតោ ច នោឧបាទា អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោសហេតុកាយ ។ ឧបាទា អព្យាកតញ្ច នោឧបាទា អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នោឧបាទា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោសហេតុកាយ ។

(៣១៦) នោសហេតុយា បញ្ច អារម្មណា តីណិ ។បេ។ អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ។បេ។ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

(៣១៧) នអារម្មណាយ បញ្ច នអារម្មណា តីណិ នអធិបតិយា បញ្ច ។បេ។ នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ តីណិ នអាហារេ តីណិ នឥន្ទ្រិយេ តីណិ នឈានេ តីណិ នមគ្គេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

សហជាតវារោបិ សម្បយុត្តវារោបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បញ្ហាវារោ

(៣១៨) នោឧបាទា អព្យាកតោ ធម្មោ នោឧបាទា អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស នោសហេតុកាយ នបុរេជាតាយ តីណិ ។

អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទាក្តី អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាឧបាទាផង នូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។បេ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។បេ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៣១៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផង ចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣១៨] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[๓๑๙] ขุฯาฯา อฯฺาากาโ ฉฺโ โขขุฯาฯา อฯฺาากสฺส ฉฺสฺส อาฺาณปฺปจฺจเยฯ ปจฺจโย ฯ โขขุฯาฯา อฯฺาากาโ ฉฺโ โขขุฯาฯา อฯฺาากสฺส ฉฺสฺส อาฺาณปฺปจฺจเยฯ ปจฺจโย ฯ เทฺว ฯ

[๓๒๐] โขขุฯาฯา อฯฺาากาโ ฉฺโ โขขุฯาฯา อฯฺาากสฺส ฉฺสฺส อธิปติปฺปจฺจเยฯ ปจฺจโย ตีณิ ปฺาเมฯ เทฺวปิ อธิปตี ทฺวีสุ สฺาฯาตาธิปตี ฯ

[๓๒๑] อฯนฺตเร ฐิตกํ สฺาฯาตาเ ปฺจ อฯฺาฺเ ปฺจ นิสฺสเย ปฺจ ฯ

[๓๒๒] ขุฯาฯา อฯฺาากาโ ฉฺโ โขขุฯาฯา อฯฺาากสฺส ฉฺสฺส อุปนิสฺสเยปฺปจฺจเยฯ ปจฺจโย ฯ โขขุฯาฯา อฯฺาากาโ ฉฺโ โขขุฯาฯา อฯฺาากสฺส ฉฺสฺส อุปนิสฺสเยปฺปจฺจเยฯ ปจฺจโย ฯ เทฺว ฯ

[๓๒๓] ปุเรฯาเ ตีณิ ปจฺฉาฯาเ ตีณิ อาเสวเน ฐิตกํ กมฺมฺ ตีณิ วิฯาเ ตีณิ อาหาเร ฉ ฯินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน ตีณิ

ឧបាទាទុកកុសលត្តិកៈ

[๓๑๙] អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ๒ ។

[๓๒๐] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងបឋមវារៈ មានអធិបតិពីរ ក្នុងវារៈទាំងពីរ មានសហជាតាធិបតិ ។

[๓๒๑] ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

[๓๒๒] អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ๒ ។

[๓๒๓] ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓

មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ
អត្ថិយា ឆ ។

ឧបាទារុកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៣២៤) អនុបាទិន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្នោ កុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣២៥) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

សម្បយុត្តកុសលសទិសំ ។

បដិច្ចវារោ

(៣២៦) អនុបាទិន្នំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្នោ អកុសលោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣២៧) ហេតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

កម្មមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កម្មសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កម្មវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ កម្មអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

ចប់ ឧបាទាទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣២៤) កុសលធម៌ ដែលកម្ម (ប្រកបដោយតិលេសមានតណ្ហា
ជាដើម) មិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលកម្ម (ប្រកប
ដោយតិលេសមានតណ្ហាជាដើម) មិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣២៥) កម្មហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កម្មអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១ កម្មអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។ កម្មបច្ច័យតាំងអស់ មានវារៈ១ ។
កម្មសហជាតវារៈ ក្តី កម្មបញ្ហាវារៈ ក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ១ ។

(តិកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ចយទុកកុសលដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣២៦) អកុសលធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣២៧) កម្មហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កម្មអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១ ។

สหาชาตภาเวปิ ปญฺหาภาเวปิ สพฺพตฺถ ฯเปฯ ๆ

ปฏิจฺจวาโร

(๓๒๘) อุปาทินฺนํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อุปาทินฺโน อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ๆ อนุปาทินฺนํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนุปาทินฺโน อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ๆ อุปาทินฺนํ อพฺยากตญฺจ อนุปาทินฺนํ อพฺยากตญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อนุปาทินฺโน อพฺยากโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา อุปาทินฺโน ขนฺโธ จ มหาภูตา จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปํ ๆ

(๓๒๙) เหตุยา ปญฺห อารมฺมเณ ทฺเว อธิปติยา ฯเปฯ ปุเรชาเต ทฺเว อาเสวเน ฯเปฯ กมฺเม ปญฺห วิปาเก ปญฺห อาหาเร ปญฺห ๆ

(๓๓๐) นเหตุยา ปญฺห นอารมฺมเณ จตฺตาริ นอธิปติยา ปญฺห ๆ เปฯ ๆ นปุเรชาเต

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកៈ

កុសលច្ចយចាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๒๘) អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលកម្មកាន់យកហើយផង នូវពួកមហាភូតផង ។

(๓๒๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(๓๓๐) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ បេ ។ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ

ចត្តារិ ឩកម្មេ ឯកំ ឩវិចារេ ទ្វេ ឩអាហារេ ទ្វេ ឩឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឩឈានេ ទ្វេ ឩមគ្គេ បញ្ច ឩសម្ប-យុត្តេ ចត្តារិ ឩវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឱឩតិយា ចត្តារិ ឱវិរតេ ចត្តារិ ។

សហជាតវារនិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

បច្ចយវារេ

(៣៣១) ហេតូនន្តរោ អព្យាកតោ ឩម្ហោ ហេតូនន្ត-ន្តស្ស អព្យាកតស្ស ឩម្ហស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អនន្តរោ អព្យាកតោ ឩម្ហោ អនន្តរន្តស្ស អព្យាកតស្ស ឩម្ហស្ស ហេតុប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។

(៣៣២) ហេតុយា ចត្តារិ ។ អារម្មណេ ចត្តារិ ហេតូនន្តម្ហូលកេ ទ្វេ អនន្តរន្តម្ហូលកេ ទ្វេ ។ អនន្តរោ អព្យាកតោ ឩម្ហោ អនន្តរន្តស្ស អ-ព្យាកតស្ស ឩម្ហស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ឯកំ ។ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ បញ្ច អញ្ញ-មញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ ។

មានវារៈ ๔ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๒ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๒ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๙
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๓๓๑) អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๓๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๔ ក្នុងឧបាទិន្នមូលកៈ មានវារៈ ๒ ក្នុងអនុបាទិន្នមូលកៈ មាន
វារៈ๒ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃ
អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ๑ ។ ក្នុងអនន្ត-
រប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងសហជាតប្ប.
ច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ๙ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ។

(๓๓๓) ឧបាទិន្នោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧបាទិន្នស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ទ្វេ បញ្ហា។ អនុបាទិន្នោ អព្យាកតោ ធម្មោ អនុបាទិន្នស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ អារម្មណាបុរេជាតំយេវ ។ ឃដ្ដនា ទ្វេ អារម្មណាបុរេជាតម្បិ វត្ថុបុរេជាតម្បិ ។ ធ ។

(๓๓๔) បច្ឆាជាតេ ធ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ចត្តារិ វិបាកេ ចត្តារិ អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ធ អត្ថិយា ឥន្ទ្រិយា ធត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ឥន្ទ្រិយា ។បេ។

(๓๓๕) ធហេតុយា ឥន្ទ្រិយា ធអារម្មណេ ឥន្ទ្រិយា ។

(๓๓๖) ហេតុបច្ចយា ធអារម្មណេ ចត្តារិ ។

(๓๓๗) ធហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ចត្តារិ ។

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

មហន្តរទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកៈ

(๓๓๓) អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត មានបញ្ហា ๒ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិន កាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ និងជាអារម្មណ-បុរេជាតតែម្យ៉ាង ។ ឃដនៈ ๒ បានដល់អារម្មណបុរេជាតផង វត្ថុបុរេ-ជាតផង ។ មានវារៈ ๖ ។

(๓๓๔) ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុង ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងសម្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បេ ។

(๓๓๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๓๓๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๓๗) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ មហន្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

ទុបាទានទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[๓๓๘] យោ ខន្ធានញ្ច បដិលាភោ ចុតិយា ច ឧបបត្តិយា ច ឧបាទានានញ្ច ឧបាទានានញ្ច

๑ ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๓๓๘) កុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๓๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๔๐) អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន (សេចក្តីប្រកាន់មាំ) អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។ អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។

[๓๔๑] เหตุยา สห อารมฺมเณน สห สมฺปยุตฺเตน สห อวิคเตน สห ฯ

[๓๔๒] โย ขนฺธาทีนํ อกุสลานํ ชนโก ปฏิปฺปสฺสทฺธิ โย ขนฺธาทีนญฺจ อกุสลานญฺจ ชนโก อกุสลเหตุ ชเนติ อุปฺปชฺชติ น เหตุ-สมฺปยุตฺตา ฯ

[๓๔๓] น เหตุยา ปกตูปนิสฺสยา น อนนฺตรา น สมนนฺตรา น เสวนา น กมฺมา น วิปากา น อาหารา น อินฺทฺริยา น ฌานา น มคฺคา น สมฺปยุตฺตา น วิปฺปยุตฺตา น ฯ

สหชาตวาเรน วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ

ปจฺจยวาโร

[๓๔๔] ขนฺธาทีนญฺจ อกุสลานญฺจ ชนโก อกุสลเหตุ ขนฺธาทีนญฺจ อกุสลานญฺจ อุปตฺถมฺภโก อกุสลเหตุ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๓๔๕] เหตุยา น อารมฺมเณ น ฯ อนนฺตรา น สมนนฺตรา น อญฺญมญฺเญ น นิสฺสยา น อุปนิสฺสยา น อาเสวเน น กมฺมา น วิปากา น อาหารา น อินฺทฺริยา น ฌานา น มคฺคา น สมฺปยุตฺตา น วิปฺปยุตฺตา น อตฺถิยา น นตฺถิยา น วิคเต น อวิคเต น ฯ

(๓๔๑) កុសលហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលបច្ចយាំសអស់ មានវារៈ ๙ កុសលអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។

(๓๔๒) អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយៈ ។

(๓๔๓) កុសលនហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๑ កុសលនអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលនបុរេជាតប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។បេ។ កុសលនកម្មប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๓ កុសលនវិបាកប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលនវិប្បយុត្តប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(๓๔๔) អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ជាបច្ចយៈ នៃអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ចយៈ ។

(๓๔๕) កុសលហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។ កុសលអធិបតិប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលនោឧបាទានមូលកៈ មានវារៈ ๓ ឃានដល់សហជាតាធិបតិ ។ កុសលអនន្តរប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ ។បេ។ កុសលនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលអាសេវនប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๙ កុសលកម្មប្បច្ចយៈ មានវារៈ ๓

នោឧបាទានម្ហិ នោ អញ្ញត្រ តីហិ ឧបាទានេហិ តីហិ ឈានេ តីហិ អង្គេ នវ សម្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ ។

(๓๔๖) នោឧបាទានំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច នោឧបាទានោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោ-ឧប្បជ្ជយា ។

(๓๔๗) នោឧបាទានយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๓๔๘) ឧបាទានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧ-បាទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោឧប្បជ្ជ-យា ។ អនុបាទានិយំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបា-ទានិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោឧប្បជ្ជយា ។

(๓๔๙) នោឧបាទានយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មិនមែនឧបាទានមូលក: មានវារ:៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
ប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារ:៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ។

(៣៤៦) អនាគតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអនាគ-
តធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៤៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ: ១ ។

ចប់ ឧបាទានទុកកុសលត្តិក: ។

ឧបាទាធិយទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារ:

(៣៤៨) កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

(៣៤៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារ:២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលដែរ ។

สหชาตภาเวน ปญฺหาภาเวน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ปฏิจฺฉวาโร

(๓๙๐) ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อกุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๓๙๑) เหตุยา ฉกฺกํ อารมฺมเณ ฉกฺกํ อธิปติยา ฉกฺกํ ฯ

สหชาตภาเวน ปญฺหาภาเวน สตฺต ฉกฺกานิ ฯ

ปฏิจฺฉวาโร

(๓๙๒) ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ อนุโลมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ อนุโลมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา อนุโลมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา อนุโลมานิยา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ ฉ ธมฺมา ธมฺมานิยา อพฺยากตา จ อนุโลมานิยา อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិបក្ខវារៈ

(๓๕๐) *អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។*

(๓๕๑) *ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ។*

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិបក្ខវារៈ

(๓๕๒) *អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។*

อุปาทาธิยํ อฏฺฐกตญฺจ อนุปาทาธิยํ อฏฺฐกตญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อุปาทาธิโย อฏฺฐกโต ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๓๙๓) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ ทฺเว อติตเต ปญฺจ ฯ

โลกิยโลกุตฺตรทุกอฏฺฐกสทิสํ ฯ

สหชาตาทิเภทํ ปญฺหาวาเรปิ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

อุปาทาธิยทุกกุสลติกาทิ นิฏฺฐิตา ฯ

อุปาทาสมฺปยุตฺตทุกกุสลติกาทิ

ปฏิจฺจวาโร

(๓๙๔) อุปาทาสมฺปยุตฺตํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อุปาทาสมฺปยุตฺโต กุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๓๙๕) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อติตเต ฯเปฯ

สหชาตาทิเภทํ สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

ปฏิจฺจวาโร

(๓๙๖) อุปาทาสมฺปยุตฺตํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อุปาทาสมฺปยุตฺโต อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ

អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣៩៤) កុសលធម៌ ជ្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលជ្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣៩៦) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង

เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ อุปาทานวิปฺปยุตฺตสฺส อกุสลสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจโย อุปาทานวิปฺปยุตฺตา อกุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา เทฺว ฯ อุปาทานสมฺปยุตฺตสฺส อกุสลสฺส อุปาทานวิปฺปยุตฺตสฺส อกุสลสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจโย อุปาทานสมฺปยุตฺตา อกุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๓๕๗) เหตุยา จ อารมฺมณา จ สตฺต จ อวิคเต จ ฯ

(๓๕๘) จเหตุยา ฉกฺกํ จอธิปติยา จ จ. กมฺเม จตฺตาริ จวิปาเก จ ฯ

สหชาตวิภงฺคนิทฺเทสวาโร ฯ

ปจฺจยวาโร

(๓๕๙) อุปาทานสมฺปยุตฺตา อกุสลา ขนฺธา อุปาทานสมฺปยุตฺตสฺส อกุสลสฺส ธมฺมสฺส เหตุปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๓๖๐) เหตุยา จ อารมฺมณา จ ฯ อธิปติยา จ อุปาทานสมฺปยุตฺตมูลเกหิ ตีณิ สหชาตาธิปติ อุปาทานวิปฺปยุตฺเต ฉกฺกํ ฯ อนนฺตเร จ สมนนฺตเร จ สหชาเต จ อญฺญมญฺเญ จ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៥៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យពាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

(៣៥៨) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(៣៥៩) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៣៦០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបាទានសម្បយុត្តមូលកៈ មានវារៈ ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងឧបាទានវិប្បយុត្ត មានវារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦

ឯសប្បច្ចយេ ឯ ឧបនិស្សយេ ឯវ អាសេវនេ ឯវ កម្មេ ឯត្ថាវិ អាហារេ ឯត្ថាវិ ឥន្ទ្រិយេ ឯត្ថាវិ ឈានេ ឯត្ថាវិ មគ្គេ ឯត្ថាវិ សម្បយុត្តេ ឯ អត្ថិយា ឯ នត្ថិយា ឯវ វិគតេ ឯវ អវិគតេ ឯ ។

បដិច្ចវារោ

(៣៦១) ឧទាហរិតព្ពយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទាហរិតព្ពយុត្តោ អព្យាកតោ ឯកម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៦២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាសេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ឧទាហរិតព្ពសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឧបាទាឯឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៣៦៣) ឧទាហរិតព្ពនិយោ ចេវ ឧទាហរិតព្ពនិយោ ច កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧទាហរិតព្ពនិយោ ចេវ ឧទាហរិតព្ពនិយោ ច កុសលោ ឯកម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๖๑) អនាគតធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអនាគតធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๖๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

ចប់ ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๓๖๓) កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๓๖๔) เหตุยา ฯลฯ อารมฺมณา ฯลฯ อนาคเต ฯลฯ ฯ

สหชาตาทิวเสน ปญฺหาวาเรน สพฺพตฺถ ฯลฯ ฯ

ปฏิปฺปสฺสทฺธิวาโร

(๓๖๕) ยสฺส ขนฺธาปิ อุปฺปชฺชนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ นิรุชฺฌนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ ยสฺส ขนฺธาปิ นิรุชฺฌนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ นิรุชฺฌนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ ยสฺส ขนฺธาปิ นิรุชฺฌนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ นิรุชฺฌนฺติ ยสฺส ขนฺธา นิรุชฺฌนฺติ อกุสลา ธมฺมา ปหีนา ตสฺส ขนฺธาปิ อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๓๖๖) เหตุยา ฯลฯ อารมฺมณา ฯลฯ อนาคเต ฯลฯ ฯ

สหชาตาทิวเสน ปญฺหาวาเรน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ปจฺจยวาโร นิฏฺฐิโต ฯ

(๓๖๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๖๕) អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๓๖๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកកុសលដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

(๓๖๗) ខុទ្ធានិយេ ខ្ហេ ខោ ខុទ្ធានំ អព្យាកតំ ខម្មំ បដិច្ច ខុទ្ធានិយោ ខេវ ខោ ខុទ្ធានោ អព្យាកតោ ខម្មោ ខុប្បជ្ជតិ ខេតុប្បច្ចយា ។

(๓๖๘) ខេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-កតេ ឯកំ ។

សមាខានភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ខុទ្ធានខុទ្ធានិយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ខុទ្ធានខុទ្ធានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๓๖๙) ខុទ្ធានខេ ខ្ហេ ខុទ្ធានខសម្បយុត្តេ ខ្ហ អកុ-សលំ ខម្មំ បដិច្ច ខុទ្ធានខោ ខេវ ខុទ្ធានខសម្ប-យុត្តោ ខ អកុសលោ ខម្មោ ខុប្បជ្ជតិ ខេតុប្បច្ច-យា តីណិ ។ ខុទ្ធានខសម្បយុត្តេ ខ្ហេ ខោ ខុទ្ធា-ខានំ អកុសលំ ខម្មំ បដិច្ច ខុទ្ធានខសម្បយុត្តោ-ខេវ ខោ ខុទ្ធានខោ អកុសលោ ខម្មោ ខុប្បជ្ជតិ ខេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

បដិច្ចវារៈ

[๓๖๗] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๓๖๘] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[๓๖๙] អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

อุปาทานาสังขาโร อุปาทานาสัมปยุตตา อกุสลา ธัมมา อุปาทานาสัมปยุตตา อุปาทานา อกุสลา ธัมมา อุปาทานาเหตุกา อุปาทานา อกุสลา ธัมมา อุปาทานาเหตุกา อุปาทานาสัมปยุตต

ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

អកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៣៧០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ៩ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣៧១) កុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទានទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៧២) ហេតុយា នេ្ទ អារម្មណា នេ្ទ អវិគតេ នេ្ទ ។
លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសនិទ្ទសំ ។
សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារោ

(៣៧៣) ឧបាទារូបប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទារូបប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៣៧៤) ឧបាទារូបប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទារូបប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧបាទារូបប្បយុត្តំ អនុបាទានិយំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទារូបប្បយុត្តោ អនុបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧបាទារូបប្បយុត្តំ ឧបាទានិយំ អព្យាកតញ្ច ឧបាទារូបប្បយុត្តំ អនុបាទានិយំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទារូបប្បយុត្តោ ឧបាទានិយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๓๗๒) កុសលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុសលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុសលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๗๓) អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ កុសលប្បច្ចយទាំងអស់ មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๓๗๔) អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទានទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๓๗๕) ហោតុយោ បញ្ហ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
គតេ បញ្ហ ។

លោភសហគតំ ញាណវិប្បយុត្តំ ទិដ្ឋិគតសម្បយុត្តំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

ញាណវិប្បយុត្តញាណវិយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ញាណវិប្បយុត្តទោដ្ឋកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៣៧៦) ឆោ ភកិលេសំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
ឆោ ភកិលេសោ កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បច្ចយា ។

(៣៧៧) ហោតុយោ ឯកំ អារម្មណ ណាឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ ឯកត្ត ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៣៧៨) កិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ
អកុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិក:

(៣៧៥) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារ:៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារ:២ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារ:៥ ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកត:ដែរ ។

សហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិក: ។

ចប់ ឧបាទានគោច្ឆកទុកកុសលត្តិក: ។

កិលេសទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារ:

(៣៧៦) កុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៣៧៧) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារ:១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារ:១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:១ ។

បដិច្ចវារ:

(៣៧៨) អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារ:៣ ។

ឆោកាលេសំ អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច ឆោកាលេសោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កាលេសំ អកុសលញ្ច ឆោកាលេសំ អកុសលញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច កាលេសោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(៣៧៩) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឆ សព្វត្ថ ឆ អវិគតេ ឆ ។

(៣៨០) កាលេសំ អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច កាលេសោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆំ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចំ បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ ឆោកាលេសំ អកុសលំ ឆម្មំ បដិច្ច កាលេសោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ កាលេសំ អកុសលញ្ច ឆោកាលេសំ អកុសលញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច កាលេសោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហេតុប្បច្ចយោ

អកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៣៧៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យតាំងពួន មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៣៨០) អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា អាស្រ័យ នូវវិចិកិច្ឆា មោហៈដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា មោហៈដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខន្ធោ ច វិចិកិច្ឆញ្ច បដិច្ច វិចិ-
កិច្ឆាសហគតោ មោហោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ខន្ធោ
ច ឧទ្ធច្ចញ្ច បដិច្ច ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

(៣៨១) ឆហេតុយា តីណិ ឆអធិបតិយា ឆវ
ឆបុរេជាតេ ឆវ ឆបច្ឆាជាតេ ឆវ ឆអាសេវនេ ឆវ
ឆកម្មេ តីណិ ឆវិបាកេ ឆវ ឆវិប្បយុត្តេ ឆវ ។

សហជាតភាវនិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

បញ្ហាវារោ

(៣៨២) កិលេសោ អកុសលោ ឆម្ហោ កិ-
លេសសម្ប អកុសលសម្ប ឆម្ហសម្ប មោតុម្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៨៣) មោតុយា តីណិ អារម្មណេ ឆវ ។
អធិបតិយា ឆវ ។ មគ្គេ តីណិ សហជាតាធិបតិ ។
អនន្តរេ ឆវ សមនន្តរេ ឆវ ។បេ។ ឧបនិស្សយេ
ឆវ អាសេវនេ ឆវ កម្មេ តីណិ អាហារេ តីណិ
ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មគ្គេ ឆវ សម្ប-
យុត្តេ ឆវ ។

គឺ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆាផង នូវវិចិកិច្ឆាផង មោហៈ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវឧទ្ធច្ចៈផង ។

(៣៨១) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

(៣៨២) អកុសលធម៌ ជាកិលេស ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាកិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបទកណ្ឌាល មានវារៈ ៣ ចាន់ដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។បេ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បដិច្ចវារេ

(๓๘๔) ឧបាទិលេសំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិលេសោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។

(๓๘๕) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារេ

(๓๘๖) សង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សង្កិលេសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។ អសង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិលេសិកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។

(๓๘๗) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

បដិច្ចវារៈ

(៣៨៤) អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ ។

សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣៨៦) កុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ កុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

[๓๘๘] សង្គីលេសិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សង្គីលេសិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[๓๘๙] ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

[๓๙๐] សង្គីលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សង្គីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសង្គីលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្គីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សង្គីលេសិកំ អព្យាកតញ្ច អសង្គីលេសិកំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សង្គីលេសិកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[๓๙๑] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អនាគតេ បញ្ច ។

បដិច្ចវារៈ

(៣៨៨) អកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(៣៩០) អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ឯកអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសនិទ្ទេសំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

សង្គិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្គិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៣៩២) អសង្កិលិដ្ឋំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិ-លិដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៩៣) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អ-ធិបតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៣៩៤) សង្កិលិដ្ឋំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ស-ង្កិលិដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-ច្ចយា ។

(៣៩៥) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អធិ-បតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកត:ដែរ ។

កុដ្ឋបច្ច័យតាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិក: ។

សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិក:

បដិច្ចវារ:

(៣៩២) កុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:១ ។

ក្នុងបច្ច័យតាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ: ១ ។

បដិច្ចវារ:

(៣៩៤) អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

ក្នុងបច្ច័យតាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ: ១ ។

បដិច្ចវារោ

(៣៩៦) អសង្កិលិដ្ឋំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិលិដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៩៧) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាយ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ ។

សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៣៩៨) កិលេសវិប្បយុត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៩៩) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាយ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣៩៦) អព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(៣៩៨) កុសលធម៌ ច្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ច្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៩៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារោ

(៤០០) កិលេសសម្បយុត្តំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសសម្បយុត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤០១) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សត្តន្នំ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(៤០២) កិលេសវិប្បយុត្តំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤០៣) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សត្តន្នំ ឯកំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(៤០៤) សង្កិលេសិកេ ធម្មេ ឱរោធេ កិលេសំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សង្កិលេសិកោ ចេវ ឱរោធេ កិលេសោ

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๐) កុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๐๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๒) អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๐๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

ចប់ កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๔) កុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង

កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๘๐๕) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនា-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតឯវេបិ បញ្ហាឯវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

បដិច្ចវារោ

(๘๐๖) កិលេសសង្កេ សង្កិលេសិកេ អកុ-
សលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ៖ សង្កិលេសិកោ ធម្ម
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
សង្កិលេសិកេ៖ ធម្មេ ធម្មេ កិលេសំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច សង្កិលេសិកោ៖ ធម្ម កិលេសោ អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
កិលេសសង្កេ សង្កិលេសិកេ អកុសលេ សង្កិ-
លេសិកេ៖ ធម្មេ កិលេសំ អកុសលេ ធម្មំ
បដិច្ច កិលេសោ៖ សង្កិលេសិកោ ធម្ម អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๘๐๗) ហេតុយា ឆ អារម្មណោ ឆ អនា-
គតេ ឆ ។

កិលេសទុកអកុសលសទិសំ ។

សហជាតេឯវេបិ បញ្ហាឯវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๐๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ๑ ។

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๖) អកុសលធម្ម ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម្ម ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម្ម គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម្ម គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម្ម ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម្ម ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អកុសលធម្ម គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๔๐๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

(๔๐๘) សន្តិលេសិកេ ញេ ធម្មេ បដិច្ច សន្តិលេសិកោ ចេវ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញេ ច ធម្មេ បដិច្ច សន្តិលេសិកោ ចេវ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๐๙) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

(๔๑๐) កិលេសេ ញេ សន្តិលិដ្ឋេ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ ចេវ សន្តិលិដ្ឋោ ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សន្តិលិដ្ឋេ ញេ ធម្មេ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិលិដ្ឋោ ចេវ កិលេសោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កិលេសេ ញេ សន្តិលិដ្ឋេ អកុសលេ សន្តិលិដ្ឋេ ញេ ធម្មេ អកុសលេ ធម្មេ បដិច្ច កិលេសោ ចេវ សន្តិលិដ្ឋោ ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๘) អតីតកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអតីតកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๐๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអនន្តរ

(๒๑๑) เหตุยา สหคตา สหชาตา สมฺปยุตฺตา สหเหตุกา ฯ

กิเลสทุกมกุสลาสงฺขตา ฯ

สหชาตาทิวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

กิเลสสงฺกิลิฏฺฐทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

กิเลสกิเลสสมฺปยุตฺตทุกกุสลตฺติกํ

ปฏิปกฺขนโย

(๒๑๒) กิเลสญฺเจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ กิเลโสเจว กิเลสสมฺปยุตฺตโก จ อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว ขนฺธกิเลสญฺจ อกุสลญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ กิเลสสมฺปยุตฺตโก จ ขนฺธกิเลโส จ อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ กิเลสญฺเจว กิเลสสมฺปยุตฺตญฺจ อกุสลญฺจ กิเลสสมฺปยุตฺตญฺเจว ขนฺธกิเลสญฺจ อกุสลญฺจ ธมฺมํ ปฏิจฺจ กิเลโสเจว กิเลสสมฺปยุตฺตโก จ อกุสโล ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๑๑) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។

កងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๔๑๒) អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង នូវអកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។

(๔๑๓) ហោតុយា ន វ អារម្មណោ ន វ អវិ-
គតេ ន វ ។

កិលេសទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ

បដិច្ចវារ:

(๔๑๔) កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិកោ កុ-
សលោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កិលេ-
សវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កិ-
លេសវិប្បយុត្តោ អសង្កិលេសិកោ កុសលោ ឯកោ
ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๑๕) ហោតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๔๑๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๔๑๔) កុសលធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๑๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារោ

(๔๑๖) កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិកោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កិលេសវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ អសង្កិលេសិកោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកំ អព្យាកតញ្ច កិលេសវិប្បយុត្តំ អសង្កិលេសិកំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិកោ អព្យាកតោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๑๗) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-គតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

កិលេសគោជ្ឈកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បដិច្ចវារ:

(๔๑๖) អព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលជ្រាសចាកកិលេសទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๑๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๕ ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកត:ដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសវិប្បយុត្តសង្គិលេសិកទុកកុសលត្តិក: ។

ចប់ កិលេសពោធកទុកកុសលត្តិក: ។

ទស្សនេនបហាតព្ពទុកកុសលត្តិកំ

(๔๑๘) ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ กุสลานิ ตานิ ปฏิจฺจ ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ อารพฺภ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๔๑๙) เหตุยา ปกฺข อารมฺมเณ ปกฺข อธิปติยา ปกฺข ฯ

สหชาตาเวปิ ปญฺหาวาเรปิ สพฺพตฺถ ปกฺข ฯ

(๔๒๐) ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ ปฏิจฺจ ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ อารพฺภ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ ปฏิจฺจ ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ อารพฺภ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๔๒๑) เหตุยา เทฺว อารมฺมเณ เทฺว อธิปติยา เทฺว อาเสวเน เทฺว ฯ

(๔๒๒) ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ ปฏิจฺจ ยานิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ อารพฺภ อุปฺปชฺชติ ยเหตุปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคเต ขเนฺธ ปฏิจฺจ วิจิกิจฺฉาสหคตา โมโห ฯ ยานิ ทสฺสเนน-ปหาตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ ปฏิจฺจ ยานิ ทสฺสเนน ปหา-ตพฺพานิ อกุสลานิ ตานิ อารพฺภ ยเหตุปจฺจยา ฯ

ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๑๘) កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๑๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๑ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๑ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែ៣វារៈ๑ ។

(๔๒๐) អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๒๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๒ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ๒ ។

(๔๒๒) អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๒๓) ន‌ហេតុយា ទ្វេ ន‌អធិបតិយា ទ្វេ ន‌-
ឧបវេជាតេ ទ្វេ ន‌កម្មេ ទ្វេ ន‌វិបាកេ ទ្វេ ន‌វិប្ប-
យុត្តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្វត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๔๒๔) ន‌ទស្សនេន‌បហាតព្ពា អកុសលា ន‌ភាវ-
ន‌ទស្សនេន‌បហាតព្ពេសុ អកុសលេសុ ន‌ភាវេសុ ហេ-
តុម្ហិ ន‌ហេតុយា ។ ន‌ន‌ទស្សនេន‌បហាតព្ពា
អកុសលា ន‌ភាវា ន‌ន‌ទស្សនេន‌បហាតព្ពេសុ អកុ-
សលេសុ ន‌ភាវេសុ ហេតុម្ហិ ន‌ហេតុយា ។

(๔๒๕) ហេតុយា ទ្វេ ។ អារម្មណេ តីណិ
ន‌ទស្សនេ ឯកំ ន‌ន‌ទស្សនេ ទ្វេ ។ អធិបតិយា តីណិ
ន‌ទស្សនមូលកំ(๑) ឯកំ ន‌ន‌ទស្សនេ ទ្វេ អារម្មណា-
ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ឯការម្មណាធិបតិ ។ អន‌ន្តរេ
ទ្វេ ន‌ទស្សនមូលកំ ឯកំ ន‌ន‌ទស្សនេ ឯកំ ។ សម-
ន‌ន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ ។បេ។ ឧបនិស្សយេ តី-
ណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ។បេ។
សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ន‌ត្ថិយា ទ្វេ ។បេ។

---

๑ ម. ទស្សនេនបហាតព្ពមូលកំ ។

ទស្សនេនបហោតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๒๓) កុឝលហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ ។ កុឝលច្ចយទាំឝអស់ កុឝលសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๒๔) អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๒๕) កុឝហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ កុឝអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុឝទស្សនៈ មានវារៈ ๑ កុឝនទស្សនៈ មានវារៈ ๒ ។ កុឝអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ ๓ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ๑ កុឝនទស្សនៈ មានវារៈ ๒ ឃានដល់អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ និងឯការម្មណាធិបតិ ។ កុឝអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ๑ កុឝនទស្សនៈ មានវារៈ ๑ ។ កុឝសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុឝសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ បេ ។ កុឝឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុឝអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុឝកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុឝអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ បេ ។ កុឝសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុឝអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុឝនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ បេ ។

(๔๒๖) ន ន ស្សនេន បហាតព្ពំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ន ន ស្សនេន បហាតព្ពោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๒๗) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

ទស្សនេន បហាតព្ពទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ភាវនាយ បហាតព្ពទុកកុសលត្តិកំ

(๔๒๘) ន ភាវនាយ បហាតព្ពំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ន ភាវនាយ បហាតព្ពោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๒๙) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๔๓๐) ភាវនាយ បហាតព្ពំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតព្ពោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๒๖) អនាគតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអនាគតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๒๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ ។

ភាវនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๒๘) កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๒๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

(๔๓๐) អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-ប្បច្ច័យ ។

(๔๓๑) เหตุยา เทฺว อารมฺมเณ เทฺว อวิคเต เทฺว ฯ

ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุกอกุสลสทิสํ ฯ

สหชาตาทิเวเทน ปญฺหาเวเทน สพฺพตฺถ วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ

(๔๓๒) น ภาวนาย ปหาตพฺพา อพฺยากตา ธมฺมา ปฏิจฺจ น ภาวนาย ปหาตพฺเพ อพฺยากเต ธมฺเม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๔๓๓) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อวิคเต ฯเปฯ ฯ

สหชาตาทิเวเทน ปญฺหาเวเทน สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

ภาวนาย ปหาตพฺพทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุกทุกกุสลตฺติกํ

(๔๓๔) น ทสฺสเนน ปหาตพฺพา เหตุกา กุสลา ธมฺมา ปฏิจฺจ น ทสฺสเนน ปหาตพฺเพ เหตุเก กุสเล ธมฺเม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๔๓๕) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อวิคเต ฯเปฯ ฯ

สหชาตาทิเวเทน ปญฺหาเวเทน สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិក:

(๔๓๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๒ ។

(ទុក:នេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๓๒) អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๓๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:๑ ។

ចប់ ភាវនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិក: ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិក:

(๔๓๔) កុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๓๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:๑ ។

(៤៣៦) ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទទស្សនេន-បហាតព្ពហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទទស្សនេន-បហាតព្ពហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកំ អកុ-សលំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទស្ស នេន បហាតព្ពហេតុកំ អកុសលញ្ច ទទស្សនេន-បហាតព្ពហេតុកំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-នេន បហាតព្ពហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៣៧) ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកោ អកុស-លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា តីណិ ។ ទទស្សនេ ទ្វេ ឃដនេ ឯកំ ។

(៤៣៨) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ច អធិ-បតិយា ច សព្ពត្ថ ច អវិគតេ ច ។

(๔๓๖) អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๓๗) អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ๒ ក្នុងយដនៈ មានវារៈ ๑ ។

(๔๓๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ๖ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(๔๓๙) ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุกํ อกุสลํ ฉฑฺฑิ ปฏิจฺจ ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุโก อกุสโล ฉฑฺโฑ อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺปจฺจยา ฯ ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุกํ อกุสลํ ฉฑฺฑิ ปฏิจฺจ ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุโก อกุสโล ฉฑฺโฑ อุปฺปชฺชติ นเหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๔๔๐) นเหตุยา เทฺว นอธิปติยา ฉ ฯเปฯ นกมฺเม ตฺวาวิ นวิจาเร ฉ นวิปฺปยุตฺเต ฉ ฯ

สหชาตภาวนิ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๔๔๑) ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุโก อกุสโล ฉฑฺโฑ ทสฺสเนนปหาตพฺพเหตุกสฺส อกุสลสฺส ฉฑฺฑสฺส เหตุปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๔๔๒) เหตุยา ตีณิ อารมฺมเณ นว ฯ อธิปติยา ตีณิ ทสฺสเน ฝกํ นทสฺสเน เทฺว ฯ อนนฺตเร นว สมนนฺตเร นว สหชาเต ฉ ฯเปฯ อุปนิสฺสเย นว อาเสวเน นว

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๓๙) អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๔๐) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๔๑) អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๔๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងទស្សនៈ មានវារៈ ๑ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ๒ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។បេ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙

កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ។ បេ ។
សម្បយុត្តេ ឆ ឆត្តិយា ឆ ។ បេ ។

(៤៤៣) ឆ ឆ ស្សុនេន បហេតុកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឆ ឆ ស្សុនេន បហេតុកោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៤៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ទស្សនេនបហេតុកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ភាវនាយបហេតុកទុកកុសលត្តិកំ

(៤៤៥) ឆ ភាវនាយ បហេតុកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឆ ភាវនាយ បហេតុកោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៤៦) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ ឯកំ បញ្ញាវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។បេ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។បេ។

(៤៤៣) អតីតធម្ម មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអតីតធម្ម មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៤៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

(៤៤៥) កុសលធម្ម មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យនូវកុសលធម្ម មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៤៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៤៤៧) ការណាយ បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ការណាយ បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ធ ការណាយ-បហាតព្វហេតុកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ធ ការណាយ-បហាតព្វហេតុកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៤៨) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ធ អវិ-គតេ ធ ។

ធសទ្ធេនេន បហាតព្វហេតុកេ ទុកអកុសលវសេនិសំ ។

សហជាតវសេ បញ្ហាវសេ សព្វត្ថ វិត្តារេតព្វំ ។

(៤៤៩) ធ ការណាយ បហាតព្វហេតុកំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ធ ការណាយ បហាតព្វហេតុកោ អព្យា-កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៥០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេ បញ្ហាវសេ សព្វត្ថ ឯកំ ។

ការវិភាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๔๗) អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๔๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๔๙) អព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๕๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

ចប់ ការនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរិតក្កទុកកុសលត្តិកំ

(៤៥១) សវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-តក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ច អវិតក្កោ កុ-សលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អវិ-តក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សវិតក្កំ កុសលញ្ច អវិតក្កំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៥២) ហេតុយា ច អារម្មណេ ច សព្ពត្ថ ច អវិគតេ ច ។

(៤៥៣) ច អធិបតិយា ច ឧបនិស្សយេ ច ។ បេ ។ ច កម្មេ ច ត្តារិ ។ បេ ។ ច វិប្បយុត្តេ ច ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

សវិតក្កទុកកុសលត្តិក:

[៤៥១] កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:ផង កុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក:ផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក: អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:ផង នូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្ក:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ក្នុងបច្ច័យ៣ធំអស់ មានវារ: ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ។

[៤៥៣] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ៤ ។ បេ ។ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ។

សហជាតវារ:ក្តី សម្បយុត្តវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៤៥៤) សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ សវិតក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-តក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិតក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កោ កុស-លោ ធម្មោ សវិតក្កស្ស កុសលស្ស ច អវិតក្កស្ស កុសលស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិតក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៥៥) សវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ សវិ-តក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កោ កុសលោ ធម្មោ អវិ-តក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ សវិតក្កោ កុសលោ ច អវិតក្កោ កុសលោ ច ធម្មោ សវិតក្កស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៤៥៦) ហេតុយា បញ្ចវិ អារម្មណេ ឆ ។ អធិបតិយា ឆ ហេដ្ឋា តីសុ សហជាតាធិបតិ អវិតក្កេ ឯកំ សហជាតាធិបតិ ។ អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ ឆ ញមញ្ញេ ឆ

(๔๙๔) កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๙๕) កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๔๙๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវារៈ៣ ខាងក្រោម បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងអវិតក្កៈ មានវារៈ១ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

អាសេវនេ ឆ វា កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ឈានេ ឆ មគ្គេ ឆ អត្ថិយា ឆ ឆត្ថិយា ឆ វា
វិគតេ ឆ វា អវិគតេ ឆ ។

(៤៥៧) ឆហេតុយា ឆ វា ឆអារម្មណេ ឆ វា ។

(៤៥៨) ហេតុប្បច្ចយា ឆអារម្មណេ ចត្តារិ ។

(៤៥៩) ឆហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឆ វា ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារស្ស

ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៤៦០) សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
តក្កោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ អកុសលោ
ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ច អវិតក្កោ អកុសលោ
ច ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អវិតក្កំ អកុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

(៤៥៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៤៥៨) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៥៩) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(បទ) នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(៤៦០) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង អកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង

ហោតុប្បច្ចយោ ។ សវិតក្កំ អកុសលញ្ច អវិតក្កំ អកុសលញ្ច ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយោ ។

(៤៦១) ហោតុយា បញ្ច អារម្មណា បញ្ច សព្ពត្ថ បញ្ច អវិតតេ បញ្ច ។

(៤៦២) សវិតក្កំ អកុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហោតុប្បច្ចយា ។ អវិតក្កំ អកុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហោតុប្បច្ចយា ។ សវិតក្កំ អកុសលញ្ច អវិតក្កំ អកុសលញ្ច ឆន្ទំ បដិច្ច សវិតក្កោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហោតុប្បច្ចយា ។

(៤៦៣) ឆហោតុយា តីណិ ឆអធិបតិយា បញ្ច ឆកម្មេ តីណិ ។ បេ ។ ឆវិប្បយុត្តេ បញ្ច ។

សហជាតភវគតិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៤៦៤) សវិតក្កោ អកុសលោ ឆន្ទោ សវិតក្កស្ស អកុសលស្ស ឆន្ទស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៦១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យចាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(៤៦២) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៦៣) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៤៦៤) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๒๖๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ ។បេ។ សហជាតេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ នវ អាសេវនេ នវ កម្មេ តីណិ អាហារេ តីណិ ។បេ។ ឈានេ បញ្ច មគ្គេ បញ្ច សម្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច នត្ថិយា នវ ។

(๒๖๖) សវិតក្កំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អវិតក្កំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សវិតក្កំ អព្យាកតញ្ច អវិតក្កំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๒๖๗) ហេតុយា នវ អារម្មណេ នវ អវិគតេ នវ ។

(๒๖๘) នហេតុយា នវ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នបុរេជាតេ នវ នកម្មេ ចត្តារិ នអាហារេ ឋបេត្វា នឥន្ទ្រិយេ ឋបេត្វា នឈានេ ឋបេត្វា

(៤៦៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។បេ។ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៤៦៦) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកត-ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកប ដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអព្យាក-តធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៤៦៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៩ ។

(៤៦៨) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

ឆមក្តេ ឆវ ឆសម្បយុត្តេ តីណិ ឆវិប្បយុត្តេ ឆ ។
សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្តារេតព្ពំ ។

(๒๖๙) សវិតក្កោ អព្យាកតោ ឆម្មោ សវិ-
តក្កស្ស អព្យាកតស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កោ អព្យាកតោ ឆម្មោ
អវិតក្កស្ស អព្យាកតស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๒๗๐) សវិតក្កោ អព្យាកតោ ឆម្មោ សវិត-
ក្កស្ស អព្យាកតស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๒๗๑) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ឆវ អធិ-
បតិយា ឆវ ។ សព្ពត្ថ ឆវ ឧបនិស្សយេ ឆវ បុរេ-
ជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឆវ
កម្មេ ចត្តារិ វិបាកេ ឆវ អាហារេ ចត្តារិ ។បេ។
ឈានេ ឆវ មគ្គេ ឆវ សម្បយុត្តេ ឆ វិប្បយុត្តេ
បញ្ច អត្ថិយា ឆវ ឆត្ថិយេ ឆវ វិគតេ ឆវ អវិ-
គតេ ឆវ ។

ក្នុងនមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៤៦៩) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ចយ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ចយ នៃអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ចយ ។

(៤៧០) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ចយ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ។

(៤៧១) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ៤ ។បេ។ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។

(๔๗๒) ន‌ហេតុយា ន‌វ ន‌អារម្មណេ ន‌វ ។

(๔๗๓) ហេតុប្បច្ចយា ន‌អារម្មណេ ចត្តារិ ។

(๔๗๔) ន‌ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន‌វ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ ឱដ្ឋិតំ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកំ

(๔๗๕) សវិចារំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារេ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អវិចារំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចារេ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ សវិចារំ កុសលញ្ច អវិចារំ កុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិចារេ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๗๖) ហេតុយា ច អារម្មណេ ច អវិគតេ ច ។

សវិតក្កទុកកុសលសទិសំ ។

សមាបជ្ជនវារេបិ បញ្ហាវារេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๔๗๒) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(๔๗๓) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๗๔) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សរិតក្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរិបារទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๗๕) កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๗๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងសរិតក្តទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๗๗) សវិចារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អវិចារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សវិចារំ អកុសលញ្ច អវិចារំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๔๗๘) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

សវិតក្កទុកកុសលសទិសំ ។

សមាជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๔๗๙) សវិចារំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អវិចារំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អវិចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សវិចារំ អព្យាកតញ្ច អវិចារំ អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិចារោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

សរីរារទុកកុសលត្តិក:

(๔๗๗) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសល-
ធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង
នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๗๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។

(ទុក:នេះ) ដូចគ្នានឹងសរីតក្កទុកកុសល:ដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๗๙) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យា-
កតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌
មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។
អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកប
ដោយវិចារៈផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๔๘๐) ហេតុយា ន វ អារម្មណេ ន វ វិបាកេ ន វ អវិគតេ ន វ ។

សវិតក្កទុកអព្យាកតសទិសំ ។

សហជាតវារេបិ សម្បយុត្តវារេបិ វិត្ថារេតព្វា ។

(๔๘๑) សវិចារេ អព្យាកតេ ន ឯកេ សវិចារស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๔๘๒) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ន វ ។បេ។ មគ្គេ ចត្តារិ អវិគតេ ន វ ។

(๔๘๓) ន ហេតុយា ន វ ន អារម្មណេ ន វ ។

(๔๘๔) ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណេ ចត្តារិ ។

(๔๘๕) ន ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន វ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចកវារម្បិ

ឯវំ វិត្ថារេតព្វំ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកំ

(๔๘๖) សប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បីតិកោ កុសលោ ឯកក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សប្បីតិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បីតិកោ កុសលោ ឯកក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ

(๔๘๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសាតក្នុងទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๔๘๑) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๘๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๔๘๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๔๘๔) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๘๕) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សវិចារទុកកុសលត្តិកៈ ។

សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๘๖) កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយា សម្បយុត្តកំ កុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច សម្ប-
យុត្តោ កុសលោ ច អម្បយុត្តោ កុសលោ ច ឆន្ទោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អម្បយុត្តកំ កុសលំ ឆន្ទំ
បដិច្ច អម្បយុត្តោ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា អម្បយុត្តកំ កុសលំ ឆន្ទំ បដិច្ច សម្បយុត្ត-
កោ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
សម្បយុត្តកំ កុសលញ្ច អម្បយុត្តកំ កុសលញ្ច ឆន្ទំ
បដិច្ច សម្បយុត្តកោ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។

(៤៨៧) ហេតុយា ឯ សព្វត្ថ ឯ អវិគតេ ឯ ។

(៤៨៨) ឯអធិបតិយា ឯ ឯបុរេជាតេ ឯ ឯកម្មេ
ឯត្តារិ ឯវិប្បយុត្តេ ឯ ។

សមាឯតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្តារេតព្វា ។

(៤៨៩) សម្បយុត្តកោ កុសលោ ឆន្ទោ សម្ប-
យុត្តកស្ស កុសលស្ស ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អម្បយុត្តកោ កុសលោ ឆន្ទោ
អម្បយុត្តកស្ស កុសលស្ស ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង កុសលធម៌ មិនមានបីតិផង អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ .។

(៤៨៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

(៤៨៨) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៤៨៩) កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ មិនមានបីតិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๙๐) សម្បយុត្តកោ កុសលោ ឯកុប្បោ សម្បយុត្តកស្ស កុសលស្ស ឯកុប្បស្ស អារម្មណាទិវសេន បច្ចយោ ។

(๘๙๑) ហេតុយា តិស្សោ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា ទ្វេ តិស្សោ សហជាតាធិបតិ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ឯ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ តិស្សោ អាហារេ តិស្សោ ឥន្ទ្រិយេ តិស្សោ ឈានេ ឯ មគ្គេ តិស្សោ សម្បយុត្តេ ឯ អត្ថិយា ឯ នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ឯ ។

(๘๙๒) ឯហេតុយា ទ្វេ ឯអារម្មណេ ទ្វេ ។

(๘๙๓) ហេតុសម្បយុត្តយា ឯអារម្មណេ តិស្សោ ។

(๘๙๔) ឯហេតុសម្បយុត្តយា អារម្មណេ ទ្វេ ។

យថា កុសលត្តិកេ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๘๙๕) សម្បយុត្តកំ អកុសលំ ឯកុប្បំ បដិច្ច សម្បយុត្តកោ អកុសលោ ឯកុប្បោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុសម្បយុត្តយា តីណិ ។ អសម្បយុត្តកំ អកុសលំ ឯកុប្បំ បដិច្ច អសម្បយុត្តកោ អកុសលោ ឯកុប្បោ

(๔๙๐) កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๔๙๑) កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ គឺ មានវារៈ ๔ ចាន់ដល់សហជាតាធិបតិ កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខាឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខាសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខាអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខានត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(๔๙๒) កង្ខានហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๔๙๓) កង្ខានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๙๔) កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារៈ ដូចកង្ខាកុសលត្តិកៈដែរ ។

(๔๙๕) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អកុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមានបីតិ

อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา เอฺว ฯ สมฺปยุตฺตกํ อกุสลญฺ อสมฺปยุตฺตกํ อกุสลญฺ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตโก อกุสลโข ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๔๘๖) เหตุยา ฉ อารมฺมเณ ฉ อวิคเต ฉ ฯ

กุสลสทิสํ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๔๘๗) สมฺปยุตฺตกํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตโก อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ อสมฺปยุตฺตกํ อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อสมฺปยุตฺตโก อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ สมฺปยุตฺตกญฺ อสมฺปยุตฺตกญฺ อพฺยากตญฺ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตโก อพฺยากโต ขนฺโธ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๔๘๘) เหตุยา ฉ อารมฺมเณ ฉ ปุเรชาเต ฉ อาเสวเน ฉ อวิคเต ฉ ฯ

(๔๘๙) ฉเหตุยา ฉ ฉอารมฺมเณ ตีณิ ฉอธิปติยา ฉ ฯ เปฯ ฉกมฺเม ฉวิปาเก ฉอาหาเร ฉ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៤៩៦) កុដ្ឋហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រែហៃលគ្នានឹងកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៤៩៧) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។

(៤៩៨) កុដ្ឋហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុដ្ឋបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ កុដ្ឋអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។

(៤៩៩) កុដ្ឋនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ កុដ្ឋនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៤ កុដ្ឋនវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ៩

ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ន។ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ច ។

សហជាតវារនិទ្ទេសោ ។

(៥០០) សម្បីតិកោ អព្យាកតោ ឧម្មោ សម្បីតិកស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០១) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ន។ អធិបតិយា ន។ អនន្តរេ ន។ ។បេ។ សមនន្ត ន។ ឧបនិស្សយេ ន។ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ន។ កម្មេ ចត្តារិ វិបាកេ ន។ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ន។ មគ្គេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ន។ ។

សម្បីតិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ

(៥០២) បីតិសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ... កុសលម្បិ អកុសលម្បិ អព្យាកតម្បិ សម្បីតិកឧកុសនិសំ ។

ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងនសម្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๕๐๐) អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកត-ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๕๐๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។បេ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ๙ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ๙ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងវិបា-កប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๔ ក្នុង សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងអត្ថិ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

ចប់ សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

(๕๐๒) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ . . . កុសលក្តី អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។

สุขุมสหคตทุกกุสลตฺติกํ

(๕๐๓) สุขุมสหคตํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ... กุสลมฺปิ อกุสลมฺปิ อพฺยากตมฺปิ สปฺปีติกทุกสทิสํ ฯ ... อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ... ปจฺจยนิยเย นเหตุยา ฉกฺกํ ฯ ... อพฺยากตํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ... ปจฺจยนิยเย นเหตุยา นว ฯเปฯ นนตฺถิยา น วิคตยา ฯ ปจฺจยนิยเย ปญฺหาวาเร กุสลาทิกุสลเล สนฺทิยเย นตฺถิยา น ปญฺหาวาเร อพฺยากตเต นว ฯ

ขุปฺปกฺขสหคตทุกกุสลตฺติกํ

(๕๐๔) ขุปฺปกฺขสหคตํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ... น สปฺปีติกทุกสทิสํ ฯ ขุปฺปกฺขตฺติ ภาวโต ขุปฺปกฺขา ฯ ปจฺจยนิยเย นเหตุยา นว นตฺถิยา น ฯ

(๕๐๕) ขุปฺปกฺขสหคตํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ... น ฯ

(๕๐๖) ขุปฺปกฺขสหคตํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ขุปฺปกฺขสหคโต อกุสโล ธมฺโม นขุปฺปฺปฺตฺติ นเหตุปฺปจฺจยา ฯ นขุปฺปกฺขสหคตํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ ขุปฺปกฺขสหคโต อกุสโล ธมฺโม ขุปฺปฺปฺตฺติ นเหตุปฺปจฺจยา ฯ

សុខសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

(๕๐๓) អារម្មណ្យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយសុខ ... កុសលក្តី អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសម្បីតិកទុកៈដែរ ។ ... អារម្មណ្យ នូវអកុសលធម៌ ... ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ๑ ។ ... អារម្មណ្យ នូវអព្យាកតធម៌ ... ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ๙ ។បេ។ វារៈ ๖ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

ក្នុងបច្ចនីយៈ ក្នុងបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងបញ្ហាវារៈ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ๙ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

(๕๐๔) អារម្មណ្យ នូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ... មានវារៈ ๖ ប្រហែលគ្នានឹងសម្បីតិកទុកៈដែរ ។ ពាក្យថា ឧបេក្ខា បានដល់ឧបេក្ខាផ្សេង ๆ គ្នា ។

ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ๙ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(๕๐๕) អារម្មណ្យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ... មានវារៈ ๖ ។

(๕๐๖) អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អារម្មណ្យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អារម្មណ្យ នូវអកុសលធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ទុបេក្ខាសហគតំ អកុសលញ្ច ទុបេក្ខាសហគតំ អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ទុបេក្ខាសហគតោ អកុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ទហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๐๗) ទហេតុយា តីណិ ទអធិបតិយា ទវ ។ ឯវំ សព្ពត្ថ អកុសលំ វិត្ថារេតព្ពំ សម្បតិកទុកសទិសំ ។

(๕๐๘) ទុបេក្ខាសហគតំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ទុបេក្ខាសហគតោ ... ទវ បញ្ចា សម្បតិកទុកអព្យាកតសទិសំ ។

(๕๐๙) បញ្ចាកវេ កុសលាកុសលេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ ឆ អព្យាកតេ ឆវ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ

(๕๑๐) កាមាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កាមាវចរេ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧកាមាវចរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឧកាមាវចរេ កុសលោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๑๑) ហេតុយា ទេ្វ អារម្មណេ ទេ្វ សព្ពត្ថ ទេ្វ អវិគតេ ទេ្វ ។

អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥០៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អកុសល ក្នុងទីតាំងពួង បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះឯង

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។

(៥០៨) ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ... ប្រស្នា ៩ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកអព្យាកតៈដែរ ។

(៥០៩) ក្នុងបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ៩ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

(៥១០) កុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥១១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(๕๑๒) ๑อกิริยตัยา ๒ฯเปฯ ๑วิปฺปยุตฺเต ๒ฯเปฯ

สหชาตกิจฺจาทิ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๕๑๓) กามาวจเร กุสเล ธมฺเม กามาวจรสฺส กุสลสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๕๑๔) เหตุยา ๒ อารมฺมเณ ตฺวา ฯ อกิริยตัยา ตีณิ กามาวจเร ฯกัง ๑กามาวจเร ๒ฯ อนนฺตเร ตีณิ กามาวจเร ๒ฯ ๑กามาวจเร ฯกัง ฯเปฯ อุปนิสฺสเย ตฺวา อาเสวเน ตีณิ กมฺเม ๒ฯ อหาเร ๒ฯเปฯ ๑ฌาเน ตีณิ อวิคเต ๒ฯ

(๕๑๕) กามาวจรํ อกุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ กามาวจเร อกุสเล ธมฺเม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๕๑๖) เหตุยา ฯกัง อารมฺมเณ ฯกัง อวิคเต ฯกัง ฯ

สหชาตกิจฺจเปยฺยาลปิ ปญฺหากิจฺจเปยฺยาลปิ สพฺพตฺถ ฯกัง ฯ

កាមាវចរទុកកុសលត្តិក:

(៥១២) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥១៣) កុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥១៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ ក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ បេ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនត្ថិ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(៥១៥) អកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥១៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងឥស ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

(๕๑๗) ភាមាវចរំ អព្យាភតំ ឧម្មំ បដិច្ច ភាមាវចរេ អព្យាភតោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧភាមាវចរំ អព្យាភតំ ឧម្មំ បដិច្ច ឧភាមាវចរេ អព្យាភតោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๕๑๘) ហោតុយា ឧវ អារម្មណោ ឧត្តារិ អធិបតិយា បញ្ច ។បេ។ អញ្ញមញ្ញោ ឧ ។បេ។ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ អវិគតេ ឧវ ។

(๕๑๙) ឧហោតុយា ឯកំ ឧអារម្មណោ តីណិ ឧអធិបតិយា ឧវ ។បេ។ ឧភាម្ហេ ទ្វេ ឧវិចារោភេ បញ្ច ឧអាមាវេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ជាឧត្តិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

សហជាតវារាទិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๕๒๐) ភាមាវចរេ អព្យាភតោ ឧម្មោ ភាមាវចរស្ស អព្យាភតស្ស ឧម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥១៧) អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥១៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៥ ។បេ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន៦ ។បេ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៩ ។

(៥១៩) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៩ ។បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មាន២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មាន១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មាន១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មាន១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មាន៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥២០) អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๕๒๑) เหตุยา จตฺตาริ อารมฺมเณ จตฺตาริ ฯ อธิปติยา จตฺตาริ กามาวจเร ฉกฺกํ ฉกามาวจเร ตีณิ กามาวจเร สหชาตาธิปติเยว ฯ อนนฺตเร จตฺตาริ สมนนฺตเร จตฺตาริ สหชาเต สตฺต อญฺญมญฺเญ ฉ นิสฺสเย สตฺต อุปนิสฺสเย จตฺตาริ ปุเรชาเต เทฺว ปจฺฉาชาเต เทฺว อาเสวเน ตีณิ กมฺเม จตฺตาริ วิปากเก จตฺตาริ อาหาเร จตฺตาริ สมฺปยุตฺเต เทฺว วิปฺปยุตฺเต ตีณิ อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา จตฺตาริ ฯ เปฯ ฯ

กามาวจรทุกกุสลตฺติกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

รูปาวจรทุกกุสลตฺติกํ

(๕๒๒) รูปาวจรํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ รูปาวจเร กุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ รูปาวจรํ กุสลํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ รูปาวจเร กุสลา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๕๒๓) เหตุยา เทฺว อารมฺมเณ เทฺว สตฺต

រូបារូបទុកកុសលត្តិកៈ

(๔๒๑) កុសលធម៌ ជារូបារូបៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជារូបារូបៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជារូបារូបៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជារូបារូបៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๔๒๒) កុសលធម៌ ជារូបារូបៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជារូបារូបៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជារូបារូបៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជារូបារូបៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๔๒๓) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មាន៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មាន៣ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ សុទ្ធតែមាន៣ ។

รูปาวจรทุกกุสลตฺติกะ

(๔๒๔) กุสลธรรม ชารูปาวจระ อาศัย นูวกุสลธรรม ชารูปาวจระ ทีบเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ฯ กุสลธรรม มิใช่ชารูปาวจระ อาศัย นูวกุสลธรรม มิใช่ชารูปาวจระ ทีบเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัย ฯ

(๔๒๕) ในเหตุปัจจัย มี๒ ในอารัมมณปัจจัย มี๒ ในปัจจัยทั้งปวง ล้วนมี๒ ฯ

(៥២៤) ឧអនិមតិយា ទ្វេ ។ បេ ។ ឧបុរេជាតេ ឯកំ ឧអាសេវនេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

សមាជាតភាវនិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៥២៥) រូចាវចរោ កុសលោ ឧម្មោ រូចាវចរស្ស កុសលស្ស ឧម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥២៦) ហោតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ចត្តារិ ។ អនិមតិយា តីណិ រូចាវចរេ ឯកំ សមាជាតានិមតិយោ ឧរូចាវចរេ ទ្វេ ។ អនន្តរេ តីណិ រូចាវចរេ ឯកំ ឧរូចាវចរេ ទ្វេ ។ សមនន្តរេ តីណិ សមាជាតេ ទ្វេ ។ បេ ។ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ ទ្វេ ។ បេ ។ អត្ថិយា ទ្វេ ឧត្ថិយា តីណិ ។ បេ ។

(៥២៧) ឧរូចាវចរំ អកុសលំ ឧម្មំ បដិច្ច ឧរូចាវចរោ អកុសលោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៥២៨) រូចាវចរំ អព្យាកតំ ឧម្មំ បដិច្ច រូចាវចរោ អព្យាកតោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(๕๒๔) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ អនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... កម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... អត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... នត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... វិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... អវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๒๕) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๕๒๖) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๒๗) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๒๘) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๒๙) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๐) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๑) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๒) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๓) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๔) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๕) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๖) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๗) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๘) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๓๙) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๐) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๑) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๒) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๓) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๔) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๕) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๖) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๗) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๘) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๔๙) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๐) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๑) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๒) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๓) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๔) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយកម្មប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។

(๕๕๕) កុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ... ។ បេ ។ ... ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ... ។ បេ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

អញ្ញាកតធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអញ្ញាកតធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥២៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកាមាវចរនកាមាវចរទុកអញ្ញាកតៈដែរ ។

ប្រស្នាចំនួនប៉ុណ្ណោះ ត្រឡប់ពី៧ កាន់ទីខាងក្រោមនិងខាងលើ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

(៥៣០) កុសលធម៌ ជាអរូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៣១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

(៥៣២) ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៣៣) អព្យាកតេ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកត-
រស្ស កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣៤) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ តីណិ អធិប-
តិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ ទ្វេ ឧបនិស្ស-
យេ ចត្តារិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ ទ្វេ អត្ថិយា
ទ្វេ នត្ថិយា តីណិ ។

(៥៣៥) ធម្មំ បដិច្ច
ធអព្យាកតេ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឯកំ ។ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៥៣៦) អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតេ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា តីណិ ។ ធអព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
ធអព្យាកតេ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ អព្យាកតំ អព្យាកតញ្ច ធអព្យាកតំ អ-
ព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ធអព្យាកតេ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៣៧) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិប-
តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

(៥៣៣) កុសលធម៌ ជាអារុប្បាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ជាអារុប្បាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៣៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៥៣៥) អកុសលធម៌ មិនមែនជាអារុប្បាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-សលធម៌ មិនមែនជាអារុប្បាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

(៥៣៦) អព្យាកតធម៌ ជាអារុប្បាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអារុប្បាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-កតធម៌ មិនមែនជាអារុប្បាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា អារុប្បាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិន មែនជាអារុប្បាវចរៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអារុប្បាវចរៈផង នូវអព្យា-កតធម៌ មិនមែនជាអារុប្បាវចរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៣៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(๕๓๘) ឧបោសុយោ ឯតំ ឧអារម្មណោ តីណិ ឧអធិបតិយោ ទ្វេ ឧបុរេជាតេ ចត្តារិ ឧកម្មេ ទ្វេ ឧវិបាកេ បញ្ច ឧអាហារេ ឯកំ ។បេ។ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឧោវិតតេ តីណិ ។

សហាជាតភាវនិ វិត្តារេតព្វំ ។

(๕๓๙) អរូបាវចរេ អព្យាកតោ ឧម្មោ អរូបាវចរស្ស អព្យាកតស្ស ឧម្មស្ស ឧបោសុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ឧអរូបាវចរេ អព្យាកតោ ឧម្មោ ឧអរូបាវចរស្ស អព្យាកតស្ស ឧម្មស្ស ឧបោសុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๕๔๐) ឧបោសុយោ ចត្តារិ ។ អារម្មណោ តីណិ អរូបាវចរម្ហេ ទ្វេ ឧអរូបាវចរេ ឯកំ ។ អធិបតិយោ ចត្តារិ អរូបាវចរម្ហេ តីណិ ឧអរូបាវចរេ ឯកំ ។ អនន្តរេ ចត្តារិ ។បេ។ សហាជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ទ្វេ បច្ឆាជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ តីណិ

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

(៥៣៨) កុសលធម៌ ជាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលធម៌ ជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលធម៌ ជាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលធម៌ ជាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បេ ។ កុសលធម៌ ជាវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជានោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៣៩) អព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាអរូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៤០) កុសលធម៌ ជាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺ កុសលធម៌ ជាអរូបាវចរមូល មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជានអរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ កុសលធម៌ ជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ គឺ កុសលធម៌ ជាអរូបាវចរមូល មានវារៈ ៣ កុសលធម៌ ជានអរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ កុសលធម៌ ជាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ កុសលធម៌ ជាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលធម៌ ជាអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជានិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុសលធម៌ ជាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលធម៌ ជាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជាបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលធម៌ ជាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

កម្មេ ចត្តារិ វិចារេ ទ្វេ ។បេ។ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា សត្ត នត្ថិយា ចត្តារិ ។បេ។

អារម្មណបច្ចយទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ

(៥៤១) បរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
យាបន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ។ អបរិយាបន្នំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អបរិយោ-
បន្នោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៤២) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសទិសំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន វិត្ថារេតព្ពា ។

(៥៤៣) បរិយាបន្នំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
យាបន្នោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

(៥៤៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

កម្មបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កម្មវិបាកបច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ កម្ម
សម្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ២ កម្មវិប្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ៣ កម្ម
អត្ថិបច្ច័យ មានវារៈ ៧ កម្មនត្ថិបច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។

ចប់ អនុលោមទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ

(៥៤១) កុសលធម៌ ដែលកប់បញ្ចូលកន្លងវង្គៈ អាស្រ័យ នូវកុ-
សលធម៌ ដែលកប់បញ្ចូលកន្លងវង្គៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។
កុសលធម៌ ដែលមិនកប់បញ្ចូលកន្លងវង្គៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ដែល
មិនកប់បញ្ចូលកន្លងវង្គៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។

(៥៤២) កន្លងហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ២ កន្លងអារម្មណបច្ច័យ មាន
វារៈ ២ កន្លងអវិគតបច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៤៣) អកុសលធម៌ ដែលកប់បញ្ចូលក្នុងវង្គៈ អាស្រ័យ នូវអកុ-
សលធម៌ ដែលកប់បញ្ចូលកន្លងវង្គៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។

(៥៤៤) ក្នុងហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណបច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតបច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៥៤៥) បរិយោបន្នំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
យោបន្នោ អព្យាកតោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ អបរិយោបន្នំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អប-
រិយោបន្នោ អព្យាកតោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។

(៥៤៦) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អតី-
តតេ បញ្ច ។

លោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតសន្ធិសំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្វត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

បរិយោបន្នទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

ឆិយ្យាឆិកទុកកុសលត្តិកំ

(៥៤៧) ឆិយ្យាឆិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឆិយ្យា-
ឆិកោ កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អឆិយ្យាឆិកំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អឆិយ្យាឆិកោ
កុសលោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៤៨) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកសន្ធិសំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន វិត្ថារេតព្ពា ។

ឧយ្យោធិកទុកកុសលត្តិកៈ

(๙๔๕) អព្យាកតធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតៈឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๔๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧឌ្ឍយោធិកទុកកុសលត្តិកៈ

(๙๔๗) កុសលធម៌ ជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๔๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៤៩) អនិយ្យានិកំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៥០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៥៥១) អនិយ្យានិកំ អនាគតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយ្យានិកោ អនាគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៥២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

និយ្យតទុកកុសលត្តិកំ

(៥៥៣) និយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច និយតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អនិយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៥៤) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ ។

(៥៤៩) អកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៥០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៥៥១) អព្យាកតធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៥២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

និយតទុកកុសលត្តិកៈ

(៥៥៣) កុសលធម៌ ជានិយតៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៥៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

លោកិយលោកុត្តរទុកកុសលសាធិសំ ។

សមាជាតភវភេទំ បញ្ញាភវភេទំ វិត្ថារេតព្វា ។

(៥៥៥) ឯយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ឯយ-តោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អឯយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អឯយតោ អកុ-សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៥៦) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ សព្វត្ថ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(៥៥៧) ឆហេតុយា ឈកំ ឆអធិបតិយា ទ្វេ ឆបុរេជាតេ ឈកំ ឆកម្មេ ទ្វេ ។បេ។ ឆវិប្ប-យុត្តេ ឈកំ ។

សមាជាតភវភេទំ វិត្ថារេតព្វំ ។

(៥៥៨) ឯយតោ អកុសលោ ធម្មោ ឯយតស្ស អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អឯយតោ អកុសលោ ធម្មោ អឯយតស្ស អកុ-សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៥៩) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ តីណិ ។ អធិ-បតិយា ទ្វេ ឯយតេ សហជាតាធិបតិ នុតិយេ អារម្ម-ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អនន្តរេ ទ្វេ ។បេ។

និយតទុកកុសលត្តិក:

(ទុក:នេះ) ប្រែហៅលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសល:ដែរ ។

សហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៥៥) អកុសលធម៌ ជានិយត: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជានិយត: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិយត: អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាអនិយត: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៥៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារ:២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ។

(៥៥៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:១ ។

សហជាតវារ:ជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៥៨) អកុសលធម៌ ជានិយត: ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជានិយត: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិយត: ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាអនិយត: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៥៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ២ គឺ ក្នុងនិយត: (ទី១) ចានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងនិយត:ទី ២ ចានដល់អារម្មណា-ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ២ ។ បេ ។

ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ អារេវរេ ទ្វេ កោដ្ឋេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។បេ។

(៥៦០) អនិយតំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
យតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៦១) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

និយតទុកកុសលត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សខុត្តរទុកកុសលត្តិកំ

(៥៦២) សឧត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្ត-
រោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អនុត្តរំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនុត្តរោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៦៣) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

(៥៦៤) សឧត្តរំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សឧត្ត-
រោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

(៥៦០) អព្យាកតធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៦១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ និយតទុកកុសលត្តិកៈ ។

សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ

(៥៦២) សឧត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវអនុត្តរកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៦៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៦៤) សឧត្តរអកុសលធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๖๕) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อวิ-
คเต ฯเปฯ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

(๙๖๖) สหตุกฺกสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจโย สหตุก-
กสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อเหตุกสฺส อพฺยากตสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจโย อเหตุกสฺส อพฺยาก-
ตสฺส ธมฺมสฺส เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๙๖๗) เหตุยา ปญฺจ อารมฺมเณ เทฺว อวิ-
คเต ปญฺจ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

เหตุกิริยเหตุกุตฺตรทุกอพฺยากตสทิสํ ฯ

สหตุกุตฺตรกุสลติกំ นิฏฺฐิตំ ฯ

สารมฺมณทุกกุสลติกំ

(๙๖๘) อารมฺมณกุสลสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจโย อารมฺมณ-
กุสลสฺส ธมฺมสฺส ฯเปฯ ปจฺจยตาย ฯ

(๙๖๙) เหตุยา ฯเปฯ อารมฺมเณ ฯเปฯ อวิ-
คเต ฯเปฯ ฯ

สหชาตวเสน ปญฺหาวเสน สพฺพตฺถ ฯเปฯ ฯ

[๙๖๕] ក្នុងហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

[๙๖๖] សឧត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវសឧត្តរអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។ អនុត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យ នូវអនុត្តរអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។

[๙๖๗] ក្នុងហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ចយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសោកិយសោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ចប់ សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរណទុកកុសលត្តិកៈ

[๙๖๘] កុសលធម៌ ជាអរណៈ (កុសលធម៌ ដែលមិនមានសេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយៈ ។

[๙๖๙] ក្នុងហេតុប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយៈ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

(๕๗๐) សរណំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๗๑) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ហាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๕๗๒) អរណំ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๗๓) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๕๗๔) អរណោ អព្យាកតោ ធម្មោ អរណស្ស អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๕๗๕) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-កតេ ឯកំ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារេ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពោ ។

(៥៧០) អកុសលធម៌ ជាសារណៈ: (អកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយត្រឹមសៅហ្មង) អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាសារណៈ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៧១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

(៥៧២) អព្យាកតធម៌ ជាអារណៈ: អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាអារណៈ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៧៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៥៧៤) អព្យាកតធម៌ ជាអារណៈ: ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាអារណៈ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៧៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បី

ឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរណទុកវេទនាត្តិកំ

(๙๗๖) សរណំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អរណំ សុខាយ វេទនាយ-សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សុខាយ វេទនាយ-សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๙๗๗) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតញ្ចេ បញ្ហា ចេ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๙๗๘) សរណំ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๙๗๙) សរណំ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(๙๘๐) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-គតេ ទ្វេ ។

សរណទុកវេទនាត្តិកៈ

(๙๗๖) ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๗๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๙๗๘) ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๗๙) ធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๙๘๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

(៥៨១) សវណំ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវណោ អនុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អវណំ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ
បដិច្ច អវណោ អនុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៨២) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

សវណទុកវេទនាត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សវណទុកវិបាកត្តិកំ

(៥៨៣) អវណំ វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច អវណោ
វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៨៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ចយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៨១) ធម៌ ជាសារណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាសារណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអារណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអារណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៨២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ចយទាំងអស់

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សារណទុកវេទនាត្តិកៈ ។

សារណទុកវិបាកត្តិកៈ

(៥៨៣) ធម៌ ជាអារណៈ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអារណៈ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៨៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(๕๘๕) សរណំ វិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច សរណោ វិបាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អរណំ វិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច អរណោ វិបាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๘๖) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន វិត្ថារេតព្ពា ។

(๕๘๗) អរណំ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច អរណោ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๘๘) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកវិបាកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកឧបាទិន្នត្តិកំ

(๕๘๙) អរណំ ឧបាទិន្នុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ឧបាទិន្នុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកនបាទន្តត្តិកៈ

(៥៨៥) ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៨៦) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៥៨៧) ធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៥៨៨) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

កុសលបច្ច័យទាំងអស់ កុសលសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកវិបាកត្តិកៈ ។

សរណទុកឧបាទិន្នត្តិកៈ

(៥៨៩) ឧបាទិន្នុបាទានិយធម៌ (ធម៌ ដែលមានកម្មគឺកិលេសមានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌ មានកម្មគឺកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវឧបាទិន្នុបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๕๙๐) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๕๙๑) សរណំ អនុញ្ញាតិទុញ្ញាតានិយំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ អនុញ្ញាតិទុញ្ញាតានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អរណំ អនុញ្ញាតិទុញ្ញាតានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនុញ្ញាតិទុញ្ញាតានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๕๙๒) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អនាគតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๕๙๓) អរណំ អនុញ្ញាតិទុអនុញ្ញាតានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនុញ្ញាតិទុអនុញ្ញាតានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๙๙๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
៣វារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ๑ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែ៣វារៈ ๑ ។

(๙๙๑) អនុប្បាទិន្នុប្បាទនិយធម៌ (ធម៌មានកម្មគឺកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌មានកម្មគឺកិ-
លេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាសារណៈ អាស្រ័យ នូវអនុប្បា-
ទិន្នុប្បាទនិយធម៌ ជាសារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ។ អនុប្បាទិន្នុប្បាទនិយធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអនុប្បា-
ទិន្នុប្បាទនិយធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๙๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๙๙๓) អនុប្បាទិន្នអនុប្បាទនិយធម៌ (ធម៌មានកម្មគឺកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌មានកម្ម
គឺកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវ
អនុប្បាទិន្នអនុប្បាទនិយធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ ។

សរណទុកទ្វាទសត្តិកំ

(៥៩៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកទ្វាទសត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសង្គិលិដ្ឋត្តិកំ

(៥៩៥) សរណំ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៩៦) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្វត្ថ ឯកំ ។

(៥៩៧) អរណំ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៥៩៨) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្វត្ថ ឯកំ ។

(៥៩៤) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

ចប់ សរណទុកទុចបាទិន្នត្តិកៈ ។

សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ

(៥៩៥) សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ អស្រ័យ នូវសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៥៩៦) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

(៥៩៧) អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អស្រ័យ នូវអសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៥៩៨) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

(៥៩៩) អារណំ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អារណោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦០០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកវិតក្កត្តិកំ

(៦០១) សរណំ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។ អរណំ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។

(៦០២) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន វិត្ថារេតព្ពា ។

(៥៩៩) អសង្ខតំ ធម្មំ អារព្ភ អសង្ខតា ធម្មា (ធម្មដែលមិនសៅហ្មង តាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអសង្ខតំ ធម្មំ អសង្ខតា ធម្មា ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦០០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែ៣វារៈ ។

ចប់ សរណទុកសង្កិលិដ្ឋត្តិកៈ ។

សរណទុកវិតក្កត្តិកៈ

(៦០១) សវិតក្កសវិចារធម្មំ (ធម្មប្រកបដោយការត្រិះរិះ ប្រកបដោយការពិចារ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវសវិតក្កសវិចារធម្មំ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សវិតក្កសវិចារធម្មំ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវសវិតក្កសវិចារធម្មំ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦០២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៣វារៈ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๖๐๓) អរណំ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឆម្មំ បដិច្ច អរណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា ។

(๖๐๔) ហេតុយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

សហជាតកវសេ បញ្ញាកវសេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๐๕) អរណំ អវិតក្កអវិចារំ ឆម្មំ បដិច្ច អរណោ អវិតក្កអវិចាកេ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๐๖) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកវិតក្កត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកបីតិត្តិកំ

(๖๐๗) សរណំ បីតិសហគតំ ឆម្មំ បដិច្ច សរ-ណោ បីតិសហគតោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អរណំ បីតិសហគតំ ឆម្មំ បដិច្ច អរណោ បីតិសហ-គតោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๐๘) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

សរណទុកបីតិត្តិកៈ

(៦០៣) អវិតក្កវិចារមត្តធម៌ (ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ គ្រាន់តែមានវិចារៈ) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអវិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦០៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

(៦០៥) អវិតក្កអវិចារធម៌ (ធម៌ មិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រិះរិះទាំងមិនប្រកបដោយការពាក់ព័ន្ធ) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអវិតក្កអវិចារធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦០៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១ ។

ចប់ សរណទុកវិតក្កត្តិកៈ ។

សរណទុកបីតិត្តិកៈ

(៦០៧) បីតិសហគតធម៌ (ធម៌ ប្រកបដោយបីតិ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវបីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បីតិសហគតធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវបីតិសហគតធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦០៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

สหชาตปจฺจเยน ปญฺหาวาเรน สพฺพตฺถ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๖๐๙) สรณา สุขสหคตา ธมฺมา ปฏิจฺจ สรณา สุขสหคตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ อรณา สุขสหคตา ธมฺมา ปฏิจฺจ อรณา สุขสหคตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๖๑๐) เหตุยา ทฺเว อารมฺมเณ ทฺเว อวิคเต ทฺเว ฯ

สหชาตปจฺจเยน ปญฺหาวาเรน วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๖๑๑) สรณา อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา ปฏิจฺจ สรณา อุเปกฺขาสหคตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ อรณา อุเปกฺขาสหคตา ธมฺมา ปฏิจฺจ อรณา อุเปกฺขาสหคตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ฯ

(๖๑๒) เหตุยา ทฺเว อารมฺมเณ ทฺเว อวิคเต ทฺเว ฯ

สหชาตปจฺจเยน ปญฺหาวาเรน สพฺพตฺถ วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

ក្នុងបច្ចុប្បន្នាំងអស់ សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๖๐๙) សុខសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយសុខ) ជាសារណៈ អាស្រ័យ នូវសុខសហគតធម៌ ជាសារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន ។ សុខសហគតធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវសុខសហគតធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន ។

(๖๑๐) ក្នុងហេតុប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๖๑๑) ឧបេក្ខាសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា) ជាសារណៈ អាស្រ័យ នូវឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន ។ ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន ។

(๖๑๒) ក្នុងហេតុប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ๒ ។

ក្នុងបច្ចុប្បន្នាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សារណទុកបឋិតត្តិកៈ ។

សរណទុកទស្សនត្តិកំ

(๖๑๓) សរណំ ឧស្សនេនបហាតព្ពំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ឧស្សនេនបហាតព្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๓๑๔) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๑๕) សរណំ ភាវនាយបហាតព្ពំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ភាវនាយបហាតព្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๑๖) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អតីតេ ឯកំ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๑๗) អរណំ នេវឧស្សនេនន ភាវនាយបហាតព្ពំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ នេវឧស្សនេនន ភាវនាយបហាតព្ពោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๑๘) ហេតុយា ឯកំ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកទស្សនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកទស្សនត្តិក:

(៦១៣) ទស្សនេនបហាតព្វធម្មិ (ធម្មិ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន:) ជាសរណ: អាស្រ័យ នូវទស្សនេនបហាតព្វធម្មិ ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦១៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:១ ។

(៦១៥) ភាវនាយបហាតព្វធម្មិ ជាសរណ: អាស្រ័យ នូវភាវនាយបហាតព្វធម្មិ ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦១៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:១ ។

(៦១៧) នេវទស្សនេនន ភាវនាយបហាតព្វធម្មិ (ធម្មិ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន: ទាំងមិនត្រូវលះដោយភាវនា) ជាអារណ: អាស្រ័យ នូវនេវទស្សនេនន ភាវនាយបហាតព្វធម្មិ ជាអារណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦១៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ:១ ដែរ ។

ចប់ សរណទុកទស្សនត្តិក: ។

សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកំ

(៦១៩) សរណំ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦២០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦២១) សរណំ ការណាយបហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ ការណាយបហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦២២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦២៣) អរណំ នេវទស្សនេនន ការណាយបហាតព្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ នេវទស្សនេនន ការណាយបហាតព្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិក:

(๖๑๙) ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សន:) ជាសរណ: អាស្រ័យ នូវទស្សនេនបហាតព្វហេតុ-កធម៌ ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๒๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:๑ ។

(๖๒๑) ភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា) ជាសរណ: អាស្រ័យ នូវភាវនាយបហាតព្វហេតុក-ធម៌ ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๒๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:๑ ។

(๖๒๓) នេវទស្សនេននភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន: មិនត្រូវលះដោយភាវនា) ជាអារណ: អាស្រ័យ នូវនេវទស្សនេននភាវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាអារណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦២៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សព្វត្ថ វិត្ថារេតព្ពំ ។

សរណទុកទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអាបយគាមិត្តិកំ

(៦២៥) សរណំ អាចយគាមឹ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ អាចយគាមឹ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អរណំ អាចយគាមឹ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អាចយ-
គាមឹ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦២៦) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្វត្ថ វិត្ថារេ ។

(៦២៧) អរណំ អបចយគាមឹ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ អបចយគាមឹ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦២៨) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

(๖๒๔) កុឝលហេតុបច្ចយ មានវារ:๑ កុឝលអារម្មណបច្ចយ មាន
វារ:๑ កុឝលអវិគតបច្ចយ មានវារ:๑ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ត្រែប់បច្ចយទាំងអស់ចុះ ។

ចប់ សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិក: ។

សរណទុកអាបយគាមិត្តិក:

(๖๒๕) អាបយគាមិធម៌ (ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង) ជា
សរណ: អាស្រ័យ នូវអាបយគាមិធម៌ ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុបច្ចយ ។ អាបយគាមិធម៌ ជាអរណ: អាស្រ័យ នូវអាបយគាមិ-
ធម៌ ជាអរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ ។

(๖๒๖) កុឝលហេតុបច្ចយ មានវារ: ๒ កុឝលអារម្មណបច្ចយ មាន
វារ: ๒ កុឝលអវិគតបច្ចយ មានវារ: ๒ ។

កុឝលបច្ចយទាំងអស់ កុឝលសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

(๖๒๗) អបចយគាមិធម៌ (ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង)
ជាអរណ: អាស្រ័យ នូវអបចយគាមិធម៌ ជាអរណ: ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុបច្ចយ ។

(๖๒๘) កុឝលហេតុបច្ចយ មានវារ:๑ កុឝលអារម្មណបច្ចយ មាន
វារ:๑ កុឝលអវិគតបច្ចយ មានវារ:๑ ។

កុឝលបច្ចយទាំងអស់ កុឝលសហជាតវារ:ក្តី បញ្ហាវារ:ក្តី មានតែវារ:๑ ។

(៦២៩) អារម្មណំ នេវាចយគាមិនោ បចយគាមី ធម្មំ បដិច្ច អារម្មណោ នេវាចយគាមិនោ បចយគាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៣០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ បញ្ហាវារេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកអាចយគាមិត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកំ

(៦៣១) អារម្មណំ សេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អារម្មណោ សេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៣២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ បញ្ហាវារេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦៣៣) អារម្មណំ អសេក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អារម្មណោ អសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៣៤) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អនាគតេ ឯកំ ។

សហជាតេ បញ្ហាវារេ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๒๙) នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ (ធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកំពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកំពូនឡើង) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវនេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๓๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

ចប់ សរណទុកអចយគាមិត្តិកៈ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកៈ

(๖๓๑) សេក្ខធម៌ (ធម៌របស់សេក្ខបុគ្គល) ជាអារណៈ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๓๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

(๖๓๓) អសេក្ខធម៌ (ធម៌របស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអសេក្ខធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๓๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ๑ ។

(៦៣៥) សរណំ នេវសេក្ខានាសេក្ខំ ធម្មំ ប.
ដិច្ច សរណោ នេវសេក្ខានាសេក្ខោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៣៦) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
បតិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

សហជាតវារេបិ ឧញ្ញាវារេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

សរណទុកសេក្ខត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកបរិត្តត្តិកំ

(៦៣៧) សរណំ បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៣៨) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ បញ្ច ។

សហជាតវារេបិ បញ្ញាវារេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

(៦៣៩) អរណំ មហគ្គតំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
មហគ្គតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៤០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

[៦៣៥] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី

សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកសេក្ខត្តិកៈ ។

សរណទុកបរិត្តត្តិកៈ

[៦៣៧] បរិត្តធម៌ (ធម៌ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវបរិត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៣៩] មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវសភាពធំ) ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវមហគ្គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๔๑) អវណ្ណំ អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច អវណ្ណោ អប្បមាណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(๖๔๒) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-គតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សវណេទុកបវិត្តត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សវណេទុកបវិត្តារម្មណត្តិកំ

(๖๔๓) សវណំ បវិត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សវ-ណោ បវិត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(๖๔๔) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-គតេ ទ្វេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

(๖๔๕) សវណំ មហគ្គតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សវណោ មហគ្គតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយោ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

(៦៤១) អប្បមាណធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអប្បមាណធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៦៤២) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

ចប់ សរណទុកបរិត្តត្តិកៈ ។

សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

(៦៤៣) បរិត្តារម្មណធម៌ (ធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្ការ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវបរិត្តារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៦៤៤) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

(៦៤៥) មហគ្គតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវមហគ្គតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

សរណទុកហីនត្តិកំ

(៦៤៦) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ វិត្តរេតព្វា ។

(៦៤៧) អរណំ អប្បមាណារម្មណំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច
អរណោ អប្បមាណារម្មណោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

(៦៤៨) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

សរណទុកបរិត្តារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកហីនត្តិកំ

(៦៤៩) សរណំ ហីនំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច សរណោ
ហីនោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៥០) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតភវេបិ បញ្ញាភវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ ។

(៦៥១) អរណំ មជ្ឈិមំ ឆឌ្ឍំ បដិច្ច អរណោ
មជ្ឈិមោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៤៦) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៦៤៧) អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៦៤៨) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

ចប់ សរណទុកចរិត្តារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកហឹនត្តិកៈ

(៦៤៩) ហីនធម៌ (ធម៌ ដ៏ថោកទាប) ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវហីនធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៦៥០) កុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។

ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

(៦៥១) មជ្ឈិមធម៌ (ធម៌ ជាកណ្តាល) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវមជ្ឈិមធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๖๕๒) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๕๓) អារណំ បណីតំ ធម្មំ បដិច្ច អារណោ
បណីតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๖๕๔) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

សារណទុកហីនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកមិស្សត្តិកំ

(๖๕๕) សរណំ មិស្សត្តនិយំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ មិស្សត្តនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๖๕๖) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ឯកំ អវិ-
កតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(๖๕๗) អារណំ សម្មត្តនិយំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ សម្មត្តនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយោ ។

(៦៥៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៦៥៣) បណីតធម៌ (ធម៌ដ៏ឧត្តម) ជាអារណៈ អាស្រ័យនូវបណីតធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៥៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកហីនត្តិកៈ ។

សរណទុកមិច្ចត្តត្តិកៈ

(៦៥៥) មិច្ឆត្តនិយតធម៌ (ធម៌ មានសភាពខុសនិងទៀង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវមិច្ឆត្តនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៥៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

(៦៥៧) សម្មត្តនិយតធម៌ (ធម៌ មានសភាពត្រូវនិងទៀង) ជាអារណៈ អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៥៨) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតឯកវេបិ បញ្ហាឯកវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦៥៩) សរណំ អនិយតំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
អនិយតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

(៦៦០) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ បញ្ច ។

សហជាតឯកវេបិ បញ្ហាឯកវេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកំ

(៦៦១) អរណំ មគ្គារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ មគ្គារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៦២) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតឯកវេបិ បញ្ហាឯកវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦៦៣) អរណំ មគ្គហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អរ-
ណោ មគ្គហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិក:

(៦៥៨) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារ:១ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារ:១ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារ:១ ។

កុសលបច្ចយាទិសុ អសង្ខតារម្មណវារ:ក្តី បញ្ញាវារ:ក្តី មានតែវារ:១ ។

(៦៥៩) អនិយតធម្មំ (ធម្មំ មានសភាពមិនទៀង) ជាសរណ: អាស្រ័យ នូវអនិយតធម្ម ជាសរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា មានវារ: ៣ ។

(៦៦០) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារ: ៥ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារ:២ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារ:៥ ។

កុសលបច្ចយាទិសុ អសង្ខតារម្មណវារ:ក្តី បញ្ញាវារ:ក្តី សង្ខិត្តេន សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកមិច្ចត្តត្តិក: ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិក:

(៦៦១) មគ្គារម្មណធម្ម ជាអរណ: អាស្រ័យ នូវមគ្គារម្មណ-ធម្ម ជាអរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៦២) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារ:១ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារ:១ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារ:១ ។

កុសលបច្ចយាទិសុ អសង្ខតារម្មណវារ:ក្តី បញ្ញាវារ:ក្តី មានតែវារ:១ ។

(៦៦៣) មគ្គហេតុកធម្ម ជាអរណ: អាស្រ័យ នូវមគ្គហេតុក-ធម្ម ជាអរណ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๖๔) ហេតុយា ฯลฯ អារម្មណេ ฯลฯ អវិ-
គតេ ฯลฯ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ฯลฯ ។

(๖๖๕) អារណំ មគ្គាធិបតឹ ធម្មំ បដិច្ច អារណោ
អគ្គាធិបតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๖๖) ហេតុយា ฯลฯ អារម្មណេ ฯลฯ អវិ-
គតេ ฯลฯ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវសេន សព្ពត្ថ ฯลฯ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកំ

(๖๖๗) សរណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ សរណស្ស
ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សរណោ
ឧប្បន្នោ ធម្មោ អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សរណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ
សរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ច អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរណោ ឧប្បន្នោ
ធម្មោ អរណស្ស ឧប្បន្នស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๖๖๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

(๖๖๕) មគ្គាធិបតិធម៌ (ធម៌ ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ) ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๖๖) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

ចប់ សរណទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ

(๖๖๗) ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈផង នៃឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប្បន្នធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๖๘) អារណោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ អារណាសម្ប
ឧប្បន្នសម្ប ធម្មសម្ប អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๖๖๙) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ខ្ងេ អវិ-
គតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារេ ឯវំ វិត្ថារេតព្ងោ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអតីតត្តិកំ

(๖๗๐) សរណោ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ សរណាសម្ប
បច្ចុប្បន្នសម្ប ធម្មសម្ប ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
អារណោ បច្ចុប្បន្នោ ធម្មោ អារណាសម្ប បច្ចុប្បន្នសម្ប
ធម្មសម្ប ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๖๗๑) ហេតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ខ្ងេ អវិ-
គតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ងំ ។

សរណទុកអតីតត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ

(๖๗๒) សរណំ អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
អតីតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

สรณทุกอภิธัมมาติกา:

(๖๖๘) อุปปันนธัมมา อารัมมณา: อารัมมณปัจจัย นอุปปันนธัมมา อารัมมณา: อารัมมณปัจจัย ฯ

(๖๖๙) กุศลเหตุปัจจัย มีวาร: ๔ กุศลอารัมมณปัจจัย มีวาร: ๒ กุศลอนาคตปัจจัย มีวาร: ๗ ฯ

ปกิณณกวาร: กุศลติกะ: ยังกล่าวไว้ในบาลีนั่นแล ฯ

จบ สรณทุกปัจจุปปันนติกะ ฯ

สรณทุกอดีตติกะ:

(๖๗๐) ขันธปัจจุปปันนธัมมา อารัมมณา: อารัมมณปัจจัย นขันธปัจจุปปันนธัมมา อารัมมณา: อารัมมณปัจจัย ฯ

(๖๗๑) กุศลเหตุปัจจัย มีวาร: ๔ กุศลอารัมมณปัจจัย มีวาร: ๒ กุศลอนาคตปัจจัย มีวาร: ๗ ฯ

ปกิณณกวาร: กุศลติกะ: ยังกล่าวไว้ในบาลีนั่นแล ฯ

จบ สรณทุกอดีตติกะ ฯ

สรณทุกอดีตารัมมณติกะ:

(๖๗๒) อดีตารัมมณธัมมา อารัมมณา: อาศัย นซึ่งอดีตารัมมณธัมมา อารัมมณา: เกิดขึ้นเฉพาะ เพราะเหตุปัจจัย ฯ

អារម្មណំ អតីតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អារម្មណោ អតីតារម្ម-
ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๗๓) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អតី-
តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

(๖๗๔) សារម្មណំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សារម្មណោ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។ អារម្មណំ អនាគតារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អារម្មណោ អនាគតារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ។

(๖๗๕) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អតី-
តេ ទ្វេ ។

សហជាតវារេបិ បញ្ហាវារេបិ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

(๖๗๖) សារម្មណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សារម្មណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។ អារម្មណំ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
អារម្មណោ បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ។

អតីតារម្មណធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអតីតារម្មណធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๗๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

(๖๗๔) អនាគតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតារម្មណធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវអនាគតារម្មណធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๗๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

(๖๗๖) បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអារណៈ អាស្រ័យ នូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអារណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๖๗๗] ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវារេ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តត្តិកំ

[๖๗๘] សរណំ អជ្ឈត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ អជ្ឈត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ អរណំ អជ្ឈត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អជ្ឈត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[๖๗๙] ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អវិ-
គតេ បញ្ច ។

សហជាតវសេន បញ្ហាវារេ សព្ពត្ថ វិត្ថារេ ។

[๖๘๐] សរណំ ពហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច សរណោ
ពហិទ្ធា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
អរណំ ពហិទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច អរណោ ពហិទ្ធា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๗๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណោទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ ។

សរណោទុកអជ្ឈត្តត្តិកៈ

(๖๗๘) អជ្ឈត្តធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๗๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

(๖๘๐) ពហិទ្ធាធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធាធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៦៨១) ហោតុយា បញ្ច អារម្មណោ ន្ទ្វេ អវិ-
គតេ ន្ទ្វេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្វត្ថ វិត្ថារេ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ

(៦៨២) សរណំ អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្ប-
ច្ចយា ។ អរណំ អជ្ឈត្តារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
អជ្ឈត្តារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(៦៨៣) ហោតុយា ន្ទ្វេ អារម្មណោ ន្ទ្វេ អវិ-
គតេ ន្ទ្វេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្វត្ថ វិត្ថារេ ។

(៦៨៤) សរណំ ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច សរ-
ណោ ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ច-
យា ។ អរណំ ពហិទ្ធារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អរណោ
ពហិទ្ធារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๖๘๑) កុដ្ឋិតហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋិតអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុដ្ឋិតអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ ។

កុដ្ឋិតបច្ចយទាំងអស់ កុដ្ឋិតសហជាតវារៈក្តី កុដ្ឋិតបញ្ហាវារៈក្តី

សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអដ្ឋត្តតិកៈ ។

សរណទុកអដ្ឋត្តរម្មណត្តិកៈ

(๖๘๒) អដ្ឋត្តរម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តរម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អដ្ឋត្តរម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអដ្ឋត្តរម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๖๘๓) កុដ្ឋិតហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុដ្ឋិតអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុដ្ឋិតអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ ។

កុដ្ឋិតបច្ចយទាំងអស់ កុដ្ឋិតសហជាតវារៈក្តី កុដ្ឋិតបញ្ហាវារៈក្តី

សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

(๖๘๔) ពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ ពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(៦៨៥) ហោតុយា ន្ទេ អារម្មណោ ន្ទេ អវិ-
គតេ ន្ទេ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ វិត្តារេ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

សរណទុកសន្តិទស្សនត្តិកំ

(៦៨៦) អរណំ អនិទស្សនសប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនិទស្សនសប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

(៦៨៧) ហោតុយា ឯកំ អនិបតិយា ឯកំ អវិ-
គតេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ បញ្ញាភាវេបិ សព្ពត្ថ ឯកំ ។

(៦៨៨) សរណំ អនិទស្សនអប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច
សរណោ អនិទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អរណំ អនិទស្សនអប្បដិឃំ
ធម្មំ បដិច្ច អរណោ អនិទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ សរណំ អនិទស្សនអប្បដិ-
ឃញ្ច អរណំ អនិទស្សនអប្បដិឃញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អរណោ អនិទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហោតុប្បច្ចយា ។

(๖๘๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី

សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអដ្ឋត្តារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

(๖๘๖) អនិទស្សនសប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនសប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๘๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ๑ ។

(๖๘๘) អនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាសរណៈផង នូវអនិទស្សនអប្បដិឃធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๖๘๙) ហោតុយា បញ្ច អារម្មណោ ទ្វេ អវិ-
គតេ បញ្ច ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិគ្គាវេតព្វា ។

(๖๙๐) សរាគោ អនិទស្សនអប្បដិឃោ ធម្មោ
សរាគស្ស អនិទស្សនអប្បដិឃស្ស ធម្មស្ស ហោតុ-
ប្បន្នេន បច្ចយោ តីណិ ។ អរាគោ អនិទស្សន-
អប្បដិឃោ ធម្មោ អរាគស្ស អនិទស្សនអប្បដិឃស្ស
ធម្មស្ស ហោតុប្បន្នេន បច្ចយោ ។

(๖๙๑) ហោតុយា ចត្តារិ អារម្មណោ ចត្តារិ អវិ-
គតេ សត្ត ។

(๖๙๒) ន ហោតុយា សត្ត ន អារម្មណោ សត្ត ។

(๖๙๓) ហោតុប្បន្នេ ន អារម្មណោ ចត្តារិ ។

(๖๙๔) ន ហោតុប្បន្នេ អារម្មណោ ចត្តារិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាភាវស្ស អនុ-
លោមម្បិ បច្ចនីយម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយម្បិ
បច្ចនីយានុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ គណេតព្វំ ។

សារណទុកសនិទស្សនត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

បិដ្ឋិទុកត្តិកំ និដ្ឋិតំ ។

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋានំ សមត្តំ ។

(៦៨៩) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៥ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ២ កុសលអនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៦៩០) អនន្តរបច្ចយា អនន្តរូបនិស្សយា សមនន្តរបច្ចយា អនន្តរូបនិស្សយា ជាសវារៈ ជាបច្ចយៃនអនន្តរូបនិស្សយា ជាសវារៈ ដោយហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៣ ។ អនន្តរូបនិស្សយា ជាអវារៈ ជាបច្ចយៃនអនន្តរូបនិស្សយា ជាអវារៈ ដោយហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៩១) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៤ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៤ កុសលអនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ៧ ។

(៦៩២) កុសលនហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៧ កុសលនអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៧ ។

(៦៩៣) កុសលនអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។

(៦៩៤) កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយា ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ កុសលទុកត្តិកៈ ដែលយើងបានពន្យល់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីពន្យល់ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សារណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ ។

ចប់ បិដ្ឋិទុកត្តិកៈ ។

ចប់ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហេតុទុកំ

(๖๙๕) កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๖๙๖) កុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(๖๙๗) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហេតុទុក:

[๖๙๕] ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๖๙๖] ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๖๙๗] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๖๙๘) កុសលំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិបតិប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិបតិប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអធិបតិប្បច្ចយា ។

(๖๙๙) ឧអធិបតិយោ តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧវិបាកេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(๗๐๐) ហោតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិយោ តីណិ ។

(๗๐๑) ឧអធិបតិប្បច្ចយា ហោតុយា តីណិ ។

សហជាតវារេបិ បច្ចយវារេបិ និស្សយវារេបិ សំសដ្ឋវារេបិ សម្បយុត្តវារេបិ សព្ពត្ថ តីណិ ។

(๗๐๒) កុសលោ ហោតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ហោតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ ហោតុ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๖๙๘) ហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្ប-ច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๖๙๙) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។

(๗๐๐) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๐๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ គ្រប់បទទាំងអស់ ។

(๗๐๒) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๐๓) กุสลោ เหตุ ธម្មោ กុសលស្ស เหតុស្ស ธម្មស្ស អារម្មណปจฺจเยน ปจฺจโย กุสลោ เหตุ ธម្មោ อกุสลស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส អារម្មណปจฺจเยน ปจฺจโย กุสลោ เหตุ ธម្មោ อพฺยากตស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส อารมฺมณ-ปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อกุสลោ เหตุ ธម្មោ อกุสลស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส อารมฺมณปจฺจ-เยน ปจฺจโย តีณิ ฯ อพฺยากโต เหตุ ธម្មោ อพฺยากตស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส อารมฺมณปจฺจ-เยน ปจฺจโย តีณิ ฯ

(๗๐๔) กุสลោ เหตุ ธម្មោ กุសលស្ស เหตุស្ส ธម្មស្ส អธิបតิปจฺจเยน ปจฺจโย กุส-លោ เหตุ ธម្មោ อกุสลស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส អธิបតิปจฺจเยน ปจฺจโย กุสลោ เหตุ ธម្មោ อพฺยากตស្ส เหตุស្ส ธម្មស្ส អธิបតิปจฺจเยน ปจฺ-យោ តីณิ ฯ อกุสลោ เหตุ ธម្មោ อกุสลស្ស เหตุស្ส ธម្មស្ส អธิបតิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

កុសលត្តិកហេតុទុក:

(៧០៣) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧០៤) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អញ្ញកតោ ហេតុ ធម្មោ អញ្ញកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។បេ។ អញ្ញកតោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៧០៥) កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អញ្ញកតោ ហេតុ ធម្មោ អញ្ញកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧០៦) កុសលោ ហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អញ្ញកតោ ហេតុ ធម្មោ អញ្ញកតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

រូបញ្ញមញ្ញនិស្សយប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយសទិសា ។

ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។បេ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧០៥) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ។ ហេតុធម៌
ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៧០៦) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អញ្ញមញ្ញនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

(๗๐๗) កុសលោ ហេតុ ธម្មោ กุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย กุสลโล เหตุ ธมฺโม อกุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย กุสลโล เหตุ ธมฺโม อพฺยากตสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อกุสลโล เหตุ ธมฺโม อกุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อกุสลโล เหตุ ธมฺโม กุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อกุสลโล เหตุ ธมฺโม อพฺยากตสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ อพฺยากโต เหตุ ธมฺโม อพฺยากตสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อพฺยากโต เหตุ ธมฺโม กุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อพฺยากโต เหตุ ธมฺโม อกุสลสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๗๐๘) อพฺยากโต เหตุ ธมฺโม อพฺยากตสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

កុសលត្តិកហេតុទុក:

(๗๐๗) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๗๐๘) ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

(๗๐๙) ហោតុយា តីណិ អារម្មណោ នវ អធិបតិ-
យោ សត្ត អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ
តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្ស-
យេ នវ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ ចេតនា កម្មំ ឥន្ទ្រិយេ
ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ
នត្ថិយា បញ្ច វិគតេ បញ្ច អវិគតេ តីណិ ។

(๗๑๐) កុសលោ ហោតុ ធម្មោ កុសលស្ស
ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កុសលោ ហោតុ ធម្មោ អកុសលស្ស
ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ហោតុ ធម្មោ
អព្យាកតស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុ-
សលោ ហោតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ
ហោតុ ធម្មោ កុសលស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(๗๐๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๗๑๐) ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

អកុសលោ ហេតុ ឆន្នំ អព្យាកតស្ស ហេ-
តុស្ស ឆន្នស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ ហេតុ
ឆន្នំ អព្យាកតស្ស ហេតុស្ស ឆន្នស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៧១១) ឆហេតុយោ ឆ ឆអារម្មណោ ឆ ។

(៧១២) ហេតុប្បច្ចយា ឆអារម្មណោ តីណិ ។

(៧១៣) ឆហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឆ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចកវារស្ស អនុលោ-
បម្បិ បច្ចនីយេម្បិ អនុលោមប្បច្ចនីយេម្បិ បច្ច-
នីយានុលោមម្បិ កណិតំ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

(៧១៤) កុសលំ ឆហេតុំ ឆន្នំ បដិច្ច កុសលោ
ឆហេតុ ឆន្នំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
ឆហេតុំ ឆន្នំ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆន្នំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឆហេតុំ ឆន្នំ
បដិច្ច កុសលោ ឆហេតុ ច អព្យាកតោ ឆហេតុ
ច ឆន្នំ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុសលំ
ឆហេតុំ ឆន្នំ បដិច្ច អកុសលោ ឆហេតុ ឆន្នំ

ហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៧១១) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៧១២) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧១៣) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលយើងកប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនោះចុះ ។

(៧១៤) នហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសលក្តី នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល

ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ច អព្យាកតោ ធម្មោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-ច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មញ្ច អព្យាកតំ ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អកុ-សលំ ធម្មញ្ច អព្យាកតំ ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៧១៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធ-ម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អព្យា-កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(៧១៦) ហេតុយា ទ្វេ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា ទ្វេ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ ទ្វេ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសលក្តី នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧១៥) នហេតុធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៧១៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ ឆ វិបាកេ ឯកំ អាហារេ ឆ ឥន្ទ្រិយេ ឆ ឈានេ ឆ មគ្គេ ឆ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ឆ អត្ថិយា ឆ ឆត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ ឆ ។

(៧១៧) អព្យាកតំ ឆហេតុំ ឆម្បិ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆម្បោ ឧប្បជ្ជតិ ឆហេតុប្បច្ចយា ។

(៧១៨) កុសលំ ឆហេតុំ ឆម្បិ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆម្បោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ឆហេតុំ ឆម្បិ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆម្បោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ឆហេតុំ ឆម្បិ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆម្បោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា ។ កុសលំ ឆហេតុញ្ច អព្យាកតំ ឆហេតុញ្ច ឆម្បិ បដិច្ច អព្យាកតោ ឆហេតុ ឆម្បោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា ។

กุสลตฺติกเหตุทุก:

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ๑ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ๓ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ๓ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๓ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ๙ ។

(๗๑๗) នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។

(๗๑๘) នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ ។

អកុសលំ ឧហេតុកញ្ច អព្យាកតំ ឧហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាបច្ចយា ។

(៧១៩) ឧហេតុយា ឯកំ ឧអារម្មណោ បញ្ច ឧអធិបតិយា ន៎ ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ ន៎ ឧអាសេវនេ ន៎ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ ន៎ ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឱោឧត្តិយា បញ្ច ឱោវិ-តេ បញ្ច ។

(៧២០) ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណោ បញ្ច ។

(៧២១) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ។

សហាជាតភាវេបិ បច្ចយភាវេបិ ឧនិស្សយ-ភាវេបិ សំសដ្ឋភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ

បដិច្ចភាវសទិសា វិត្ថារេតព្ពា ។

(៧២២) កុសលោ ឧហេតុ ធម្មោ កុសលស្ស ឧ-ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ កុស-លោ ឧហេតុ ធម្មោ អកុសលស្ស ឧហេតុស្ស ធម្មស្ស

នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាអកុសលផង នូវនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๗๑๙) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(๗๒๐) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๒๑) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๗๒๒) នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌

អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អកុ-សលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យា-កតោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-ណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧២៣) កុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន កុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ ជាយតិ តេន ធម្មេន អកុសលស្ស ធម្មស្ស ហេតុសហគតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

កុសលត្តិកហេតុទុក:

ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុ-ធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអា-រម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា កុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជា អព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្ប-ច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៧៦៣) នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៧២៤) កុសលោ ធម្មោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៧២៥) កុសលោ ធម្មោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧២៤) នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧២៥) នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

កុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អកុ-សលោ ធម្មោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧប-និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ធម្មោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អព្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ ធម្មោ អកុស-លស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๗๒๖] អារម្មណេ ន៎ អធិបតិយា ន៎ស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ ន៎ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ ន៎ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិបាកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត

กุសลเตฺวกเหตุทุก:

นเหตุธมฺมา กาโรกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอพฺยากตา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอพฺยากตา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอกุสลา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ นเหตุธมฺมา กาโรอพฺยากตา กาโรปจฺจยา นานนฺตรูปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๒๖) กฺวจิ อารมฺมณปจฺจโย มานวา: ๙ กฺวจิ อธิปติปจฺจโย มานวา: ๑๐ กฺวจิ อนนฺตรปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ สมนนฺตรปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ สหชาตปจฺจโย มานวา: ๙ กฺวจิ อญฺญมญฺญปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ นิสฺสยปจฺจโย มานวา: ๑๗ กฺวจิ อุปนิสฺสยปจฺจโย มานวา: ๙ กฺวจิ ปุเรชาตปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ ปจฺฉาชาตปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ อาเสวนปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ กมฺมปจฺจโย มานวา: ๗ กฺวจิ วิปากปจฺจโย มานวา: ๑ กฺวจิ อาหารปจฺจโย มานวา: ๗

ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត មគ្គេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេវីស ឧត្តិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេវីស ។

(៧២៧) ឧបោតុយា បណ្ណាស ឧអារម្មណេ បណ្ណាស ។

(៧២៨) អារម្មណេប្បច្ចយា ឧបោតុយា ឧវ ។

(៧២៩) ឧបោតុប្បច្ចយោ អារម្មណេ ឧវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

កុសលត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកំ

(៧៣០) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្ប-យុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អទុក្ខម-សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៥ ។

[៧២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុទុកៈ ។

វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៣០] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខ-
មសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๓๑) เหตุยา ตีณิ อารมฺมณา ตีณิ อธิปตียา ตีณิ วิปากาเก ทฺเว อวิคเต ตีณิ ฯ

(๗๓๒) อนนฺตรปจฺจยา ตีณิ อนนฺตรูปนิสฺสยาเต ทฺเว อนนฺตราสวาเน ตีณิ อนนฺตราเก ตีณิ อนนฺตรปจฺจยุปฺปนฺเน ทฺเว ฯ

(๗๓๓) เหตุสมฺปยุตฺตยา อนนฺตรปจฺจยา ตีณิ ฯ

(๗๓๔) อนนฺตรปจฺจยา เหตุยา ตีณิ ฯ

สหชาตาทิเหตุ ฯเปฯ สหชาตาทิเหตุ

วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๗๓๕) สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต เหตุ อนนฺโต สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส เหตุสฺส อนนฺตสฺส เหตุสมฺปยุตฺตยา เหตุยา ฯ ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต เหตุ อนนฺโต ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส เหตุสฺส อนนฺตสฺส เหตุสมฺปยุตฺตยา เหตุยา ฯ อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺโต เหตุ อนนฺโต อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส เหตุสฺส อนนฺตสฺส เหตุสมฺปยุตฺตยา เหตุยา ฯ

[๗๓๑] ក្នុងเหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងอารมฺมณปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងอธิปติปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងวิปากปจฺจย มานาวาร: ๒ ក្នុងอาเสวนปจฺจย มานาวาร: ๓ ฯ

[๗๓๒] ក្នុងนอธิปติปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងนอุปนิสฺสยปจฺจย มานาวาร: ๒ ក្នុងนปกตูปชาตปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងนกมฺมปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងนวิปากปจฺจย มานาวาร: ๓ ក្នុងนวิปฺปยุตฺตปจฺจย มานาวาร: ๒ ฯ

[๗๓๓] ក្នុងนอธิปติปจฺจย มานาวาร: ๓ เหตุปจฺจเยน ฯ

[๗๓๔] ក្នុងเหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ นอธิปติปจฺจเยน ฯ

สหชาตวาร: กฺติ ฯ เป ฯ สมฺปยุตฺตวาร: กฺติ

ปณฺฑิเตน ปุจฺฉิตพฺพา วิสฺสชฺเชตพฺพา ฯ

[๗๓๕] เหตุธมฺมา สุขาย เวทนาย สหคตา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุธมฺมา ทุกฺขาย เวทนาย สหคตา ทุกฺขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุธมฺมา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สหคตา อทุกฺขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตาย เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๗๓๖] សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ហេតុ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[๗๓๗] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឆ អជ្ឈត្តា ពាហិរា ចត្តារិ អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ ឆ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ទ្វេ ៥. ត្រីណិ ទ្វេ មគ្គេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា ឆ វិគតេ ឆ អវិគតេ តីណិ ។

[๗๓๘] ឆ ហេតុយា ឆ ឆ អារម្មណេ ឆ ។

[๗๓๙] ហេតុ ធម្មោ ឆ អារម្មណេ តីណិ ។

[๗๔๐] ឆ ហេតុ ធម្មោ អារម្មណេ ឆ ។

(๗๓๖) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๗๓๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๘ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។

(๗๓๘) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

(๗๓๙) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๔๐) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចកវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៧៤១) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ-សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខាយ វេទនាយ-សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-យោ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(៧៤២) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

(៧៤៣) ធម្មោ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច អធិបតិយា តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច អនន្តរេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច សមនន្តរេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច អាសេវនេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច កម្មេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច វិបាកេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្ម-ញ្ច អត្ថិយា តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច នត្ថិយា តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច វិគតេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច អវិគតេ តីណិ ធម្មំ តីណិ ធម្មញ្ច ។

សហជាតវារម្បិ សម្បយុត្តវារម្បិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៧៤៤) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មំ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

វេទនាត្តិកហេតុទុក:

បញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(๗๔๑) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๔๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๗๔๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๗๔๔) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ទុក្ខាយ
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាបច្ចយេន បច្ចយោ សុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តស្ស ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ធម្មស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ អទុក្ខ-
មសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ធម្មស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្ប-
យុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស
ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ
អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា
ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណ.
ប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
អទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា

ทุกฺขายเวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๗๔๕) สุขายเวทนาย สมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง สุขายเวทนาย สมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย สุขายเวทนายสมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง อทุกฺขมสุขายเวทนายสมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ทุกฺขายเวทนายสมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง ทุกฺขายเวทนายสมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อทุกฺขมสุขายเวทนายสมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง อทุกฺขมสุขายเวทนายสมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย อทุกฺขมสุขายเวทนายสมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง สุขายเวทนายสมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๗๔๖) สุขายเวทนายสมฺปยุตฺโต นเหตุ ฉนฺนัง สุขายเวทนายสมฺปยุตฺตสฺส นเหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย เทฺว ฯ

ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๗๔๙) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នហេតុ-ធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប ដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខ វេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជា បច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ-វេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๗๕๐) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។

ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ទុក្ខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ វេទនា-
យសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

(៧៤៧) សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ
ធម្មោ សុខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ ទុក្ខា-
យ វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អទុក្ខមសុខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ អទុក្ខមសុខាយ-
វេទនាយ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៧៤៨) អារម្មណា ឥវ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ
សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ
តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ ឆ អាសេ-
វនេ តីណិ កម្មេ អដ្ឋ វិបាកេ តីណិ អា-
ហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៧៤៧) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៧៤៨) កុដ្ឋកអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុដ្ឋកអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុដ្ឋកអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដ្ឋកសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដ្ឋកសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុដ្ឋកអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ កុដ្ឋកវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុដ្ឋកឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ยาวญฺจ ตีณิ สมฺปยุตฺตานิ ตีณิ อญฺญมญฺญา ตีณิ นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต ตีณิ ฯ

(๗๘๙) นเหตุยา ๓ นอารมฺมณา ๓ ฯ

(๗๙๐) อารมฺมณาปจฺจยา นเหตุยา ๓ ฯ

(๗๙๑) นเหตุปจฺจยา อารมฺมณา ๓ ฯ

เยน อาสวสมฺปยุตฺเตน ปญฺหกมฺมํ ฯเปฯ วิปากาเวทนาย ฯ

เวทนาตฺติเหตุทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

วิภาคกัณฑ์ เหตุทุกะ

(๗๙๒) วิตกฺกสหคตา เหตู จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ เหตุ นเหตุสฺส ปจฺจโย เหตุปจฺจยา ฯ วิตกฺกสหคตา เหตู จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ เหตุ นเหตุสฺส ปจฺจโย เหตุปจฺจยา ฯ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสหคตา เหตู จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ เหตุ นเหตุสฺส ปจฺจโย เหตุปจฺจยา ฯ

(๗๙๓) เหตุยา ตีณิ อารมฺมณา ตีณิ อาเสวเน เอกํ กมฺเม ตีณิ วิปาเก ฉกฺขนฺธา อวิคเต ตีณิ ฯ

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๗๘๙) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๗๙๐) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๗๙๑) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះ ។

ចប់ វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ ។

វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ

(๗๙๒) ហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๙๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៣៥៤) ឧបនិស្សយបច្ចយោ តីណិ ឧបនិស្សយបច្ចយោ តីណិ ឧបនិស្សយបច្ចយោ តីណិ អាសេវនបច្ចយោ តីណិ នវិគតបច្ចយោ តីណិ ។

សមានជាតិយា សមនន្តរនិយា សហជាតនិយា អញ្ញមញ្ញនិយា និស្សយនិយា សម្បយុត្តនិយា វិប្បយុត្តនិយា ។

(៣៥៥) វិគតោ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ អារម្មណំ ហេតុំ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ អារម្មណំ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ អារម្មណំ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ អារម្មណំ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ ។ នេវវិគតោ នវិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ នេវវិគតោ នវិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ ។

(៣៥៦) វិគតោ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ ខន្ធេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ វិគតោ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ ខន្ធេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ វិគតោ ហេតុំ ធម្មេ នេវវិគតោ នវិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ វិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុសម្បយុត្តកំ ធម្មេ ធម្មេ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ វិគតោ ធម្មេ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មេ

(๗๙๔) កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ๓ កុសលបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๗๙๕) ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-ធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๙๖) ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មាន វិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជា ប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី

วิปากสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย วิปากธมฺมธมฺโม เหตุ ธมฺโม เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม เหตุ ธมฺโม เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ

(๗๕๗) วิปาเกา เหตุ ธมฺโม วิปากสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาเกา เหตุ ธมฺโม วิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาเกา เหตุ ธมฺโม เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ วิปากธมฺมธมฺโม เหตุ ธมฺโม วิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ทฺเว ฯ เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺโม เหตุ ธมฺโม เนววิปากนวิปากธมฺมธมฺมสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๗๕๘) เหตุยา ตีณิ อารมฺมเณ ฉ อธิปติยา ฉ อนนฺตเร ปญฺจ สมนนฺตเร ปญฺจ สหชาเต ตีณิ อญฺญมญฺเญ ตีณิ นิสฺสเย ตีณิ

វិបាកត្តិកហេតុទុក:

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧៥៧) ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៧៥៨) កុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ កុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ កុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣

ឧបនិស្សយេ ន។ អាសេវនេ ទ្វេ វិចាកេ ឯកំ អវិ-
គតេ តីណិ ។

(๗๕๙) ន។ ហេតុយា ន។ ន។ អារម្មណេ ន។ ។

(๗๖๐) ហេតុប្បច្ចយា ន។ អារម្មណេ តីណិ ។

(๗๖๑) ន។ ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន។ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចកវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๗๖๒) វិចាកំ ន។ ហេតុំ ន។ ន។ បដិច្ច វិចាកោ
ន។ ហេតុ ន។ ន។ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេ វិចាកំ
ន។ ហេតុំ ន។ ន។ បដិច្ច នេវវិចាកនវិចាកេ ន។ ន។ ន។
ន។ ហេតុ ន។ ន។ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេ វិចាកំ
ន។ ហេតុំ ន។ ន។ បដិច្ច វិចាកោ ន។ ហេតុ ច នេវ-
វិចាកនវិចាកេ ន។ ន។ ន។ ន។ ហេតុ ច ន។ ន។ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយេ ។ វិចាកេ ន។ ន។ ហេតុំ ន។ ន។ បដិច្ច
វិចាកេ ន។ ន។ ន។ ហេតុ ន។ ន។ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យេ វិចាកេ ន។ ន។ ហេតុំ ន។ ន។ បដិច្ច នេវវិចាកន-
វិចាកេ ន។ ន។ ន។ ហេតុ ន។ ន។ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេ

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៧៩៩) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៧៦០) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៦១) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(៧៦២) នហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាវិបាកក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

วิปากกุสลธัมมัง อเหตุกัง กุสลัง ปฏิจฺจ วิปากกุสลธัมมา อเหตุกา จ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมา อเหตุกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมัง อเหตุกัง กุสลัง ปฏิจฺจ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมา อเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ วิปากกัง อเหตุกัญฺจ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมัง อเหตุกัญฺจ กุสลัง ปฏิจฺจ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมา อเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ตีณิ ฯ วิปากกุสลธัมมัง อเหตุกัญฺจ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมัง อเหตุกัญฺจ กุสลัง ปฏิจฺจ เอกวิปากกวิปากกุสลธัมมา อเหตุกา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

(๗๖๓) เหตุยา เตรส อารมฺมเณ ปญฺจ อธิปติยา ฉ อนนฺตเร ปญฺจ สมนนฺตเร ปญฺจ สหชาเต เตรส อญฺญมญฺเญ สตฺต นิสฺสเย เตรส อุปนิสฺสเย ปญฺจ ปุเรชาเต ตีณิ

វិញ្ញត្តិកហេតុទុក:

នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាកផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជា-វិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៦៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣

អាសេវនេ ខ្វេ កម្មេ តោសេ វិចារេ ច អាហារេ តោសេ ។បេ។ សម្បយុត្តេ បញ្ច អវិគតេ តោសេ ។

(៧៦៤) វិចារំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារោ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ច ។

(៧៦៥) វិចារំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវវិចារ-នវិចារធម្មធម្មោ ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា ។

(៧៦៦) ឧហេតុយា ច ឧអារម្មណេ បញ្ច ឧអធិបតិយា តោសេ ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧ-បុរេជាតេ ទ្វានស ឧបច្ឆាជាតេ តោសេ ឧអាសេ-វនេ តោសេ ឧកម្មេ ខ្វេ ឧវិចារេ បញ្ច ឧវិប្ប-យុត្តេ តីណិ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ បដិច្ច-

ភាវសទិសា វិត្ថារេតព្ពា ។

(៧៦៧) វិចារោ ឧហេតុ ធម្មោ វិចារសម្ប ឧហេតុសម្ប ធម្មសម្ប អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ ឧហេតុ ធម្មោ វិចារធម្មធម្មសម្ប ឧ-ហេតុសម្ប ធម្មសម្ប អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កម្មឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កម្មបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ កម្ម
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កម្មអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ។បេ។
កម្មសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កម្មវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ។

(๗๖๔) នហេតុធម៌ ជាវិបាក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជា
វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๗๖๕) នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๗๖๖) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๕ កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ កុសលនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๕ កុសលនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុសលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๕ កុសលនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុសលនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๑๒ កុសលនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ កុសលនអាសេវ-
នប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ កុសលនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលនវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុសលនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๗๖๗) នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ជាវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

วิจาเกา ฉเหตู ฉหฺเม เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺ-
ฉหฺสฺส ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส อารมฺมณาปฺปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ วิจาเกฉหฺฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม วิจา-
เกฉหฺฉหฺสฺส ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส อารมฺมณาปฺปจฺจ-
เยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺ-
ฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺฉหฺสฺส
อารมฺมณาปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ

(๗๖๘) วิจาเกา ฉเหตู ฉหฺเม วิจาเกสฺส ฉ-
เหตุสฺส ฉหฺสฺส อธิปติปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ทฺวาทิ ฯ
วิจาเกฉหฺฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม วิจาเกฉหฺฉหฺสฺส
ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส อธิปติปฺปจฺจเยน ปจฺจโย
ตีณิ ฯ เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม
เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺฉหฺสฺส ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส
อธิปติปฺปจฺจเยน ปจฺจโย เนววิจาเกนวิจาเกฉหฺ-
ฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม วิจาเกสฺส ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส
อธิปติปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ

(๗๖๙) วิจาเกา ฉเหตู ฉหฺเม วิจาเกสฺส
ฉเหตุสฺส ฉหฺสฺส อนนฺตรปฺปจฺจเยน ปจฺจโย เทฺว ฯ
วิจาเกฉหฺฉหฺเม ฉเหตู ฉหฺเม วิจาเกฉหฺฉหฺสฺส

วิปากตฺติกเหตุทุกะ:

นเหตุธมฺ ชาวิปาก ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาธมฺมมิสฺสกาวิปาก
นิวฺมิสฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ เหตุปจฺจย ฯ นเหตุ-
ตุธมฺ ชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาธมฺมาส
วิปากชาปฺปวตฺติ เหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ ฯ นเหตุธมฺ
ชาธมฺมมิสฺสกาวิปากนิวฺมิสฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ ชาปจฺจย นิส
นเหตุธมฺ ชาธมฺมมิสฺสกาวิปากนิวฺมิสฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ
เหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ ฯ

[๗๖๘] นเหตุธมฺ ชาวิปาก ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชา
วิปาก เหตุปจฺจย มานาวาร: ๔ ฯ นเหตุธมฺ ชาธมฺมาสวิปาก
ชาปฺปวตฺติ ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ เหตุ
เหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ ฯ นเหตุธมฺ ชาธมฺมมิสฺสกาวิปากนิวฺมิส
สฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาธมฺมมิสฺสก
ชาวิปากนิวฺมิสฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ เหตุปจฺจย
นเหตุธมฺ ชาธมฺมมิสฺสกาวิปากนิวฺมิสฺสกาชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ
ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาวิปาก เหตุปจฺจย มานาวาร: ๓ ฯ

[๗๖๙] นเหตุธมฺ ชาวิปาก ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชา
วิปาก อนนฺตรปจฺจย มานาวาร:๒ ฯ นเหตุธมฺ ชาธมฺมาส
วิปากชาปฺปวตฺติ ชาปจฺจย นิสฺสนเหตุธมฺ ชาธมฺมาสวิปากชาปฺปวตฺติ

ឧហេតុសម្ប ធម្មសម្ប អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។
នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ ឧហេតុ ធម្មោ នេវវិបាក-
នវិបាកធម្មធម្មសម្ប ឧហេតុសម្ប ធម្មសម្ប អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៧០] អារម្មណោ ឧវ អធិបតិយា ឧស អនន្តរេ
សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ ឯកាឧស អញ្ញ-
មញ្ញ សត្ត និស្សយេ តេវីស ឧបនិស្សយេ ឧវ
អាសេវនេ ទ្វេ តីណិ ឧវ វិបាកេ តីណិ អាហារេ
សត្ត ឥន្ទ្រិយេ ឧវ ឈានេ សត្ត មគ្គេ សត្ត សម្ប-
យុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេវីស
អវិគតេ តេវីស ។

[៧៧១] ឧហេតុយា សោឧ្ឍស ឧអារម្មណោ
សោឧ្ឍស ។

[៧៧២] ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណោ ឧវ ។

[៧៧៣] ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឧវ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

វិបាកត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអនន្តរប្ប-ច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๗๗๐) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๐ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๗ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๑ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๗ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ๗ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ๗ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๗ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๕ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๓ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๓ ។

(๗๗๑) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๖ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๖ ។

(๗๗๒) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๗๓) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ឯបំ វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ ។

อุปาทินฺนกิกโหตุทุกกំ

(๗๗๔) อุปาทินฺนธาตานิยំ เหตុំ ธម្មំ បដិច្ច อุปาทินฺនធាតានិយោ เหตុ ธម្មោ อุប្បជ្ជតិ เหតុ-ปច្ចយា ។ อនុปาทินฺนธាតានិយំ เหตុំ ธម្មំ បដិច្ច อនុปาทินฺនธាតានិយោ เหตុ ธម្មោ อุប្បជ្ជតិ เหតុ-ปច្ចយា ។ อនុปาทินฺนអនុปาทានិយំ เหตុំ ธម្មំ បដិច្ច อនុปาทินฺនអនុปาทានិយោ เหตុ ธម្មោ อุប្បជ្ជតិ เหតុប្បច្ចយា ។

(๗๗๕) เหតុយา តីណិ អារម្មណោ តីណិ អធិបតិយា ទ្វេ វិปាเก ទ្វេ ។

(๗๗๖) ธអធិបតិយา តីណិ ธបុរេជาเต តីណិ ธអาเสវเน តីណិ ธวิปาเก ទ្វេ ธวิប្បយุត្តេ តីណិ ។

สหជาตវาเรปิ สมฺปยុត្តวาเรปิ วิตฺถาเรตพฺพา ។

๒๒ ทุกติกเหตุทุกะ

(๗๗๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๗๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๗๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๗๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๗๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๗๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๘๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๗๙๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๐๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๑๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๒๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๓๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๔๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๕๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๖๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๗๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเสน ตณฺหาย มูลกานิ ยถา ตถา ปจฺจยวเสน ปจฺจยุปฺปนฺนวเสน จ ยถารหํ โยเชตพฺพานิ ฯ

(๘๘๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมาเยว กมฺมปฺปกปฺปเหตุยา สหชาตาทิวเส

(๗๗๗) ទុចារិត្តចារានិយោ ហោតុ ឆម្មោ ទុ-
ចារិត្តចារានិយសស្ស ហោតុសស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្បច្ច-
យោបិ បច្ចយោ អនុចារិត្តចារានិយោ ហោតុ ឆម្មោ
អនុចារិត្តចារានិយសស្ស ហោតុសស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្ប-
ច្ចយោបិ បច្ចយោ ។ អនុចារិត្តចារោ ហោតុ
ឆម្មោ អនុចារិត្តចារានិយសស្ស ហោតុសស្ស ឆម្មស្ស
ហោតុប្បច្ចយោបិ បច្ចយោ ។

(๗๗๘) ទុចារិត្តចារោ ហោតុ ឆម្មោ ទុ-
ចារិត្តចារានិយសស្ស ហោតុសស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយោបិ បច្ចយោ ទុចារិត្តចារានិយោ ហោតុ
ឆម្មោ អនុចារិត្តចារានិយសស្ស ហោតុសស្ស ឆម្មស្ស

(๗๗๗) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យកតាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๗๘) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុលោមនត្ថិអាគតានន្តរ-
យោ ហេតុ ឆន្នំ អនុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយស្ស ហេ-
តុស្ស ឆន្នំ ខន្ធានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោ-
មនត្ថិអាគតានន្តរយោ ហេតុ ឆន្នំ ខុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយស្ស
ហេតុស្ស ឆន្នំ ខន្ធានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អនុលោមនត្ថិអនុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយោ ហេតុ ឆន្នំ អនុលោមនត្ថិអាគ-
តានន្តរយស្ស ហេតុស្ស ឆន្នំ ខន្ធានំ អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៧៩) ខុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយោ ហេតុ ឆន្នំ អនុ-
លោមនត្ថិអាគតានន្តរយស្ស ហេតុស្ស ឆន្នំ អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយោ ហេតុ
ឆន្នំ អនុលោមនត្ថិអាគតានន្តរយស្ស ហេតុស្ស ឆន្នំ

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុ-
ធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក
តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៧៧៩) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមកាន់យក តាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

อนันตรปัจจโย นวหิ ฯ อนันตรานันตรานันตรา-
นันตโร เหตุ ฆาเนน อนันตรานันตรานันตรสฺส
เหตุสฺส ฆานสฺส อนันตรปัจจโย นวหิ อนัน-
ตรานันตรานันตโร เหตุ ฆาเนน อนันตรานันตรา-
นันตรสฺส เหตุสฺส ฆานสฺส อนันตรปัจจโย
นวหิ ฯ

(๗๘๐) ฆานานันตรานันตโร เหตุ ฆาเนน ฆา-
นานันตรานันตรสฺส เหตุสฺส ฆานสฺส อนันตรปัจ-
จโย นวหิ ฯ อนันตรานันตรานันตโร เหตุ
ฆาเนน อนันตรานันตรานันตรสฺส เหตุสฺส ฆานสฺส
อนันตรปัจจโย นวหิ ภังเคหิ ฯ อนันตรานัน-
ตรานันโต เหตุ ฆาเนน อนันตรานันตรานันตรสฺส
เหตุสฺส ฆานสฺส อนันตรปัจจโย นวหิ

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៧៨០) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកតាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកតាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

อนุปาทินฺนอนุปาทานิโย เหตุ ธมฺโม อนุปาทินฺ-
ทานิยสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ

(๗๘๑) อุปาทินฺนทานิโย เหตุ ธมฺโม อุปา-
ทินฺนทานิยสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสย-
ปจฺจเยน ปจฺจโย อุปาทินฺนทานิโย เหตุ ธมฺโม
อนุปาทินฺนทานิยสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺส-
ยปจฺจเยน ปจฺจโย อุปาทินฺนทานิโย เหตุ
ธมฺโม อนุปาทินฺนอนุปาทานิยสฺส เหตุสฺส ธมฺมสฺส
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนุปาทินฺนทานิ-
โย เหตุ ธมฺโม อนุปาทินฺนทานิยสฺส เหตุสฺส
ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ

ฉฬาทิวัตตกเหตุทุก:

เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา ฯ

(๗๘๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๘๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๗๙๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๐๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๑๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๒๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๓๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๔๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๕๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๖๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๗๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๘๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๘๙๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๑๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๒๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๘) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๓๙) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๐) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๑) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๒) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๓) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๔) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๕) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๖) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๔๗) เหตุธมฺมา ชาตธมฺมา เกนจิ กิเลสมานตณฺหาทิฏฺฐิยา อนารมฺมณปจฺจยา อุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(

អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ហោតុ ឆន្ទោ អនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។បេ។

(៧៨២) ហោតុយោ តីណិ អារម្មណោ បញ្ច អធិ-
បតិយោ ចត្តារិ អនន្តរេ ឯ សមនន្តរេ ឯ សហជាតេ
តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧប-
និស្សយេ ឯវ អាសេវនេ ទ្វេ វិបាកេ ទ្វេ អវិ-
គតេ តីណិ ។

(៧៨៣) ឯហោតុយោ ឯវ ឯអារម្មណោ ឯវ ។

(៧៨៤) ហោតុប្បច្ចយោ ឯអារម្មណោ តីណិ ។

(៧៨៥) ឯហោតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(៧៨៦) ឧបាទិន្នឧបាទានិយំ ឯហោតុំ ឆន្ទំ បដិច្ច ឧបា-
ទិន្នឧបាទានិយោ ឯហោតុ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា

ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ចុប្បន្ន នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ បេ ។

(๗๘๒) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(๗๘๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(๗๘๔) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๘๕) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ

ពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(๗๘๖) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមគាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមគាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

อุปาทินฺนปจฺจยา อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนปจฺจยา อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนปจฺจยา อุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนปจฺจยา อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อุปาทินฺนปจฺจยา อุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อุปาทินฺนปจฺจยา อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนปจฺจยา อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา ฯ

อุปาทินฺนกา ธมฺมา อนุปาทินฺนกานํ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อนุปาทินฺนกานํ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อุปาทินฺนกานํ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อนุปาทินฺนกานญฺจ อุปาทินฺนกานญฺจ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ

อุปาทินฺนกา ธมฺมา อนุปาทินฺนกานญฺจ อุปาทินฺนกานญฺจ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ
อนุปาทินฺนกา ธมฺมา อนุปาทินฺนกานญฺจ อุปาทินฺนกานญฺจ ธมฺมานํ ปจฺจยา เหตุปจฺจยา ฯ

ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុក:

នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមគាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមគាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមគាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧ-បាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនគាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-លេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនគាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

ฉพฺภูมกานิ ปเญฺจกชฺฌานานิ อารุปฺปาธิปฺปายสฺส อารุปฺปานิ ฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ ปเญฺจกชฺฌานานิ ปฏิลาภาย สมาปชฺชนาย วุฏฺฐานาย ปจฺจเวกฺขณาย ฯ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
ទានក្តី នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា
ដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិន
កាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមាន
តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់
យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបា-
ទានផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๗๘๗] ยถาธิมุตฺตาธานิยํ ฉเหตุกํ ฉมฺปิ ปฏิจฺจ ยถาธิมุตฺตาธานิเยน ฉเหตุเกน ฉมฺปิ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณาปฺปจฺจยา ฯ อนุตฺตราธิมุตฺตาธานิยํ ฉเหตุกํ ฉมฺปิ ปฏิจฺจ อนุตฺตราธิมุตฺตาธานิเยน ฉเหตุเกน ฉมฺปิ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณาปฺปจฺจยา ฯ อนุตฺตราธิมุตฺตอนุตฺตาธานิยํ ฉเหตุกํ ฉมฺปิ ปฏิจฺจ อนุตฺตราธิมุตฺตอนุตฺตาธานิเยน ฉเหตุเกน ฉมฺปิ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณาปฺปจฺจยา ฯ

[๗๘๘] เหตุยา ฉ อารมฺมเณ ตีณิ อธิปติยา ปญฺจ อนนฺตเร ตีณิ สมนนฺตเร ตีณิ สหชาเต ฉ อญฺญมญฺเญ ตีณิ นิสฺสเย ฉ อุปนิสฺสเย ตีณิ ปุเรชาเต ตีณิ อาเสวเน ทฺเว กมฺเม ฉ วิปาเก ฉ อาหารเต ฉ ฯ

ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុក:

(๗๘๗) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๗๘๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

[๗๘๙] ទុចារិន្ទុចារានិយំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទុចារិន្ទុចារានិយោ នហេតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ នហេតុប្បច្ចយា ។

[๗๙๐] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ ឆ ។

[๗๙๑] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ឆ ។

[๗๙๒] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ។

យថា អកុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកំ

[๗๙๓] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ

(๗๘๙) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-ប្បច្ច័យ ។

(๗๙๐) កុឝលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុឝលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(๗๙๑) កុឝលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๗๙๒) កុឝលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ កុឝលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុកៈ ។

សង្ខិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ

(๗๙๓) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហេតុ-ធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយោ ។ អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(๗๙๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

(๗๙๕) ឧអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ចាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ វិត្ថារេតព្វា ។

(๗๙๖) សង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ សង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្គិលិដ្ឋអ-សង្គិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិ-កស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៨៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៧៨៥) ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យស្តារផងចុះ ។

(៧៨៦) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[๗๙๗] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន្ត្វេ ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន្ត្វេ ។ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន អច្ចយោ ។

[๗๙๘] សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ហេតុ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន្ត្វេ ។

(๗๙๗) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណបច្ច័យ ។

(๗๙๘) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិបច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិបច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងតាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិបច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិបច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

สงฺกิลิฏฺฐตฺติกหេតុทุกំ

(๗๙๙) สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก หេតុ ธម្មោ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิកสฺส หេតុสฺស ធម្មสฺស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធ ។

(๘๐๐) สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก หេតុ ធម្មោ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิកสฺស หេតុสฺស ធម្មสฺស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก หេតុ ធម្មោ អสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิកสฺស หេតុสฺស ធម្មสฺស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก หេតុ ធម្មោ អสงฺกิลิฏฺฐអสงฺกิเลสิកสฺស หេតុสฺស ធម្មสฺស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิโก หេតុ ធម្មោ អสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิเลสิកสฺស หេតុสฺស ធម្មสฺស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អสงฺกิลิฏฺฐអสงฺกิเลสิโก หេតុ ធម្មោ អสงฺกิลิฏฺฐអสงฺกิเลสิកสฺស หេតុสฺស ធម្មสฺស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

(๘๐๑) หេតុយា តីណិ អារម្មណេ បញ្ច អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ ធ សមនន្តរេ ធ សហជាតេ តីណិ

(๗๙๙) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

(๘๐๐) ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

(๘๐๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓

អញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឯសម្បយុត្តេ តីណិ ឧបឯសម្បយុត្តេ
អដ្ឋ អារម្មណេ តីណិ វិញ្ញាណេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ
អវិគតេ តីណិ ។

(៨០២) ឯហេតុយា អដ្ឋ ឯអារម្មណេ អដ្ឋ ។

(៨០៣) ហេតុប្បច្ចយា ឯអារម្មណេ តីណិ ។

(៨០៤) ឯហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចកវារេបិ អវិសេសតោ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពោ ។

(៨០៥) សញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិកំ ឯហេតុំ ឆម្មំ
បដិច្ច សញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិកោ ឯហេតុ ឯម្មោ ខ-
ប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិកំ ឯហេតុំ
ឆម្មំ បដិច្ច អសញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិកោ ឯហេតុ
ឯម្មោ ខប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយា សញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេ-
សិកំ ឯហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច សញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិ-
កោ ឯហេតុ ឆ អសញ្ញិលិដ្ឋសញ្ញិលេសិកោ
ឯហេតុ ឆ ឯម្មោ ខប្បដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយា ។

កម្មវិញ្ញាណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៨០២) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ។

(៨០៣) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨០៤) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(៨០៥) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសហេតុកធម៌តាំងគួរដល់សេចក្តីសហេតុក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសហេតុកធម៌តាំងគួរដល់សេចក្តីសហេតុក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលមិនសហេតុក តែគួរដល់សេចក្តីសហេតុក អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសហេតុកធម៌តាំងគួរដល់សេចក្តីសហេតុក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ. នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសហេតុកធម៌តាំងគួរដល់សេចក្តីសហេតុកផង នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសហេតុកតែគួរដល់សេចក្តីសហេតុកផង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសហេតុកធម៌តាំងគួរដល់សេចក្តីសហេតុក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ សង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុញ្ច អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុញ្ច អសង្គិលិដ្ឋអសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៨០៦) សង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកំ ធម្មេ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្គិលិដ្ឋសង្គិលេសិកោ ធម្មេ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨០៦) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

អសង្ខ្តិលិដ្ឋអសង្ខ្តិលេសិកំ ឧហោតុ ធម្មំ បដិច្ច
អសង្ខ្តិលិដ្ឋអសង្ខ្តិលេសិកោ ឧហោតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណាប្បច្ចយា ។

(៨០៧) ហោតុយា ឧ អារម្មណោ តីណិ អធិ-
បតយា ឧ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ ស-
ហជាតេ ឧ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ ឧ ឧ-
បនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តី-
ណិ កម្មេ ឧ វិបាកេ បញ្ច អាហារេ ឧ អវិ-
គតេ ឧ ។

(៨០៨) អសង្ខ្តិលិដ្ឋសង្ខ្តិលេសិកំ ឧហោតុ ធម្មំ
បដិច្ច អសង្ខ្តិលិដ្ឋសង្ខ្តិលេសិកោ ឧហោតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧហោតុប្បច្ចយា ។

(៨០៩) ឧហោតុយា ឯកំ ឧអារម្មណោ បញ្ច
ឧអធិបតិយា ឧ ឧបោវិគតេ បញ្ច ។

សហជាតភង្គេបិ សម្បយុត្តភង្គេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៨០៧) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(៨០៨) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨០៩) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

(๘๑๐) សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។

(๘๑๑) សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ សង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មោ អសង្កិលិដ្ឋអសង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๘๑๒) អារម្មណោ ច អធិបតិយា អដ្ឋ

สង្គីឡិឆ្គឹកហេតុទុក:

(๘๑๐) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងគាំងគួរដល់សេចក្តីសៅ-
ហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងគាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌
ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា
ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๒ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងគាំងមិនគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
គាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ។

(๘๑๑) នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងគាំងគួរដល់សេចក្តីសៅ
ហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងគាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
មិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជា
ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๒ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងគាំងមិនគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
គាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๘๑๒) កុសលាកុសលធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ កុសលាកុសលធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓

អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សមាបត្តិយា ឆ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិបាកេ ចត្តារិ អាហារេ ឆ អត្ថិយា តេរស ។

(៨១៣) ឧបេក្ខាយ ឧទ្ធច្ចេ ឆ អាវជ្ជនា ទ្វេ ។

(៨១៤) អាវជ្ជនាយ ឧបេក្ខាយ ឆ ។

(៨១៥) ឧបេក្ខាយ អាវជ្ជនា ឆ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាសម្បយុត្តេ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុកំ

(៨១៦) សវិតក្កេ សវិចារេ ហេតុំ ឆម្ភំ បដិច្ច សវិតក្កេ សវិចារេ ហេតូ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ ប្បច្ចយា ។ អវិតក្កេ វិចារមត្តេ ហេតុំ ឆម្ភំ បដិច្ច អវិតក្កេ វិចារមត្តោ ហេតូ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ

កុដ្ឋនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๗ កុដ្ឋសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๗ កុដ្ឋ
សហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុដ្ឋ
និស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๑๓ កុដ្ឋឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๘ កុដ្ឋ
អាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុដ្ឋកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๗ កុដ្ឋវិបាក-
ប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុដ្ឋអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអវិគតប្បច្ចយ
មានវារៈ ๑๓ ។

[๘๑๓] កុដ្ឋនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑๔ កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ចយ
មានវារៈ ๑๔ ។

[๘๑๔] កុដ្ឋនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๖ ព្រោះអារម្មណប្បច្ចយ ។

[๘๑๕] កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๖ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។

ឯបញ្ហាវារៈ កុដ្ឋកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ

[๘๑๖] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អា-
ស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង

เหตุปฺปจฺจยา ฯ อาวิตกฺกสหคตา ธมฺมา อาวิตกฺกสหคตานญฺเจว อวิตกฺกวิจารมตฺตานญฺจ ธมฺมานํ อาวิตกฺกวิจารมตฺตานญฺเจว อวิตกฺกอวิจารานญฺจ ธมฺมานํ อาวิตกฺกวิจารมตฺตา ธมฺมา

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨១៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៨១៨) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ។

(៨១៩) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨២០) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

อวิตักกอวิจารสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาทิปจฺจ-
ยสฺส ปจฺจยา ฯ อวิตักกวิจารมตฺตา เหตุ ฉนฺนัง สวิ-
ตักกสวิจารสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาทิปจฺจยสฺส
ปจฺจยา อวิตักกวิจารมตฺตา เหตุ ฉนฺนัง อวิตักกอวิ-
จารสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาทิปจฺจยสฺส ปจฺจ-
ยา ฯ อวิตักกอวิจาเร เหตุ ฉนฺนัง อวิตักกอวิจา-
รสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาทิปจฺจยสฺส ปจฺจยา
อวิตักกอวิจาเร เหตุ ฉนฺนัง สวิตักกสวิจารสฺส
เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อารมฺมณาทิปจฺจยสฺส ปจฺจยา ฯ

(๘๒๑) สวิตักกสวิจาเร เหตุ ฉนฺนัง สวิ-
ตักกสวิจารสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจยสฺส
ปจฺจยา ฯ อวิตักกวิจารมตฺตา เหตุ ฉนฺนัง อวิตักก-
วิจารมตฺตสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจยสฺส
ปจฺจยา อวิตักกวิจารมตฺตา เหตุ ฉนฺนัง สวิตักกส-
วิจารสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจยสฺส ปจฺจ-
ยา ฯ อวิตักกอวิจาเร เหตุ ฉนฺนัง อวิตักกอวิจา-
รสฺส เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจยสฺส ปจฺจยา
อวิตักกอวิจาเร เหตุ ฉนฺนัง สวิตักกสวิจารสฺส
เหตุสฺส ฉนฺนสฺส อนนฺตรปจฺจยสฺส ปจฺจยา ฯ

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្ប-
ច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៨២១) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមាន-
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๘๒๒) សវិតក្កសវិចារោ ហេតុ ឆម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ហេតុ ឆម្មោ
អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។ អវិតក្កអវិចារោ ហេតុ
ឆម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๘๒๓) សវិតក្កសវិចារោ ហេតុ ឆម្មោ ស-
វិតក្កសវិចារស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆ ។

(๘๒๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឆ អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហ-
ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ
ឧបនិស្សយេ ឆ អាសេវនេ បញ្ច វិបាកេ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។

(๘๒๕) ន ហេតុយា ឆ ន អារម្មណេ ឆ ។

(๘๒๖) ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណេ តីណិ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុក:

(๘๒๒) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ: ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ: ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មិនមានវិចារ: ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មិនមានវិចារ: ដោយអនន្តរប្ប-ច្ច័យ មានវារ: ๓ ។

(๘๒๓) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ: ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ: ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

(๘๒๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๖ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ๕ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๕ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។

(๘๒๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ។

(๘๒๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๒๗) ឧភោតុប្បន្និយា អារម្មណេ ឧ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចារម្មណេ ฯลฯ วิត្ថារេតព្ពំ ។

(๘๒๘) សវិតក្កសវិចារំ ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច
សវិតក្កសវិចារេ ឧភោតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ฯลฯ សវិតក្កសវិចារំ ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧភោតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ទ្វេ សវិតក្កសវិចារំ ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច
អវិតក្កអវិចារេ ឧភោតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ
ប្បច្ចយោ តីណិ សវិតក្កសវិចារំ ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច
សវិតក្កសវិចារេ ឧភោតុ ច អវិតក្កអវិចារេ
ឧភោតុ ច ឧម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ
សវិតក្កសវិចារំ ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តេ ឧភោតុ ច អវិតក្កអវិចារេ ឧភោតុ ច
ឧម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច សវិតក្កសវិចារំ
ឧភោតុំ ឧម្មុ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារេ ឧភោតុ
ច អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧភោតុ ច ឧម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ

(៨២៧) កុសលារម្មណបច្ចយ្យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុបច្ចយ្យ ។
ឯបញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (វិត្តកត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(៨២៨) នហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ្យ មានវារៈ ១ នហេតុធម្មំ មិនមានវិតក្កៈ-មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ្យ មានវារៈ ២ នហេតុ-ធម្មំ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ្យ មានវារៈ ៣ នហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម្មំ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-បច្ចយ្យ មានវារៈ ៤ នហេតុធម្មំ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម្មំ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-បច្ចយ្យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម្មំ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្មំ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បច្ចយា ឆ សវិតក្កសវិចារំ ឆហេតុំ ឆម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ឆហេតុ ច អវិតក្ក-
វិចារមត្តោ ឆហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ ឆហេតុ ច
ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ អវិតក្កវិ-
ចារមត្តំ ឆហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឆ-
ហេតុ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្ក-
វិចារមត្តំ ឆហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
ឆហេតុ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ អវិ-
តក្កវិចារមត្តំ ឆហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
ឆហេតុ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ អវិ-
តក្កវិចារមត្តំ ឆហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចា-
រោ ឆហេតុ ច អវិតក្កអវិចារោ ឆហេតុ ច ឆម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ចត្តារិ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឆ-
ហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឆហេតុ ច
អវិតក្កអវិចារោ ឆហេតុ ច ឆម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
តុប្បច្ចយា បញ្ច ។ អវិតក្កអវិចារំ ឆហេតុំ ឆម្មំ
បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ឆហេតុ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្កអវិចារំ ឆហេតុំ ឆម្មំ

វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ទ្វេ អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុំ ឯកំ
បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា តីណិ អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុំ ឯកំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ច អវិតក្កអវិចា-
រោ ឯកោ ច ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ចតូរ
អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុំ ឯកំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ ឯកោ ច អវិតក្កអវិចារោ ឯកោ ច ខន្ធោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុំ
ឯកំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ច អវិតក្ក-
វិចារមត្តោ ឯកោ ច ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យោ ឆ អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុំ ឯកំ បដិច្ច សវិ-
តក្កសវិចារោ ឯកោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ-
តុ ច អវិតក្កអវិចារោ ឯកោ ច ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា សត្ត ។ សវិតក្កសវិចារំ ឯកោតុញ្ច
អវិតក្កអវិចារំ ឯកោតុញ្ច ឯកំ បដិច្ច សវិតក្កស-
វិចារោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ

អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

สวิตกฺกสวิจารา ธเมฺมา ตุลฺยา อวิตกฺกอวิจารา ธเมฺม-
ตุลฺยา ธมฺโม ปฏิจฺจ อวิตกฺกวิจารมตฺโต ธเมฺมตุ ธเมฺมา
อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา เทฺว สวิตกฺกสวิจารา ธเมฺม-
ตุลฺยา อวิตกฺกอวิจารา ธเมฺมตุลฺยา ธมฺโม ปฏิจฺจ อวิ-
ตกฺกอวิจารเก ธเมฺมตุ ธเมฺมา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจ-
ยา ตีณิ สวิตกฺกสวิจารา ธเมฺมตุลฺยา อวิตกฺกอวิ-
จารา ธเมฺมตุลฺยา ธมฺโม ปฏิจฺจ สวิตกฺกสวิจารเก ธ-
เมฺมตุ ๓ อวิตกฺกอวิจารเก ธเมฺมตุ ๓ ธเมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
เหตุปฺปจฺจยา จตฺตาริ สวิตกฺกสวิจารา ธเมฺมตุลฺยา
อวิตกฺกอวิจารา ธเมฺมตุลฺยา ธมฺโม ปฏิจฺจ อวิตกฺก-
วิจารมตฺโต ธเมฺมตุ ๓ อวิตกฺกอวิจารเก ธเมฺมตุ ๓
ธเมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ปญฺจ สวิตกฺกส-
วิจารา ธเมฺมตุลฺยา อวิตกฺกอวิจารา ธเมฺมตุลฺยา ธมฺโม
ปฏิจฺจ สวิตกฺกสวิจารเก ธเมฺมตุ ๓ อวิตกฺกวิจาร-
มตฺตา ธเมฺมตุ ๓ ธเมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา

វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ

នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

ឆ សវិតក្កសវិចារំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោ-
តុញ្ច ឆម្ចំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ច អវិ-
តក្កវិចារមត្តោ នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ
ឆម្ចា ខុប្បដ្ឋនិ ហោតុប្បច្ចយា សត្ត ។ អវិតក្ក-
វិចារមត្តំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ឆម្ចំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ នហោតុ ឆម្ចា ខុប្បដ្ឋតិ
ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោតុញ្ច អវិ-
តក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ឆម្ចំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ នហោតុ ឆម្ចា ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បច្ចយា ទ្វេ
អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោតុញ្ច អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច
ឆម្ចំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ឆម្ចា ខុប្បដ្ឋតិ
ហោតុប្បច្ចយា តីណិ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោតុញ្ច អវិ-
តក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ឆម្ចំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច ឆម្ចា ខុប្បដ្ឋនិ
ហោតុប្បច្ចយា ចត្តារិ អវិតក្កវិចារមត្តំ នហោតុញ្ច
អវិតក្កអវិចារំ នហោតុញ្ច ឆម្ចំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
បត្តោ នហោតុ ច អវិតក្កអវិចារោ នហោតុ ច ឆម្ចា

មានវារៈ ๖ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ฯ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង

อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ปญฺจ ฯ สวิตกฺกสวิจารํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺกวิจารมตฺตํ ฌเหตุกฺ ฌมฺ์ ปฏิจฺ สวิตกฺกสวิจาเร ฌเหตุ ฌมฺ์ อุปฺปชฺชติ เหตุ-ปฺปจฺจยา ฯเปฯ สวิตกฺกสวิจารํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺก-วิจารมตฺตํ ฌเหตุกฺ ฌมฺ์ ปฏิจฺ อวิตกฺกอวิจาเร ฌเหตุ ฌมฺ์ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ทฺเว สวิตกฺก-สวิจารํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺกวิจารมตฺตํ ฌเหตุกฺ ฌมฺ์ ปฏิจฺ สวิตกฺกสวิจาเร ฌเหตุ จ อวิตกฺกอวิจาเร ฌเหตุ จ ฌมฺ์ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ สวิตกฺกสวิจารํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺกวิจารมตฺตํ ฌเห-ตุกฺ อวิตกฺกอวิจารํ ฌเหตุกฺ ฌมฺ์ ปฏิจฺ สวิ-តกฺกสวิจาเร ฌเหตุ ฌมฺ์ อุปฺปชฺชติ เหตุ-ปฺปจฺจยา ฯเปฯ สวิตกฺกสวิจารํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺกวิ-จารมตฺตํ ฌเหตุกฺ อวิตกฺกอวิจารํ ฌเหตุกฺ ฌมฺ์ ปฏิจฺ อวิตกฺกอวิจาเร ฌเหตุ ฌมฺ์ อุปฺปชฺชติ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
តែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុ-
ធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
និងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង

เหตุปจฺจยา เทฺว สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธา สหชาตกฺขนฺธานญฺจ
สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธา อสหชาตกฺขนฺธานญฺจ ฯเหตุกฺขนฺธา
ปฏิจฺจ สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ ฯ
(๘๒๙) สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธญฺจ ฯ ปฏิจฺจ
สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ ฯ สหชาตา ฯเหตุกฺขนฺธา อารมฺ-
ณปจฺจยา สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธญฺจ ฯ ปฏิจฺจ
อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ ฯ สหชาตา ฯเหตุกฺขนฺธา อารมฺ-
ณปจฺจยา ตีณิ ฯ อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธญฺจ ฯ
ปฏิจฺจ อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ ฯ สหชาตา ฯเหตุกฺขนฺธา อารมฺ-
ณปจฺจยา ปญฺจ ฯ อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธญฺจ ฯ ปฏิจฺจ
อสหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุ จ ฯ สหชาตา ฯเหตุกฺขนฺธา อารมฺณปจฺจยา
ตีณิ ฯ สหชาตกฺขนฺธา ฯเหตุกฺขนฺธญฺจ ฯ ปฏิจฺจ สหชาตกฺขนฺธา
ฯเหตุ จ ฯ สหชาตา ฯเหตุกฺขนฺธา อารมฺณปจฺจยา ฉ ฯ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๘๒๙) នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ។ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ។

សវិតក្កសវិចារំ ឧហេតុញ្ហ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឧហេ-
តុញ្ហ ឧម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ឧហេតុ ឧម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ឯកំ ។ សវិតក្កសវិចារំ
ឧហេតុញ្ហ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឧហេតុញ្ហ អវិតក្ក-
អវិចារំ ឧហេតុញ្ហ ឧម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
ឧហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ឯកំ ។

(៨៣០) ហេតុយា សត្តត្តីស អារម្មណេ ឯកវីស
អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ ឯកវីស សហជាតេ
សត្តត្តីស អញ្ញមញ្ញ អដ្ឋវីស និស្សយេ សត្តត្តីស
ឧបនិស្សយេ ឯកវីស បុរេជាតេ ឯកាទស អា-
សេវនេ ឯកាទស កម្មេ សត្តត្តីស វិបាកេ អា-
ហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មគ្គេ សត្តត្តីស សម្បយុត្តេ
ឯកវីស វិប្បយុត្តេ សត្តត្តីស អវិគតេ សត្តត្តីស ។

(៨៣១) ឧហេតុយា តេត្តីស ឧអារម្មណេ សត្ត ។

นเหตุธมฺมา ปฺรกปเฑยฺยวิตกฺกะนิฯปฺรกปเฑยฺยวิจาระ อารมฺมณปจฺจเยน ทุวา นเหตุธมฺมา ปฺรกปเฑยฺยวิตกฺกะนิฯปฺรกปเฑยฺยวิจาระฯ ทุวานเหตุธมฺมา มินมานวิตกฺกะมานตฺรึมตาวิจาระฯ ทุวิเกาตาเอวฺ ปฺรเหตุ อารมฺมณปจฺจเยน มานฯ ๑ ฯ นเหตุธมฺมา ปฺรกปเฑยฺยวิตกฺกะนิฯปฺรกปเฑยฺยวิจาระ อารมฺมณปจฺจเยน ทุวานเหตุธมฺมา ปฺรกปเฑยฺยวิตกฺกะนิฯปฺรกปเฑยฺยวิจาระฯ ทุวานเหตุธมฺมา มินมานวิตกฺกะมานตฺรึมตาวิจาระฯ ทุวานเหตุธมฺมา มินมานวิตกฺกะมินมานวิจาระฯ ทุวิเกาตาเอวฺ ปฺรเหตุ อารมฺมณปจฺจเยน มานฯ ๑ ฯ

[๘๓๐] กุสลเหตุปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลอารมฺมณปจฺจเยน มานฯ ๒๑ กุสลอธิปติปจฺจเยน มานฯ ๒๓ กุสลอนนฺตรปจฺจเยน มานฯ ๒๑ กุสลสมนนฺตรปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลอญฺญมญฺญปจฺจเยน มานฯ ๒๘ กุสลนิสฺสยปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลอุปนิสฺสยปจฺจเยน มานฯ ๒๑ กุสลปุเรชาตปจฺจเยน มานฯ ๑๑ กุสลอาเสวนปจฺจเยน มานฯ ๑๑ กุสลกมฺมปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลวิปากปจฺจเยน อาหารปจฺจเยน อินฺทฺริยปจฺจเยน ฌานปจฺจเยน มคฺคปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลสมฺปยุตฺตปจฺจเยน มานฯ ๒๑ กุสลวิปฺปยุตฺตปจฺจเยน มานฯ ๓๗ กุสลอตฺถิปจฺจเยน มานฯ ๓๗ ฯ

[๘๓๑] กุสลนเหตุปจฺจเยน มานฯ ๓๓ กุสลนอารมฺมณปจฺจเยน มานฯ ๗ ฯ

(๘๓๒) ហោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណោ សត្ត ។

(๘๓๓) ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ចុទ្ទស ។

សហាជាតភវេបិ សម្បយុត្តភវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๘๓๔) សវិតក្កសវិចារេ ឧហោតុ ឧម្មោ សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារេ ឧហោតុ ឧម្មោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារេ ឧហោតុ ឧម្មោ អវិ-
តក្កអវិចារស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧហោ-
តុ ឧម្មោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧ-
ហោតុ ឧម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧ-
ហោតុ ឧម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ អវិតក្ក-
អវិចារេ ឧហោតុ ឧម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស ហោ-
តុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កអវិចារេ ឧហោតុ ឧម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស
ឧហោតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(๘๓๒) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๓๓) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๘๓๔) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

អវិតក្កអវិចារកេ ឯហេតុ ឯម្នា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច អវិតក្កអវិចារកេ ឯហេតុ ច ឆម្នា សវិតក្កសវិចារស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច អវិតក្កអវិចារកេ ឯហេតុ ច ឆម្នា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច អវិតក្កអវិចារកេ ឯហេតុ ច ឆម្នា អវិតក្កអវិចារស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ សវិតក្កសវិចារកេ ឯហេតុ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច ឆម្នា សវិតក្កសវិចារស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារកេ ឯហេតុ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច ឆម្នា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារកេ ឯហេតុ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯហេតុ ច ឆម្នា អវិតក្កអវិចារស្ស ឯហេតុស្ស ឆម្នស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុក:

នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មិនមានវិចារ: ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក: មិនមានវិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកប ដោយវិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មាន ត្រឹមតែវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មិនមានវិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិនមាន វិតក្ក:មិនមានវិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មិនមាន វិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ វិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែ វិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយ វិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកប ដោយវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្ក:និងប្រកបដោយវិចារ:ក្តី នហេតុធម៌ មិន មានវិតក្ក:មានត្រឹមតែវិចារ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្ក: មិនមានវិចារ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៤ ។

(๘๓๕) សវិតក្កសវិចារេ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តេ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។ អវិតក្កអវិចារេ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច ។

(๘๓๖) សវិតក្កសវិចារេ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๘๓๗) សវិតក្កសវិចារេ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារស្ស សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๘๓๘) អារម្មណេ ឯកវីសតិ អធិបតិយា តេវីសតិ អនន្តរេ បញ្ចវីសតិ សមនន្តរេ បញ្ចវីសតិ សហជាតេ តីសតិ អញ្ញមញ្ញេ អដ្ឋវីសតិ និស្សយេ តីសតិ ឧបនិស្សយេ បញ្ចវីសតិ បុរេជាតេ បញ្ច

(๘๓๘) នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ នហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិ-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។

(๘๓๖) នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๘๓๗) នហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង៍ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๘๓๘) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๑ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๓ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๕ ក្នុងសមនន្តរប្ប-ច្ច័យ មានវារៈ ๒๕ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๐ ក្នុងអញ្ញ-មញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๘ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๐ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๕ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕

បច្ឆាជាតេ បញ្ច អារម្មណេ ឯកវីសតិ កម្មេ ឯកា-
ទស វិបាកេ ឯកវីសតិ អាហារេ ឯកាទស
អវិគតេ តឹសេ ។

(៨៣៩) ឧហេតុយា បញ្ចត្តឹសេ ឧអារម្មណេ បញ្ច-
ត្តឹសេ ឧអធិបតិយា បញ្ចត្តឹសេ ។

(៨៤០) អារម្មណេបច្ចយា ហេតុយា ឯកវីសេ ។

(៨៤១) ឧហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ឯកវីសេ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

វិតក្កត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

បឋិតិគ្គិកហេតុទុកំ

(៨៤២) បឋិតិសហគតំ ហេតុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច បឋិ-
សហគតោ ហេតុ ឆន្ហេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុបច្ចយា
តីណិ ។ សុខសហគតំ ហេតុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច សុខ-
សហគតោ ហេតុ ឆន្ហេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុបច្ចយា
តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហគតំ ហេតុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច ឧ-
បេក្ខាសហគតោ ហេតុ ឆន្ហេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ឯកំ ។ បឋិតិសហគតំ ហេតុញ្ច សុខស-
ហគតំ ហេតុញ្ច ឆដ្ឋំ បដិច្ច បឋិតិសហគតោ ហេតុ
ឆន្ហេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុបច្ចយា តីណិ ។

បីតិត្តិកហេតុទុកៈ

ក្នុងបច្ចជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๑ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๑ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๐ ។

(๘๓๙) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๕ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๕ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓๕ ។

(๘๔๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๑ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๘๔๑) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិតក្កត្តិកហេតុទុកៈ ។

បីតិត្តិកហេតុទុកៈ

(๘๔๒) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

[๘๔๓] ហោតុយា ទស អារម្មណា ទស អវិ-
គតេ ទស ។

[๘๔๔] ឧអធិបតិយា ទស ឧបនិស្សយេ ទស
ឧបជ្ជាជាតេ ទស ឧអាសេវនេ ទស ឧវិបាកេ
ទស ឧវិប្បយុត្តេ ទស ។

សហជាតញ្ហេបិ សម្បយុត្តញ្ហេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

[๘๔๕] បឹតិសហគតោ ហោតុ ឆម្ហោ បឹតិសហ-
គតស្ស ហោតុស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ សុខសហគតោ ហោតុ ឆម្ហោ សុខសហគ-
តស្ស ហោតុស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ ហោតុ ឆម្ហោ ឧបេក្ខា-
សហគតស្ស ហោតុស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឯកំ ។ បឹតិសហគតោ ហោតុ ច សុខ-
សហគតោ ហោតុ ច ឆម្ហោ បឹតិសហគតស្ស ហោ-
តុស្ស ឆម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[๘๔๖] បឹតិសហគតោ ហោតុ ឆម្ហោ បឹតិសហ-
គតស្ស ហោតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បឹតិសហគតោ ហោតុ ឆម្ហោ សុខសហគតស្ស
ហោតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(๘๔๓) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ។

(๘๔๔) ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๘๔๕) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๘๔๖) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

បីតិសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ ទុវេក្ខាសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ បីតិសហគតស្ស ហេតុស្ស ច សុខសហគតស្ស ហេតុស្ស ច ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ សុខសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ សុខសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ បីតិសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ ទុវេក្ខាសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ ទុវេក្ខាសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ ទុវេក្ខាសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ទុវេក្ខាសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ បីតិសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ទុវេក្ខាសហគតោ ហេតុ ឆម្មោ សុខសហគតស្ស ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ បីតិសហគតោ ហេតុ ច សុខសហគតោ ហេតុ ច ឆម្មោ

ปีติสัมปยุตตหเหตุทุกะ:

เหตุธรรม ประกบด้วยปีติ เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกบด้วยปีติ เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยปีติและสุขก็ดี แก่เหตุธรรม ประกบด้วยสุขก็ดี ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย มีนัยดังนี้: ๔ ฯ เหตุธรรม ประกบด้วยสุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยสุข ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกบด้วยสุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยปีติ ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกบด้วยสุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย มีนัยดังนี้: ๔ ฯ เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยปีติ ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกบด้วยอุเบกขา เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกบด้วยสุข ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย มีนัยดังนี้: ๔ ฯ เหตุธรรม ประกบด้วยปีติก็ดี เหตุธรรม ประกบด้วยสุขก็ดี

បីតិសហគតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ឆន្ទាទិ ។

(๘๔๗) បីតិសហគតោ ហេតុ ធម្មោ បីតិ-
សហគតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๘๔๘) ហេតុយា ទស អារម្មណេ សោឡស
អធិបតិយា សោឡស អនន្តរេ សោឡស សម-
ឥន្តរេ សោឡស សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញេ ទស
និស្សយេ ទស ឧបនិស្សយេ សោឡស វិប្បយុត្តេ
ទស អត្ថិយេ ទស ។

(๘๔๙) ឥហេតុយា សោឡស ឯអារម្មណេ
សោឡស ។

(๘๕๐) ហេតុបច្ចយា ឯអារម្មណេ ទស ។

(๘๕๑) ឥហេតុបច្ចយា អារម្មណេ សោឡស ។
យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចាវារម្បិ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๘๕๒) បីតិសហគតំ ឥហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិ-
សហគតោ ឥហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា

ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៤ ។

(๘๘๗) ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๘๘๘) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

(๘๘๙) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ។

(๘๙๐) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๙๑) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (បីតិត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(๘๙๒) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបតើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

ปีติสหคตํ ญาเณน ฌาเนน ปฐมชฺฌานิกสฺส สุขสหคตสฺส ญาณสฺส อนนฺตรา อาวชฺชนา อุปฺปชฺชติ โคตฺรภุปจฺจยา ปีติสหคตา ญาณสมฺปยุตฺตา ปีติสหคตสฺส ปฐมชฺฌานสฺส ปจฺจเวกฺขณ

បីតិត្តិកហេតុទុក:

នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី អាស្រ័យ នូវនហេ-
តុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๕๓) បីតិសហគតំ ឧបេក្ខាសហគតំ ឧបេក្ខាសហគតេ ឧបេក្ខាសហគតានំ ខន្ធានំ ឧប្បជ្ជមានានំ ឧប្បាទក្ខណេ ឧប្បាទក្ខណប្បត្តានំ ខន្ធ

(๘๕๓) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๘๕๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ។

(๘๕๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑๐ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๘๕๖) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ច សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ច សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ

ปีติสัมปยุตตกเหตุทุกะ:

เหตุธรรม ประกอบด้วยปีติ เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกอบด้วย
อุเบกขา โดยอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกอบด้วยปีติ เป็นปัจจัย
แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยปีติและ แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยสุขและ
โดยอารัมมณปัจจัย ฯ เหตุธรรม ประกอบด้วยสุข เป็นปัจจัย
แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยสุข โดยอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม
ประกอบด้วยสุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยปีติ โดยอา-
รัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกอบด้วยสุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม
ประกอบด้วยอุเบกขา โดยอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกอบด้วย
สุข เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยปีติและ แก่เหตุธรรม ประกอบ
โดยสุขและ โดยอารัมมณปัจจัย ฯ เหตุธรรม ประกอบด้วยอุ-
เบกขา เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกอบด้วยอุเบกขา โดยอารัมมณปัจ-
จัย เหตุธรรม ประกอบด้วยอุเบกขา เป็นปัจจัย แก่เหตุธรรม ประกอบ
โดยปีติ โดยอารัมมณปัจจัย เหตุธรรม ประกอบด้วยอุเบกขา

សុខសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហគតោ ឧបេក្ខា ធម្មោ
បីតិសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ច សុខសហគតស្ស
ឧបេក្ខាសុខ្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បីតិសហគតោ ឧបេក្ខា ច សុខសហគតោ ឧបេក្ខា
ច ធម្មា បីតិសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស អា-
រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចតុព្វិធេ ។

(៨៦៧) បីតិសហគតោ ឧបេក្ខា ធម្មោ បីតិស-
ហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចតុព្វិធេ ។ សុខសហគតោ ឧបេក្ខា ធម្មោ
សុខសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ចតុព្វិធេ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ
ឧបេក្ខា ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចតុព្វិធេ ។ បីតិ-
សហគតោ ឧបេក្ខា ច សុខសហគតោ ឧបេក្ខា
ច ធម្មា បីតិសហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចតុព្វិធេ ។

(៨៦៨) បីតិសហគតោ ឧបេក្ខា ធម្មោ បីតិ-
សហគតស្ស ឧបេក្ខាសុខ្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។

ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

(៨៩៧) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

(៨៩៨) នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។បេ។

[๘๕๙] . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ បីតិសហគតោ ធម្មោ ច សុខសហគតោ ធម្មោ ច ធម្មា បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។

[๘๖๐] អារម្មណោ សោឡស អធិបតិយោ សោឡស អនន្តរេ សោឡស សមនន្តរេ សោឡស សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញេ ទស និស្សយេ ទស ឧបនិស្សយេ សោឡស អាសេវនេ ទស អាហារេ ទស អត្ថិតេ ទស ។

[๘๖๑] ធម្មោ សោឡស ធម្មារម្មណោ សោឡស ធម្មាធិបតិយោ សោឡស ។

[๘๖๒] អារម្មណប្បច្ចយោ ធម្មោ សោឡស ។

[๘๖๓] ធម្មប្បច្ចយោ អារម្មណោ សោឡស ។

(๘๕๙) ... ជាបច្ចុយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๔ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ចុយ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๔ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ចុយ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๔ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ចុយ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๔ ។

(๘๖๐) កុឝលាអារម្មណប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๖ កុឝលាអធិបតិប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๖ កុឝលាអនន្តរប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๖ កុឝលាសមនន្តរប្បច្ចុយ មានវារៈ๑๖ កុឝលាសហជាតប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ កុឝលាអញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ កុឝលានិស្សយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ កុឝលាឧបនិស្សយប្បច្ចុយ មានវារ. ๑๖ កុឝលាអាសេវនប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ កុឝលាអាហារប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ កុឝលាឥន្ទ្រិយប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๐ ។

(๘๖๑) កុឝលានហេតុប្បច្ចុយ មានវារៈ๑๖ កុឝលានអារម្មណប្បច្ចុយ មានវារៈ ๑๖ កុឝលានអធិបតិប្បច្ចុយ មានវារៈ๑๖ ។

(๘๖๒) កុឝលានហេតុប្បច្ចុយ មានវារៈ๑๖ ព្រោះអារម្មណប្បច្ចុយ ។

(๘๖๓) កុឝលាអារម្មណប្បច្ចុយ មានវារៈ๑๖ ព្រោះនហេតុប្បច្ចុយ។

យថា អនុសយេន្តិ តេ បញ្ហាវារេ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

បីតិត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុស្សទ្ធត្តិកហេតុទុកំ

(๘๖๔) ធម្មាយតនំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មាយតនំ ហោតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ ហោតុ-ប្បច្ចយា ។ ការាយ បហាតនំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ការាយ បហាតនំ ហោតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ ហោតុ-ប្បច្ចយា ។ ធម្មាធម្មាយតនំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មាធម្មាយតនំ ហោតុ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ ហោតុប្បច្ចយា ។

(๘๖๕) ហោតុយា តីណិ សព្ពត្ថ តីណិ វិបាកេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។

(๘๖๖) ធម្មាធិបតិយា តីណិ ធម្មុបេក្ខាតេ តីណិ ធម្មាវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សមាបត្តាតាវេបិ សម្បយុត្តាតាវេបិ វិត្ថារេតព្ពា ។

(๘๖๗) ធម្មាយតនំ ហោតុំ ធម្មោ ធម្មាយតនំ ចក្ខុស្ស ហោតុ ចក្ខុស្ស ចក្ខុស្ស ហោ-តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

បញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (បីតត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បីតត្តិកហេតុទុកៈ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ

(៨៦៤) ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨៦៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៨៦៦) ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

(៨៦៧) ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ

(๘๖๘) ទស្សនេនបហាតព្ពោ ហេតុ ទស្សនេនបហាតព្ពសស្ស ហេតុសស្ស ធម្មសស្ស អារម្ម-ណាយ្យុយេន បច្ចយោ ។

(๘๖๙) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ អដ្ឋ អធិ-បតិយា ឯ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហ-ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អាសេវនេ តីណិ កិកាកេ ឆក្កំ ឥន្ទ្រិយេ ឆក្កំ ឈានេ ឆក្កំ អវិកតេ តីណិ ។

(๘๗๐) ឯហេតុយា អដ្ឋ ឯអារម្មណេ អដ្ឋ ។

(๘๗๑) ហេតុប្បច្ចយា ឯអារម្មណេ តីណិ ។

(๘๗๒) ឯហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ អដ្ឋ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๘๗๓) ទស្សនេនបហាតព្ពំ ឯហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្ពោ ឯហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-តុប្បច្ចយា ទស្សនេនបហាតព្ពំ ឯហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវទស្សនេនេន ភាវនាយ បហាតព្ពោ ឯហេតុ ធម្មោ

ទស្សនត្តិកហេតុទុក:

[๘๖๘] ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๘๖๙] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

[๘๗๐] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ។

[๘๗๑] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๘๗๒] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[๘๗๓] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧស្សន្នេនបហាតព្ពំ នហេតុំ
ឆម្មំ បដិច្ច ឧស្សន្នេនបហាតព្ពោ នហេតុ ច នេវ-
ឧស្សន្នេនឧភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ច ឆម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ភារម្មណយបហាតព្ពំ នហេតុំ
ឆម្មំ បដិច្ច ភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ឆម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ភារម្មណយបហាតព្ពំ នហេតុំ ឆម្មំ
បដិច្ច នេវឧស្សន្នេនឧភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ
ឆម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ភារម្មណយបហាតព្ពំ
នហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច ភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ច
នេវឧស្សន្នេនឧភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ច ឆម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ នេវឧស្សន្នេនឧភារ-
ម្មណយបហាតព្ពំ នហេតុំ ឆម្មំ បដិច្ច នេវឧស្សន្នេន-
ឧភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ឆម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា ។ ឧស្សន្នេនបហាតព្ពំ នហេតុញ្ច នេវ-
ឧស្សន្នេនឧភារម្មណយបហាតព្ពំ នហេតុញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច
នេវឧស្សន្នេនឧភារម្មណយបហាតព្ពោ នហេតុ ឆម្មា

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន:ក្តី នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនាក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ក្តី នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលៈដោយទស្សន: មិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន:ផង នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនាផង

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ភាវនាយ បហាតព្ពំ ន-
តុញ្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពំ ន-
ឆដ្ឋំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពេ
ន-

(៨៧៤) ទស្សនេន បហាតព្ពំ ន-
ទស្សនេន បហាតព្ពេ ន-
ណលប្បច្ចយោ ។ ភាវនាយ បហាតព្ពំ ន-
ភាវនាយ បហាតព្ពេ ន-
ណលប្បច្ចយោ ។ នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពំ
ន-
តព្ពេ ន-

(៨៧៥) ហេតុយា ន អារម្មណេ តីណិ អធិ-
បតិយា ន អវិគតេ ន ។

(៨៧៦) នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពំ ន-
ហេតុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តព្ពេ ន-

(៨៧៧) ទស្សនេន បហាតព្ពំ ន-
នេវទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពេ ន-

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យបេ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនាផង នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๗๔) នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๘๗๕) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๘๗๖) នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๗๗) នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ

ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ការជាយ បហាតព្ពំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។ នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ឧសញ្ញានេឧ បហាតព្ពំ ឧហេតុញ្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពំ ឧហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ការជាយ បហាតព្ពំ ឧហេតុញ្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពំ ឧហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវឧសញ្ញានេឧ ការជាយ បហាតព្ពា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។

(៨៧៨) ឧហេតុយា ឯកំ ឧអារម្មណេ បញ្ច ឧអធិបតិយា ឧវ ដោវិតតេ បញ្ច ។

(៨៧៩) ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ បញ្ច ។

(៨៨០) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនាផង នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៨៧៨) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ។

(៨៧៩) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨៨០) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

สหชาตภาเวปิ ปจฺจยภาเวปิ นิสฺสย-
ภาเวปิ สมฺปยุตฺตภาเวปิ
ปฏิจฺจวารสทิสา วิตฺถาเรตพฺพา ฯ

(๘๘๑) ทสฺสเนน ปหาตพฺเพ ธเมฺม ทสฺสเนน ปหาตพฺพสฺส ธเมฺมสฺส อาวชฺชนาปจฺจเยน ปจฺจโย ทสฺสเนน ปหาตพฺเพ ธเมฺม ทสฺสเนน ปหาตพฺพสฺส ธเมฺมสฺส ภวงฺคาวชฺชนาปจฺจเยน ปจฺจโย ทฺเว ฯ ภวงฺคาวชฺชนา ปหาตพฺเพ ธเมฺม ภวงฺคาวชฺชนา ปหาตพฺพสฺส ธเมฺมสฺส อาวชฺชนาปจฺจเยน ปจฺจโย เอกมูลเก ฯ ทสฺสเนน ปหาตพฺเพ ธเมฺม ทสฺสเนน ปหาตพฺพสฺส ธเมฺมสฺส อาวชฺชนาปจฺจเยน ปจฺจโย เอกมูลเก ฯ

(๘๘๒) อารมฺมณา อฏฺฐ อธิปติยา ทส อาเสวเน เตรส ฯ

(๘๘๓) ทสฺสเนน ปหาตพฺเพ ธเมฺม ทสฺสเนน ปหาตพฺพสฺส ธเมฺมสฺส ปุเรชาเต ทส ฯ

(๘๘๔) อารมฺมณาปจฺจเยน ปจฺจโย อฏฺฐ ฯ

ទស្សនត្តិកហេតុទុក:

សហជាតវារ:ក្តី បច្ចយវារ:ក្តី និស្សយវារ:ក្តី សំសដ្ឋវារ:ក្តី

សម្បយុត្តវារ:ក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបដិច្ចវារ:ដែរ ។

(๘๘๑) នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន: ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន: ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ន-ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សន: ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សន:មិនត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ។

(๘๘๒) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១៣ ។

(๘๘๓) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:១៤ ។

(๘๘๔) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๘๘๕] ឆហេតូហិ ឆារម្មណា អដ្ឋ ។
យេថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិកហេតុទុកំ

[๘๘๖] ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកំ ហេតុំ ឆម្ចំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្ពហេតុកោ ហេតុ ឆន្នេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកំ ហេតុំ ឆម្ចំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកោ ហេតុ ឆន្នេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវទស្សនេនន ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកំ ហេតុំ ឆម្ចំ បដិច្ច នេវទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតព្ពហេតុកោ ហេតុ ឆន្នេ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[๘๘๗] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អតីតេ តីណិ ។

[๘๘๘] ឆអធិបតិយា តីណិ ឆបុរេជាតេ តីណិ ឆវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

សហជាតភវេបិ សម្បយុត្តភវេបិ
បដិច្ចភវ សទិសា វិត្ថារេតព្ពា ។

[๘๘๕] កតិអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ ๘ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយា ។
បញ្ហាវារៈ កុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

[๘๘๖] ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។ ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។ ហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ។

[๘๘๗] កុំឲ្យហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ កុំឲ្យអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ កុំឲ្យអនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ ។

[๘๘๘] កុំឲ្យសមនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ កុំឲ្យសហជាតប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ កុំឲ្យអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ កុំឲ្យនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ๓ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๘๘๙) ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุ เกา เหตุ ฉหิ เหตูหิ ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกสฺส เหตุสฺส ฉนฺนมฺปิ เหตูนมฺปิ ปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๘๙๐) เหตุยา ตีณิ อารมฺมเณ อฏฺ อธิปติยา ฉ อวิคเต ตีณิ ฯ

(๘๙๑) ฉเหตุยา อฏฺ ฉอารมฺมเณ อฏฺ ฯ

(๘๙๒) เหตุปฺปจฺจยา ฉอารมฺมเณ ตีณิ ฯ

(๘๙๓) ฉเหตุปฺปจฺจยา อารมฺมเณ อฏฺ ฯ

ยถา กุสลตฺติเก ปญฺจารมฺมฺปิ ฯเปฯ วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ

(๘๙๔) ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ฉเหตู ฉหิ เหตูหิ สมฺปยุตฺโต ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุ เกา ฉเหตู ฉนฺนมฺปิ เหตูนมฺปิ ขปฺปฏิโต เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ ภาวนาย-ปหาตพฺพเหตุกา ฉเหตู ฉหิ เหตูหิ สมฺปยุตฺโต ภาวนาย-ปหาตพฺพเหตุ เกา ฉเหตู ฉนฺนมฺปิ เหตูนมฺปิ ขปฺปฏิโต เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ ฯ เนวทสฺสเนนนภาวนาย-ปหาตพฺพเหตุกา ฉเหตู ฉหิ เหตูหิ สมฺปยุตฺโต เนวทสฺสเนน-นภาวนาย ปหาตพฺพเหตุ เกา ฉเหตู ฉนฺนมฺปิ เหตูนมฺปิ ขปฺป-ฏิโต เหตุปฺปจฺจยา ตีณิ(๑) ฯ

๑ ม. อยํ ปาโฐ นตฺถิ ฯ

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

(๘๘๙) ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๙๐) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๘๙๑) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ។

(๘๙๒) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๙๓) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-
ហេតុកត្តិហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

(๘๙๔) នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๘๙๕) เหตุยา ๓ อารมฺมณา ตีณิ อวิคเต ๓ ฯ

(๘๙๖) เนวทสฺสเนน นหานาย ปหาตพฺพเหตุกา นเหตุ นหานาย ปหาตพฺพเหตุกา นเหตุ นหานาย ปหาตพฺพเหตุเกหิ นเหตุ นหานาย ปหาตพฺพเหตุยา ฯ

(๘๙๗) นเหตุยา ฉกฺกํ นอารมฺมณา ปญฺจ นวิคเต ปญฺจ ฯ

(๘๙๘) เหตุปจฺจยา นอารมฺมณา ปญฺจ ฯ

(๘๙๙) นเหตุปจฺจยา อารมฺมณา ฉกฺกํ ฯ

สหชาตวิเธน สมฺปยุตฺตวิเธน
ปฏิจฺจวารสทิสา ฯ

(๙๐๐) นทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา นเหตุ นหานาย ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกสฺส นเหตุสฺส ทิฏฺฐสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจยา ทฺเว ฯ นหานาย ปหาตพฺพเหตุกา นเหตุ นหานาย ปหาตพฺพเหตุกสฺส นเหตุสฺส ทิฏฺฐสฺส

[๘๙๕] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។

[๘๙๖] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។

[๘๙๗] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។ ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ។

[๘๙๘] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ។

[๘๙๙] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិត គប្បីដឹង)

ដូចបច្ចនីយវារៈដែរ។

[๙๐๐] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន២វារៈ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយភាវនា

អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នវ ឧស្សនេន-
ឧភាវដាយ បហាតព្វហេតុកោ ឧហេតុ ឧម្មូ ឧវេ-
ឧស្សនេន ឧ ភាវដាយ បហាតព្វហេតុកស្ស ឧហេ-
តុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៩០១) អារម្មណោ អដ្ឋ អធិបតិយា ឧស អវិ-
គតេ តេរស ។

(៩០២) ឧហេតុយា ចុទ្ទស ឧអារម្មណោ ចុទ្ទស ។

(៩០៣) អារម្មណាបច្ចយោ ឧហេតុយា អដ្ឋ ។

(៩០៤) ឧហេតុបច្ចយោ អារម្មណោ អដ្ឋ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អាបយគាមិត្តិកហេតុទុកំ

(៩០៥) អាចយគាមី ហេតុំ ឧម្មំ បដិច្ច អាច-
យគាមី ហេតុ ឧម្មោ ខុប្បដ្ឋិតិ ហេតុបច្ចយោ ។

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នៈហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[๙๐๑] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[๙๐๒] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ។

[๙๐๓] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๙๐๔] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-ហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ ។

អាបយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ

[๙๐๕] ហេតុធម៌ ដល់នូវភាវសន្ទុំកព្ភនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ដល់នូវភាវសន្ទុំកព្ភនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អបច្ចយោ ហោតុ ឆន្នំ បដិច្ច អបច្ចយោ ហោតុ ឆន្នំ ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បច្ចយោ ។ នេវបច្ចយោ នាបច្ចយោ-បច្ចយោ ហោតុ ឆន្នំ បដិច្ច នេវបច្ចយោ នាបច្ចយោបច្ច-យោ ហោតុ ឆន្នំ ខុប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បច្ចយោ ។

(៩០៦) ហោតុយោ តីណិ អារម្មណោ តីណិ អធិបតិយោ តីណិ សព្វត្ថ តីណិ ។

(៩០៧) ឧអធិបតិយោ តីណិ ឧអាសេវនេ ទ្វេ ឧវិបាកេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(៩០៨) ហោតុប្បច្ចយោ ឧអធិបតិយា តីណិ ។

(៩០៩) ឧអធិបតិប្បច្ចយោ ហោតុយោ តីណិ ។

សមាសតភង្គវារោបិ ។ បេ ។ សម្បយុត្តភង្គវារោបិ

បដិច្ចវារសទិសោ ។

(៩១០) អាបច្ចយោ ហោតុ ឆន្នំ អាបច្ចយោ-ហិស្ស ហោតុស្ស ឆន្នស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៩០៦) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង សុទ្ធតែមានវារៈ៣ ។

(៩០៧) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

(៩០៨) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៩០៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិត គប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

(៩១០) ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អបជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ អបជយគាមិសច្ច ហេ-
តុសច្ច ឆម្មសច្ច ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេក-
ជយគាមិនាបជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ នេកជយគា-
មិនាបជយគាមិសច្ច ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(៨១១) អាជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ អាជយគា
មិសច្ច ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ នេកជយគាមិនាបជយគា-
មិសច្ច ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អបជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ អាជយគាមិសច្ច
ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អបជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ នេកជយគាមិនាបជយ-
គាមិសច្ច ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នេកជយគាមិនាបជយគាមី ហេតុ ឆម្មោ
នេកជយគាមិនាបជយគាមិសច្ច ហេតុសច្ច ឆម្មសច្ច
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេកជយគាមិនាបជ-
យគាមី ហេតុ ឆម្មោ អាជយគាមិសច្ច ហេតុសច្ច
ឆម្មសច្ច អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๔๑๑) ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទើរ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๙๑๒) អាចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ អាចយគា-
មិស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អប-
ចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ អបចយគាមិស្ស ហោតុស្ស
ឆន្ទស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា-
ធិបតិ អចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ អាចយគា-
មិស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ នេវាចយគាមិនាបចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ
នេវាចយគាមិនាបចយគាមិស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវាចយគាមិនាបចយ-
គាមី ហោតុ ឆន្ទោ អាចយគាមិស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๙๑๓) អាចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ អាចយគា-
មិស្ស ហោតុស្ស ឆន្ទស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាចយគាមី ហោតុ ឆន្ទោ អាចយគាមិស្ស ហោតុស្ស
ឆន្ទស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចយគាមី ហោ-
តុ ឆន្ទោ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិស្ស ហោតុស្ស
ឆន្ទស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អបចយគាមី

(๔๑๒) ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់សហជាតាធិបតិ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๔๑๓) ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌

ហេតុ ឆន្ទោ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវា-
ចយគាមិនាបចយគាមី ហេតុ ឆន្ទោ នេវាចយគាមិ-
នាបចយគាមិស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(៩១៤) ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ ឆ អធិបតិយា
ឆ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ តីណិ
អញ្ញមញ្ញ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ
អាសេវនេ តីណិ វិបាកេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។

(៩១៥) ឆហេតុយា អដ្ឋ ឆអារម្មណោ អដ្ឋ ។

(៩១៦) ហេតុប្បច្ចយា ឆអារម្មណោ តីណិ ។

(៩១៧) ឆហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឆ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๙๑๔) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๙๑๕) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ។

(๙๑๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๑๗) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[๙๑๘] អាចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច អា-
ចយគាមី ឧបោសុ ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា
អាចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច នេវាចយគាមិនា-
បចយគាមិ ឧបោសុ ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា
អាចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច អាចយគាមិ ឧ-
បោសុ ច នេវាចយគាមិនាបចយគាមិ ឧបោសុ ច
ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា ។ អបចយគាមិ ឧ-
បោសុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច អបចយគាមិ ឧបោសុ ឆដ្ឋោ
ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា អបចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ
បដិច្ច នេវាចយគាមិនាបចយគាមិ ឧបោសុ ឆដ្ឋោ
ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា អបចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ
បដិច្ច អបចយគាមិ ឧបោសុ ច នេវាចយគាមិនាបច-
យគាមិ ឧបោសុ ច ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ បោសុប្បច្ចយា ។
នេវាចយគាមិនាបចយគាមិ ឧបោសុំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច

(๙๑๘ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង អាស្រ័យ នូវ
ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ទើបកើតទ្បើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
ការសន្សំកុសលទ្បើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសល
ទ្បើង ទើបកើតទ្បើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំ
កុសលទ្បើងក្តី នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជា
មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការ
សន្សំកុសលទ្បើង ទើបកើតទ្បើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិន
ដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ
កុសលទ្បើង ទើបកើតទ្បើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់
នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង អា-
ស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង ទើបកើតទ្បើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងក្តី នហេ-
តុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
សន្សំកុសលទ្បើងក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង
ទើបកើតទ្បើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ
សន្សំកុសលទ្បើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលទ្បើង អាស្រ័យ

ឯកចរយគាយ ឯកចរគាយ ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេ-
តុប្បច្ចយោ ។ អាចរយគាយ ឯហេតុញ្ច ឯកចរយគាយញ្ច
បចរយគាយ ឯហេតុញ្ច ឯកំ បដិច្ច ឯកចរយគាយញ្ច-
បចរយគាយ ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។
អបចរយគាយ ឯហេតុញ្ច ឯកចរយគាយញ្ចអចរយគាយ
ឯហេតុញ្ច ឯកំ បដិច្ច ឯកចរយគាយញ្ចអបចរយគាយ
ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(៩១៩) អាចរយគាយ ឯហេតុំ ឯកំ បដិច្ច អា-
ចរយគាយ ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ អារម្មណប្បច្ច-
យោ ។ អបចរយគាយ ឯហេតុំ ឯកំ បដិច្ច អបច-
យគាយ ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ អារម្មណប្បច្ចយោ ។
ឯកចរយគាយញ្ចអចរយគាយ ឯហេតុំ ឯកំ បដិច្ច ឯ-
កចរយគាយញ្ចអបចរយគាយ ឯហេតុ ឯកង្គោ ទុប្បដ្ឋតិ
អារម្មណប្បច្ចយោ ។

อาจยกขึ้นสู่ภูมิ

នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អារម្មណ៍ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អារម្មណ៍ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[๙๑๙] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អារម្មណ៍ នូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អារម្មណ៍ នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អារម្មណ៍ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๙๒๐) ខោតុយា ឯ អារម្មណា តីណិ អធិ បតិយា ឯ អវិគតេ ឯ ។

(๙๒๑) ឯកជ្ឈយតាមិ ជាបជ្ឈយតាមិ ឧខោតុំ ឆម្ភំ បដិច្ច ឯកជ្ឈយតាមិ ជាបជ្ឈយតាមិ ឧខោតុ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ឧខោតុប្បច្ចយា ។

(๙๒๒) អាជ្ឈយតាមិ ឧខោតុំ ឆម្ភំ បដិច្ច ឯ-កជ្ឈយតាមិ ជាបជ្ឈយតាមិ ឧខោតុ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណាប្បច្ចយា ។

(๙๒๓) ឧខោតុយា ឯកំ ឧអារម្មណា បញ្ច ឧអធិបតិយា ឆ ឧនោវិគតេ បញ្ច ។

(๙๒๔) ខោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណា បញ្ច ។

(๙๒๕) ឧខោតុប្បច្ចយា អារម្មណា ឯកំ ។

សហជាតវារោ សម្បយុត្តវារោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

(๙๒๖) អាជ្ឈយតាមិ ឧខោតុ ឆម្ភោ អាជ្ឈយ-តាមិស្ស ឧខោតុស្ស ឆម្ភស្ស អារម្មណាប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អាជ្ឈយតាមិ ឧខោតុ ឆម្ភោ ឯក-ជ្ឈយតាមិនាជ្ឈយតាមិស្ស ឧខោតុស្ស ឆម្ភស្ស

[๙๒๑] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ។

[๙๒๒] នហេតុធម្ម មិនមែនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម មិនមែនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[๙๒๓] នហេតុធម្ម មិនមែនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង អាស្រ័យ នូវនហេតុធម្ម ដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[๙๒๔] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๖ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ។

[๙๒๕] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[๙๒๖] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិតគប្បីដឹង) ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[๙๒๗] នហេតុធម្ម ដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង ជាបច្ច័យ ដែនហេតុធម្ម ដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម្ម ដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្ម មិនមែនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកម្មពួនឡើង

អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាចយគាមី ន-
ហេតុ ន‌ម្នោ អាចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អបចយគាមី ន‌ហេតុ
ន‌ម្នោ នេក‌ខម្មគាមិន‌ាបចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស
ន‌ម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេក‌ខម្ម-
គាមិន‌ាបចយគាមី ន‌ហេតុ ន‌ម្នោ នេក‌ខម្មគាមិន‌ា-
បចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ នេក‌ខម្មគាមិន‌ាបចយគាមី ន‌ហេតុ
ន‌ម្នោ អាចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស អារម្ម-
ណាបច្ចយេន បច្ចយោ នេក‌ខម្មគាមិន‌ាបចយគាមី
ន‌ហេតុ ន‌ម្នោ អបចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៩២៧) អាចយគាមី ន‌ហេតុ ន‌ម្នោ អាចយ-
គាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស អនន្តរបច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ អបចយគាមី ន‌ហេតុ ន‌ម្នោ
អបចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស អនន្តរប‌ច្ច-
យេន បច្ចយោ អបចយគាមី ន‌ហេតុ ន‌ម្នោ
នេក‌ខម្មគាមិន‌ាបចយគាមិស្ស ន‌ហេតុស្ស ន‌ម្មស្ស

អាជយគាមិត្តិកហេតុទុក:

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអារម្មណ.ប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃន.ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๔๒๗) នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ន.ហ.តុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកពូនឡើង

អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារិ ។ នេវាភយគាមិ-
ភាវបច្ចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ នេវាភយគាមិភាវប-
ច្ចយគាមិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

(៩២៨) អាចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ អាចយ-
គាមិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ចយេន
បច្ចយោ អាចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ អបចយគា-
មិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ច-
យោ អាចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ នេវាភយគាមិភា
បចយគាមិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អបចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ
នេវាភយគាមិភាបចយគាមិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស
អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវាភយគាមិភាបច-
យគាមី នហេតុ ឆម្នោ នេវាភយគាមិភាបចយគា-
មិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ច-
យោ នេវាភយគាមិភាបចយគាមី នហេតុ ឆម្នោ
អាចយគាមិស្ស នហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៩២៨) នហេតុធម្មំ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្មំ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម្មំ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្មំ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម្មំ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុ-ធម្មំ មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម្មំ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេ-តុធម្មំ ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๙๒๙) អាចយគាមី ឧហេតុ ឧម្មា អាចយគា-
មិស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(๙๓๐) អារម្មណោ សត្ត អធិបតិយា ឧស អ-
ឧទ្ធរេ ឧ សមនន្តរេ ឧ សហជាតេ ឧវ អញ្ញមញ្ញេ
តីណិ និស្សយេ តោរស ឧបនិស្សយេ ឧវ អវិគតេ
តោរស ។

(๙๓๑) ឧហេតុយា បណ្ណារស ឧអារម្មណោ
បណ្ណារស ។

(๙๓๒) អារម្មណាប្បច្ចយា ឧហេតុយា សត្ត ។

(๙๓๓) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ

(๙๓๔) សេក្ខំ ហេតុំ ឧម្មំ បដិច្ច សេក្ខោ
ហេតុ ឧម្មោ ឧបប្បន្នតំ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសេក្ខំ
ហេតុំ ឧម្មំ បដិច្ច អសេក្ខោ ហេតុ ឧម្មោ

សេក្ខត្តិកហេតុទុក:

[๔๒๙] នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកម្មនឡើង ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។

[๔๓๐] ក្នុងអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងអធិបតិបច្ច័យ មានវារៈ ๑๐ ក្នុងអនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងសមនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងសហជាតបច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ក្នុងឧបនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអាសេវនបច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ។

[๔๓๑] ក្នុងនហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ๑๕ ក្នុងនអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ๑๕ ។

[๔๓๒] ក្នុងនហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ๗ ព្រោះអារម្មណបច្ច័យ ។

[๔๓๓] ក្នុងអារម្មណបច្ច័យ មានវារៈ ๗ ព្រោះនហេតុបច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (អាចយគាមិត្តិកហេតុទុក:)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អាចយគាមិត្តិកហេតុទុក: ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុក:

[๔๓๔] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ នេវសេក្ខាជាសេក្ខំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេក្ខាជាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(๙๓๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

(๙๓๖) ឧអធិបតិយា តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧវិបាកេ ទ្វេ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(๙๓๗) ហេតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិយា តីណិ ។

(๙๓๘) ឧអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

សហជាតវារេបិ សម្បយុត្តវារេបិ វិត្ថារេតព្វា ។

(๙๓๙) សេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខា-ណាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ នេវសេក្ខាណាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨៣៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៨៣៦) ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(៨៣៧) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៨៣៨) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(៨៣៩) ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๘๐) សេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ នេវសេក្ខោនា-
សេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ នេវសេក្ខោនា-
សេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ
នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๙๘๑) សេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ
ហេតុ ធម្មោ នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ
ហេតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិ-
បតិបច្ចយេន បច្ចយោ អសេក្ខោ ហេតុ ធម្មោ
នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិ-
បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ ហេតុ
ធម្មោ នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុក:

(๙๔๐) ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๙๔๑) ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[๙๒๒] សេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ សេក្ខស្ស ហោ-
តុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ
ហោតុ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អ-
នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
អសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ នេវសេក្ខោនា-
សេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ។ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
នេវសេក្ខោនាសេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ ហោតុ ធម្មោ
សេក្ខស្ស ហោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

[๙๒๓] ហោតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ
អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ អដ្ឋ សមនន្តរេ អដ្ឋ
សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ
តីណិ ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អវិគតេ តីណិ ។

(๙๔๒) ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

(๙๔๓) កុន្តំ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុន្តំ អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុន្តំ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុន្តំ អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ កុន្តំ សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ កុន្តំ សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុន្តំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុន្តំ និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុន្តំ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ កុន្តំ អាសេវនប្បច្ច័យ ๓ ។

(๙๒๔) ឧហេតុយោ អដ្ឋ ឧអារម្មណោ អដ្ឋ ។

(๙๒๕) ហេតុប្បច្ចយោ ឧអារម្មណោ តីណិ ។

(๙๒๖) ឧហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ហាវារម្បិ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๙๒๗) សេក្ខំ ឧហេតុំ ឧម្មុំ បដិច្ច សេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ សេក្ខំ ឧហេតុំ ឧម្មុំ បដិច្ច នេវសេក្ខោនាសេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ សេក្ខំ ឧហេតុំ ឧម្មុំ បដិច្ច សេក្ខោ ឧហេតុ ច នេវសេក្ខោនា-សេក្ខោ ឧហេតុ ច ឧម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ច-យោ ។ អសេក្ខំ ឧហេតុំ ឧម្មុំ បដិច្ច អសេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ តីណិ ។ នេវសេក្ខោនាសេក្ខំ ឧហេតុំ ឧម្មុំ បដិច្ច នេវសេក្ខោ-នាសេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

(๙๔๔) កុឝលនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុឝលនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

(๙๔๕) កុឝលនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๙๔๖) កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។

បញ្ហាវារៈ កុឝលកុសលត្តិកៈ យ៉ាឝណា (សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាឝនោះចុះ ។

(๙๔๗) នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងឝមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គលក្តី នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងឝមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលក្តី អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងឝមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងឝមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

សេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច នេវសេក្ខាសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច នេវសេក្ខាសេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន នេវសេក្ខាសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច នេវសេក្ខាសេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៩៤៨) សេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច សេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ អសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច អសេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។ នេវសេក្ខាសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច នេវសេក្ខាសេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(៩៤៩) ហេតុយា ន អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា ន អនន្តរេ ន ។

(៩៥០) នេវសេក្ខាសេក្ខំ ធម្មេ ហេតុំ ន បដិច្ច នេវសេក្ខាសេក្ខោ ធម្មេ ហេតុ ន ឧប្បជ្ជតិ ន-ហេតុប្បច្ចយា ។

នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤៦៨) នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៤៦៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន៧វារៈ៩ ។

(៤៧០) នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(๙๕๑) ឧហេតុយា ឯកំ ឧអារម្មណេ បញ្ច ឧអធិបតិយា តីណិ នោវិកតេ បញ្ច ។

(๙๕๒) ហេតុបច្ចយា ឧអារម្មណេ បញ្ច ។

(๙๕๓) ឧហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ។

សហជាតភាវេបិ សមនន្តរយុត្តភាវេបិ

បដិច្ចភាវសទិសា វិត្ថារេតព្ពា ។

(๙๕๔) សេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ នោវសេក្ខោ-ជាសេក្ខស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អសេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ នោវសេក្ខោជាសេក្ខស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្ម-ណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោវសេក្ខោជាសេក្ខោ ឧ-ហេតុ ឧម្មោ នោវសេក្ខោជាសេក្ខស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ នោវសេក្ខោជា-សេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ សេក្ខស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ នោវសេក្ខោ-ជាសេក្ខោ ឧហេតុ ឧម្មោ អសេក្ខស្ស ឧហេតុស្ស ឧម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๙๕๑) ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ។

(๙๕๒) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๕ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

(๙๕๓) ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๙๕๔) នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ចយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ចយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ចយ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ចយ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ចយ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ចយ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ចយ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ។

(๙๕๕) សេក្ខោ ធម្មោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អសេក្ខោ ធម្មោ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នេវសេក្ខាសេក្ខោ ធម្មោ ធម្មោ នេវសេក្ខាសេក្ខស្ស ធម្មស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๙๕๖) អារម្មណោ បញ្ច អធិបតិយា ឆ អនន្តរេ អដ្ឋ សមនន្តរេ អដ្ឋ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តេរស ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ អវិគតេ តេរស ។

(๙๕๗) ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណោ ធម្មស្ស ។

(๙๕๘) អារម្មណាធិបតិយា ធម្មោ ធម្មស្ស ។

(๙๕๙) ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្មណោ បញ្ច ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ចារម្មណំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

(๙๕๕) នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលទិដ្ឋមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិដ្ឋមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

(๙๕๖) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๓ ។

(๙๕๗) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๔ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑๔ ។

(๙๕๘) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๙๕๙) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សេក្ខត្តិកហេតុទុកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានស្ស តេរសមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានំ

មាតិកា	អង្កៃ
អនុលោមទុកត្តិកបដ្ឋានំ	
សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកំ	១
សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ	៣
សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	៦
សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ	៩
សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	១០
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកំ	១៣
គន្ថទុកកុសលត្តិកំ	១៦
គន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ	១៨
គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	២០
គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ	២២
គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	២៤
គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកំ	២៦
នីវរណទុកកុសលត្តិកំ	២៩
នីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	៣១

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តេរសមភាគ

សង្ខ្បិតប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ

អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន

សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិក:	១
សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិក:	៣
សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	៦
សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិក:	៩
សញ្ញោជនសញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	១០
សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិក:	១៣
គន្ថទុកកុសលត្តិក:	១៦
គន្ថនិយទុកកុសលត្តិក:	១៨
គន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	២០
គន្ថគន្ថនិយទុកកុសលត្តិក:	២២
គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	២៤
គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិក:	២៦
នីវរណទុកកុសលត្តិក:	២៨
នីវរណិយទុកកុសលត្តិក:	៣១

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កែ
នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๓๓
នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	๓๔
នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๓๖
នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកំ	”
បពមាសទុកកុសលត្តិកំ	๓๗
បពមជ្ឈទុកកុសលត្តិកំ	๓๙
បពមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๔๑
បពមាសបពមជ្ឈទុកកុសលត្តិកំ	๔๓
បពមាសវិប្បយុត្តបពមជ្ឈទុកកុសលត្តិកំ	๔๕
សារម្មណទុកកុសលត្តិកំ	๔๗
ចិត្តទុកកុសលត្តិកំ	๕๐
ចេតសិកទុកកុសលត្តិកំ	๕๕
ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๖๐
ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	๖๓
ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ	๖๕
ចិត្តសហភុទុកកុសលត្តិកំ	๖๙
ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ	๗๑
ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកំ	๗๓

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	๓๓
នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិក:	๓๔
នីវរណនីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	๓๖
នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិក:	”
បពមាសទុកកុសលត្តិក:	๓๗
បពមជ្ឈទុកកុសលត្តិក:	๓๙
បពមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	๔๑
បពមាសបពមជ្ឈទុកកុសលត្តិក:	๔๓
បពមាសវិប្បយុត្តបពមជ្ឈទុកកុសលត្តិក:	๔๕
សារម្មណទុកកុសលត្តិក:	๔๗
ចិត្តទុកកុសលត្តិក:	๕๐
ចេតសិកទុកកុសលត្តិក:	๕๕
ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិក:	๖๐
ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិក:	๖๓
ចិត្តសម្ឫជ្ជានទុកកុសលត្តិក:	๖๕
ចិត្តសហកុទុកកុសលត្តិក:	๖๙
ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិក:	๗๑
ចិត្តសំសដ្ឋសម្ឫជ្ជានទុកកុសលត្តិក:	๗๓

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អក្ខរៈ
បិត្តសំសដ្ឋសម្មុជ្ឈានសហកុទ្ធកុសលត្តិកំ	๗๗
បិត្តសំសដ្ឋសម្មុជ្ឈានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកំ	๗๙
អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកំ	๘๑
ឧបាទាទុកកុសលត្តិកំ	๘๕
ឧបាទិន្នទុកកុសលត្តិកំ	๘๘
ឧបាទានទុកកុសលត្តិកំ	๙๒
ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ	๙๔
ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๙๖
ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ	๙๘
ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๐
ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๑
កិលេសទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๓
សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๖
សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๘
កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๑๐๙
កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๐
កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๒
កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๓

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ចិត្តសំសដ្ឋសម្ភដ្ឋានសហគុទ្ធកុសលត្តិក:	๗๗
ចិត្តសំសដ្ឋសម្ភដ្ឋានានុបរិវត្តិទ្ធុកុសលត្តិក:	๗๙
អដ្ឋត្តិកទ្ធុកុសលត្តិក:	๘๑
ឧបាទាទ្ធុកុសលត្តិក:	๘๕
ឧបាទិន្នទ្ធុកុសលត្តិក:	๘๘
ឧបាទានទ្ធុកុសលត្តិក:	๙๒
ឧបាទានិយទ្ធុកុសលត្តិក:	๙๔
ឧបាទានសម្បយុត្តទ្ធុកុសលត្តិក:	๙๖
ឧបាទានឧបាទានិយទ្ធុកុសលត្តិក:	๙๘
ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๐
ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๑
កិលេសទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๓
សង្កិលេសិកទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๖
សង្កិលិដ្ឋទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๘
កិលេសសម្បយុត្តទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๐๙
កិលេសសង្កិលេសិកទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๑๐
កិលេសសង្កិលិដ្ឋទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๑๒
កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទ្ធុកុសលត្តិក:	๑๑๓

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កើ
កិលេសវិប្បយុត្តសង្ខិលេសិកទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๔
ទស្សនេនបហាតព្ពទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๖
ភាវនាយបហាតព្ពទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๘
ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកទុកកុសលត្តិកំ	๑๑๙
ភាវនាយបហាតព្ពហេតុកទុកកុសលត្តិកំ	๑๒๒
សវិតក្កទុកកុសលត្តិកំ	๑๒๔
សវិចារទុកកុសលត្តិកំ	๑๓๐
សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកំ	๑๓๒
បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកំ	๑๓๖
សុខសហគតទុកកុសលត្តិកំ	๑๓๗
ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកំ	,,
កាមាវចរទុកកុសលត្តិកំ	๑๓๘
រូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ	๑๔๑
អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកំ	๑๔๓
បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកំ	๑๔๖
និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកំ	๑๔๗
និយតទុកកុសលត្តិកំ	๑๔๘
សឧត្តរទុកកុសលត្តិកំ	๑๕๐

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិក:	๑๑๔
ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិក:	๑๑๖
ភាវនាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិក:	๑๑๘
ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិក:	๑๑๙
ភាវនាយបហាតព្វហេតុកទុកកុសលត្តិក:	๑๒๒
សវិតក្កទុកកុសលត្តិក:	๑๒๔
សវិចារទុកកុសលត្តិក:	๑๓๐
សប្បីតិកទុកកុសលត្តិក:	๑๓๒
បីតិសហគតទុកកុសលត្តិក:	๑๓๖
សុខសហគតទុកកុសលត្តិក:	๑๓๗
ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិក:	”
កាមាវចរទុកកុសលត្តិក:	๑๓๘
រូបាវចរទុកកុសលត្តិក:	๑๔๑
អរូបាវចរទុកកុសលត្តិក:	๑๔๓
បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិក:	๑๔๖
និយ្យានិកទុកកុសលត្តិក:	๑๔๗
និយតទុកកុសលត្តិក:	๑๔๘
សឧត្តរទុកកុសលត្តិក:	๑๕๐

มาติกาปฏฺฐาน

มาติกา	อรรถกถา
สาหารปจฺจยนิทฺเทโส	๑๕๑
สาหารปจฺจยวิภงฺโค	๑๕๓
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๕๔
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๕๕
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๕๗
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๕๘
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๕๙
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๑
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๒
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๓
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๔
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๕
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๖
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๗
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๘
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๖๙
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๗๐
สาหารปจฺจยสุตฺตนฺตภาชนียวณฺณนา	๑๗๑

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សរណទុតកុសលត្តិក:	๑๕๑
សរណទុតវេទនាត្តិក:	๑๕๓
សរណទុតវិបាកត្តិក:	๑๕๔
សរណទុតឧបាទិន្នត្តិក:	๑๕๕
សរណទុតសង្កិលិដ្ឋត្តិក:	๑๕๗
សរណទុតវិតក្កត្តិក:	๑๕๘
សរណទុតបីតិត្តិក:	๑๕๙
សរណទុតទស្សនត្តិក:	๑๖๑
សរណទុតទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិក:	๑๖๒
សរណទុតអាចយគាមិត្តិក:	๑๖๓
សរណទុតសេក្ខត្តិក:	๑๖๔
សរណទុតបរិត្តត្តិក:	๑๖๕
សរណទុតបរិត្តារម្មណត្តិក:	๑๖๖
សរណទុតហីនត្តិក:	๑๖๗
សរណទុតមិច្ឆត្តត្តិក:	๑๖๘
សរណទុតមគ្គារម្មណត្តិក:	๑๖๙
សរណទុតឧប្បន្នត្តិក:	๑๗๐
សរណទុតអតីតត្តិក:	๑๗๑

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្គុំ
សារណទុកអតីតារម្មណត្តិកំ	១៧១
សារណទុកអជ្ឈត្តត្តិកំ	១៧៣
សារណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកំ	១៧៤
សារណទុកសនិទស្សនត្តិកំ	១៧៥

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋានំ

កុសលត្តិកហេតុទុកំ	១៧៧
វេទនាត្តិកហេតុទុកំ	១៨០
វិបាកត្តិកហេតុទុកំ	១៨៧
ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុកំ	២០៥
សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុកំ	២១៤
វិតក្កត្តិកហេតុទុកំ	២២២
បីតិត្តិកហេតុទុកំ	២៣៧
ទស្សនត្តិកហេតុទុកំ	២៤៦
ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិកហេតុទុកំ	២៥២
ភាវយគាមិត្តិកហេតុទុកំ	២៥៥
សេក្ខត្តិកហេតុទុកំ	២៦៥

សន្ធឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សរណទុកអតីតារម្មណត្តិក:	๑๗๑
សរណទុកអជ្ឈត្តត្តិក:	๑๗๓
សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិក:	๑๗๔
សរណទុកសនិទស្សនត្តិក:	๑๗๕

អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហេតុទុក:	๑๗๗
វេទនាត្តិកហេតុទុក:	๑๙๐
វិបាកត្តិកហេតុទុក:	๑๙๗
ឧបាទិន្នត្តិកហេតុទុក:	๒๐๕
សង្កិលិដ្ឋត្តិកហេតុទុក:	๒๑๔
វិតក្កត្តិកហេតុទុក:	๒๒๒
បីតិត្តិកហេតុទុក:	๒๓๗
ទស្សនត្តិកហេតុទុក:	๒๔๖
ទស្សនេនបហាតព្ពហេតុកត្តិកហេតុទុក:	๒๕๒
ភាវយតាមិត្តិកហេតុទុក:	๑๕๙
សេក្ខត្តិកហេតុទុក:	๒๖๕

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាបាហៈ	អវិរុទ្ធាបាហៈ	អង្កៈ	វជ្ជលេខាយំ
លោកិយលោកុត្តរទ្វេ	លោកិយលោកុត្តរទ្វេ-	៣	១៧
នហេតុយាឯ កំ	នហេតុយា ឯកំ	២៣	៤
ចេកសិក	ចេតសិក	៥៧	១
ដប្ប	ដិប្ប	៦៥	១៧
ចិត្តសហភូ	ចិត្តសហភុ	៦៩	១
អញ្ញា	អញ្ញា-	៨៦	២
អកុសសំ	អកុសលំ	១០៤	១៣
អសង្ខិលិដ្ឋេ	អសង្ខិលិដ្ឋេ	១០៩	៤
កុសលោ	អកុសលោ	១៣១	៧
ភាវនា	ភាវនា-	១៦២	១៦
ជម្មេ	ជម្មោ	២១៨	១០
ហេតុយា ឯកវីស	នហេតុយា ឯកវីស	២៣៧	៧

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
គប្ប	គប្បី	๕	๖
កុសលធម៌	អកុសលធម៌	๑๖	๑๖
អកុសលធម៌	កុសលធម៌	๒๖	๖
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ	ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ	๓๖	๑๗
គប្ប	គប្បី	๔๐	๔
”	”	๔๑	๗
គ្រប់បទទាំងអស់	គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់	๔๒	๕
នៃកុសលធម៌	នៃអកុសលធម៌	๔๔	๑๕
អព្យាកតធម៌ ។ល។ មានវារៈ ๓		๔๖	๑๘
	អព្យាកតធម៌ ។ល។ មានវារៈ ๓	๔๗	๒
អកុសលធម៌	នូវអកុសលធម៌	๔๘	๖
នូវអ-	នូវ	๕๑	๔
អកុសលធម៌	កុសលធម៌	๕๒	๓
មានវារៈ ។	មានវារៈ ๕ ។	๕๔	๕
នូវអកុសល-	នូវកុសល-	๕๕	๑๑
នូវអកុសលធម៌	នូវកុសលធម៌	๕๗	๓

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កុសលធម៌	ន្លូវកុសលធម៌	៦៩	១៧
សំសដ្ឋ–	បិត្តសំសដ្ឋ–	៧៩	១២
ឆ័ក្ខុ	ក្ខឆ័	១០៧	១៨
កុលសធម៌	កុសលធម៌	១៣០	៩
ធម៌ជាអរណៈ ជាវិបាក	វិបាកធម៌ ជាអរណៈ	១៥៤	១៥
(ធម៌មានកម្មគឺកិលេស-	(ធម៌ដែលកម្មគឺកិលេស-	១៥៥	១៧
ការសន្យ	ការសន្យំ	១៦៤	៣
ពាំអស់	ពាំឆអស់	១៦៥	៦
ពាំឆគួរដល់	និឆគួរដល់	២១៤	១៩
គប្បីឲ្យស្តារ	គប្បីឲ្យពិស្តារ	២១៥	១២
ក្ខឆហេតុប្បច្ច័យ	ក្ខឆនហេតុប្បច្ច័យ	២៣៧	៧
ន្លូវការសន្យ	ន្លូវការសន្យំ	២៥៧	៨
”	”	២៥៨	១៤
នៃហេតុធម៌	នៃនហេតុធម៌	២៦៣	៨

INSTITUT BOUDDHIQUE